

Taloudellinen katsaus 2011

**OUTO
KUMPU**

Outokummun vuosikertomus 2011 on julkaistu verkossa osoitteessa
www.outokumpu.com/annualreport2011

Sisällysluettelo

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS	03
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2011	05
KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS	23
Konsernin tuloslaskelma	23
Konsernitase	25
Konsernin rahavirtalaskelma	27
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	29
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	30
1. Perustiedot	30
2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet	31
3. Segmentti-informaatio	44
4. Yrityshankinnat ja -myynnit	48
5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	49
6. Toimintokohtaisten kulujen erittely	50
7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	52
8. Rahoitustuotot ja -kulut	53
9. Tuloverot	55
10. Osakekohtainen tulos	58
11. Aineettomat hyödykkeet	59
12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	62
13. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin	64
14. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin	66
15. Hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista	69
16. Myytävissä olevat sijoitukset	71
17. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	72
18. Osakeperusteiset maksut	73
19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset	76
20. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät	85
21. Vaihto-omaisuus	88
22. Myyntisaamiset ja muut saamiset	89
23. Rahavarat	91
24. Oma pääoma	92
25. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet	94
26. Varaukset	98
27. Korolliset velat	99
28. Ostovelat ja muut velat	101
29. Vastuositoumukset	102
30. Riita-asiat	103
31. Lähipiiritapahtumat	105
32. Tytäryritykset 31.12.2011	107
33. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	110
Konsernin tunnusluvut	111

Tietoja neljänneksittäin	113
Osakekohtaiset tunnusluvut	115
Tunnuksien laskentaperusteet	116
EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS	118
Emoyhtiön tuloslaskelma	118
Emoyhtiön tase	119
Emoyhtiön rahoituslaskelma	121
Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista	123
TILINTARKASTUSKERTOMUS	124
HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ 2011	126
Yhtiökokous	128
Hallitus	129
Hallituksen valiokunnat	131
Nimitystoimikunta	132
Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen	133
Johtoryhmä	134
Konsernin johto	135
Palkitseminen	136
Sisäpiirihallinto	139
Taloudellinen raportointi	140
Tilintarkastajat	142
HALLITUKSEN JÄSENET	143
JOHTORYHMÄN JÄSENET	147
RISKIENHALLINTA	151

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2011 oli jälleen vaikea vuosi Outokummulle. Se alkoi varsin lupaavasti, mutta vuoden toisesta neljänneksestä eteenpäin ruostumattoman teräksen kysyntä heikkeni maailmantalouden epävarmuuden ja nikkelin hinnan laskun myötä. Toimialalla on lisäksi viime vuosina tapahtunut perustavanlaatuisen muutos, kun tuotantokapasiteetti Aasiassa on kasvanut ja lisääntynyt tuonti on tehnyt aasialaisista tuottajista vakavasti otettavia haastajia myös Euroopan ruostumattoman teräksen markkinoilla.

Toteutimme päättäväisesti tervehdyttämistoimenpiteitä yhtiön suunnan kääntämiseksi, ja ensimmäisiä positiivisia merkkejä liiketoimintamme muutoksesta alkaa olla näkyvissä. Mielestäni nämä ovat merkkejä siitä, että olemme nyt oikealla tiellä. Olenkin vakuuttunut siitä, että Outokumpu on palaamassa takaisin huipulle. Teemme määrätietoisesti töitä kääntääksemme nykyiset vaikeudet mahdollisuuksiksi.

Aloitin Outokummun toimitusjohtajana alle vuosi sitten huhtikuussa 2011. Koska tulin yhtiöön teräsalan ulkopuolelta, minulla on paljon opittavaa, mutta myös mahdollisuus katsoa asioita uudesta näkökulmasta. Ruostumaton teräs on kiehtova toimiala – aidosti globaali, kilpailtu ja huippuosaamista vaativa ala. Tuottamamme teräs muovaa tämän päivän maailmaa. Ruostumaton teräksemme esimerkiksi tukee New Yorkin "Ground Zeron" uuden aseman rakenteita, ja tuotteidemme avulla ihmiset eri puolilla maailmaa pääsevät käsiksi puhtaaseen veteen. Pyrimme joka päivä kehittämään uusia sovelluksia asiakkaidemme liiketoiminnan tueksi.

Muutos ei ole helppoa. Lähes aina se edellyttää vaikeiden päätösten tekemistä, totuttuihin työtapoihin puuttumista ja kykyä ajatella uudella tavalla. Outokumpu tarvitsee muutosta ja tärkein henkilökohtainen tavoitteeni vuodelle 2012 onkin innostaa henkilöstöämme työskentelemään yhteisen päämäärän eteen.

Lyhyen aikavälin tavoitteet ja toimenpiteet

Vuoden 2011 tärkein tavoite oli liiketoiminnan suunnan kääntäminen: kassavirran parantaminen, taseen vahvistaminen ja kannattavuuden parantaminen puuttumalla tappiollisten yksiköiden toimintaan. Taseen vahvistamiseksi myimme eräitä ydinliiketoimintaan kuulumattomia omaisuuseriä mukaan lukien koko 4 prosentin omistuksemme Talvivaaran Kaivososakeyhtiössä ja viidenneksen 20 prosentin osuudestamme projektiyhtiö Talvivaara Sotkamo Oy:ssä. Lisäksi myimme omistuksemme pohjoismaisessa teräksen ja metallien jakeluyhtiössä Tibnor AB:ssä. Syyskuussa allekirjoitimme lopullisen sopimuksen italialaisen Tubinoxian kanssa Outokummun putkutuoteyksiköstä (OSTP) muodostettavan yhteisyrityksen perustamisesta. Joulukuussa myimme Australiassa sijaitsevan Forrestanian esiintymän nikkeli- ja jalometallirojaltoikeudet. Lisäksi neuvottelimme uuden 750 milj. euron syndikoidun lainan maksuvalmiutemme turvaamiseksi. Näiden sekä muiden järjestelyjen myötä velkaantumisasasteemme vakiintui vuoden lopussa 82,5 prosenttiin.

Vuonna 2011 käynnistettiin useita merkittäviä kustannusten leikkausohjelmia. Keväällä aloitettiin 30 milj. euron kustannussäästöihin tähtäävä tehostamisohjelma, joka toteutettiin vuoden aikana. Syksyllä käynnistettiin uusia toimenpiteitä. Pyrimme alentamaan vuotuisia kustannuksiamme 100 milj. eurolla vuoden 2012 loppuun mennessä. Lisäksi pyrimme vapauttamaan vaihto-omaisuudestamme 250 milj. euroa vuoden 2013 puoliväliin mennessä. Ohjelma on jo alkanut tuottaa tulosta, sillä vuoden 2011 jälkipuoliskon operatiivinen kassavirta oli 414 milj. euroa positiivinen.

Aloitimme vuoden 2012 entistä selkeämmällä organisaatorakenteella ja uudella johtoryhmällä, joka vie eteenpäin Outokummun uudistumista vuonna 2012 ja sen jälkeen.

Aloitimme vuoden 2012 entistä selkeämmällä organisaatorakenteella ja uudella johtoryhmällä, joka vie eteenpäin Outokummun uudistumista vuonna 2012 ja sen jälkeen.

Pidemmän aikavälin näkymät

Outokummun kulttuuri tarvitsee muutosta. Ensinnäkin aiomme muuttaa ajattelutapaamme tuotantolähtöisestä asiakaslähtöiseksi. Tuotantoprosessit ja huippulaatu ovat keskeistä osaamistamme ja olemme niissä hyvällä tasolla. Nyt keskitymme enemmän asiakkaisiimme: heidän kuuntelemiseensa ja heiltä oppimiseen, heidän tarpeidensa tyydyttämiseen ja lisäarvon tuottamiseen heidän liiketoiminnalleen. Konkreettisenä esimerkkinä tästä otimme tammikuun 2011 alussa käyttöön uuden yhtenäisen asiakastytyväisyysjärjestelmän Net Promoter Scoren ja aloimme seurata asiakastytyväisyyttä reaaliaikaisesti. Tämä tulee olemaan meille arvokas työkalu tulevaisuudessa. Toinen

merkittävä muutos on siirtyminen volyymiajattelusta kannattavuusajatteluun - tuotantomme, hinnoittelumme ja muun toimintamme optimointi siten, että varmistamme markkinaosuuden kannattavan kasvun, positiivisen kassavirran ja hyvän sijoitetun pääoman tuoton.

Näen kaikilla kolmella uudella liiketoiminta-alueellamme runsaasti mahdollisuuksia. Tornion tehtaamme on yksi maailman suurimmista ja kustannustehokkaimmista ruostumattoman teräksen tuotantolaitoksista. Tämä on liiketoimintamme kulmakivi korkean volyymin standardilaaduissa. Strategiamme toinen jalka, Specialty Stainless palvelee asiakkaitamme, jotka asettavat erittäin korkeat vaatimukset teräksen laadulle, muodolle, paksuudelle ja pinnan viimeistelylle. Kolmanneksi oma ferrokromituotantomme tarjoaa meille lyömättömän kilpailuedun suhteessa eurooppalaisiin kilpailijoihimme. Vaikka mittava 440 milj. euron investointi ferrokromituotantomme kaksinkertaistamiseksi rasittaa kassavirtaamme erityisesti vuonna 2012, se tuo merkittävän tulosparannuksen jo vuodesta 2014 eteenpäin.

Erikoisteräksissä aiomme kasvaa edelleen, erityisesti Euroopan ulkopuolella. Olemme jo ottaneet ensi askeleet asemiemme lujittamiseksi Aasian ja Tyynenmeren (APAC) markkinoilla uuden organisaation ja palvelukeskuksen myötä.

Alhaiset käyttöasteet ovat olleet keskeisin syy Outokummun heikkoon kannattavuuteen viime vuosina. Julkistimme tammikuun lopussa yrityskaupan, jossa Outokumpu ostaa ThyssenKruppin ruostumattomaan teräkseen erikoistuneen Inoxum-yksikön. Yritystoston tavoitteena on parantaa Outokummun kannattavuutta muun muassa nostamalla tuotantolaitostemme käyttöasteita. Lisätietoja yritysjärjestelystä osoitteessa <http://www.outokumpu.com/inoxum>.

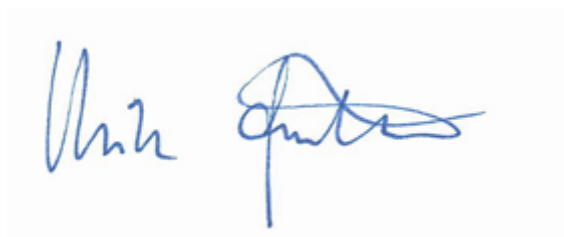
Yhteenveto

Meillä on kaikki, mitä tarvitaan Outokummun kääntämiseksi kannattavaksi yhtiöksi: korkealaatuiset tuotteet, vahva brändi, huippuluokan tuotekehitys ja osaava henkilöstö. Tavoitteemme saavuttamiseksi keskitymme nyt asiakkaisiin ja määrätietoiseen muutosohjelmiamme toteuttamiseen.

Olen myös ylpeä maailmanluokan asemastamme kestävässä kehityksessä. Outokumpu tuottaa ruostumatonta terästä käyttämällä mahdollisimman paljon kierrätysterästä – kierrätettyjen raaka-aineiden osuus teräksessämme on noin 90 %, kun toimialan keskiarvo on 60 %. Outokumpu lukeutuu Dow Jones Sustainability kestävä kehityksen indekseihin jo viidettä vuotta peräkkäin. Vuoden 2011 arvioinnissa Outokumpu valittiin maailmanlaajuisen DJSI World -indeksin viiden parhaan teräsyhtiön joukkoon.

Haluan kiittää kaikkia työntekijöitämme hyvästä työstä ja sitoutumisesta vuonna 2011 sekä osakkeenomistajiamme, asiakkaitamme ja muita kumppaneitamme heidän tuestaan. Hallitus on esittänyt, että tilikaudelta 2011 ei makseta osinkoa.

Vuonna 2012 työ Outokummun uudistamiseksi ja kannattavuuden parantamiseksi jatkuu. Yritystoston myötä syntyy uusi Outokumpu – maailman johtava ruostumattoman teräksen valmistaja.

Mika Seitovirta
Toimitusjohtaja

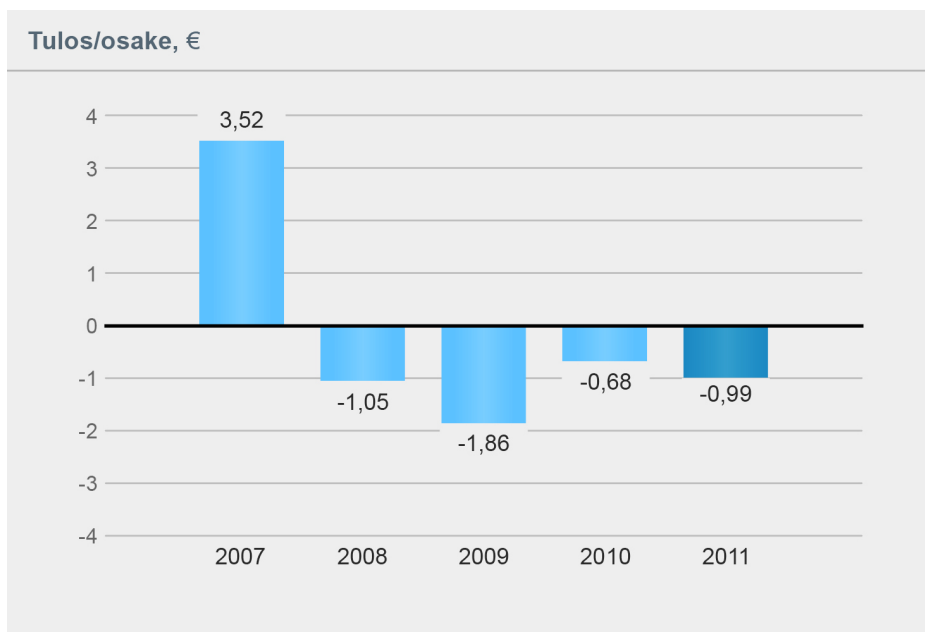
HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2011

Rakenejärjestelyjen vuosi

Volatiilisen vuoden 2010 jälkeen ruostumattoman teräksen kysyntä alkoi parantua jonkin verran vuoden 2011 alussa. Elpymistä tuki metallien hintojen nousu ja jakelijoiden varastojen täyttäminen, mutta varastoja alettiin purkaa, kun metallien hinnat kääntyivät keväällä laskuun. Kysyntä vaimeni edelleen kesällä ja pysyi heikkona loppuvuoden ajan pääasiassa maailmantalouden kasvaneen epävarmuuden takia.

Keväällä 2011 Mika Seitovirta nimitettiin Outokummun uudeksi toimitusjohtajaksi. Hänen aloitettua tehtävässään konsernin lyhyen aikavälin tavoitteiksi asetettiin kassavirran parantaminen, taseen vahvistaminen ja kriittisimpiin kannattavuutta rasittaviin tekijöihin puuttuminen. Toteutettuja toimenpiteitä olivat muun muassa kustannusten leikkaaminen, ydintoimintaan kuulumattomien omaisuuserien myyminen, tappiollisten yksiköiden rakenneuudistukset sekä maksuvalmiuden vahvistaminen.

Konsernin liikevaihto koko tilikaudella 2011 kasvoi 18 % ja oli 5 009 milj. euroa (2010: 4 229 milj. euroa) ja ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 1 391 000 tonnia eli 6 % korkeammat kuin edellisvuonna. Konsernin operatiivinen tulos oli -66 milj. euroa (2010: -91 milj. euroa) ja liiketappio oli 260 milj. euroa (2010: -83 milj. euroa). Liiketoiminnan nettorahavirta parani selvästi vuodesta 2010 ja oli vahva, 338 milj. euroa positiivinen (2010: -497 milj. euroa). Sijoitetun pääoman tuotto vuonna 2011 oli -6,5 % (2010: -2,1 %) ja velkaantumisaste 82,5 % (2010: 77,3 %). Osakekohtainen tulos oli -0,99 euroa (2010: -0,68 euroa). Hallitus esittää vuoden 2012 varsinaiselle yhtiökokoukselle, ettei tilikaudelta 2011 makseta osinkoa (2010: 0,25 euroa).

Ruostumattoman teräksen markkinat vuonna 2011

Vuoden alussa ruostumattoman teräksen kysyntä parani jakelijoiden varastojen täyttämisen ja metallien hintojen nousun tukemana. Keväällä metallien hintojen vaihtelu johti jakelijoiden varastojen purkamiseen ja ruostumattoman teräksen kulutuksen heikentymiseen. Kesän jälkeen maailmantalouden epävarmuuden lisääntyminen vaimensi kysyntää entisestään. Kylmävalssatun 2 mm:n teräslevyn 304-laadun Saksan markkinoiden keskimääräinen perushinta oli 1 181 euroa tonnilta vuonna 2011 eli 6 % matalampi kuin vuonna 2010. Metallien hintojen nousun myötä vuonna 2011 ruostumattoman teräksen markkinahinta oli keskimäärin 2 871 euroa tonnilta eli 3 % korkeampi kuin vuonna 2010. (CRU)

Liikevaihto ja ruostumattoman teräksen toimitukset

Liikevaihto

Milj. EUR	2011	2010	2009
General Stainless	4 053	3 582	2 121
Specialty Stainless	2 081	1 679	1 218
Muu toiminta	471	401	273
Sisäinen myynti	-1 596	-1 433	-971
Konserni	5 009	4 229	2 641

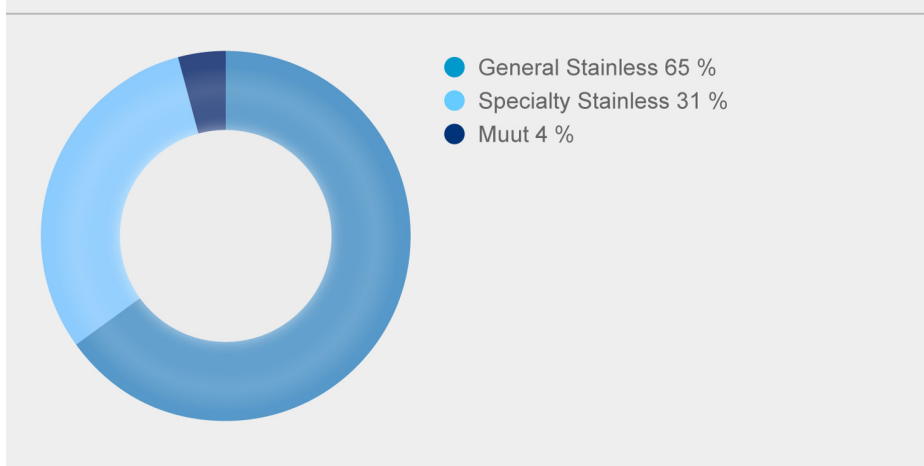
Ruostumattoman teräksen toimitukset

1 000 tonnia	2011	2010	2009
Kylmävalssatut tuotteet	740	698	545
Kirkkaat kuumanauhat	309	312	263
Kvarttolevyt	106	83	67
Putkituotteet	48	51	53
Pitkät tuotteet	60	58	40
Puolituotteet	129	114	63
Toimitukset yhteensä	1 391	1 315	1 030

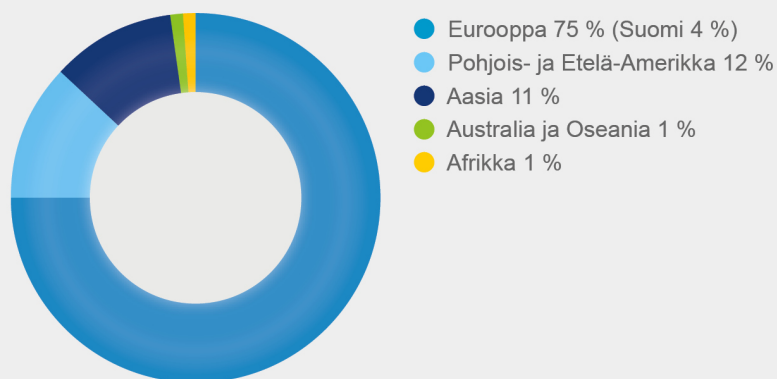
Konsernin liikevaihto vuonna 2011 kasvoi 18 % ja oli 5 009 milj. euroa (2010: 4 229 milj. euroa) ruostumattoman teräksen markkinahintojen nousun ja toimitusmäärien kasvun ansiosta. Outokummun ruostumattoman teräksen toimitukset kasvoivat 1 391 000 tonniin (2010: 1 315 000 tonnia). Konsernin kapasiteetin käyttöaste oli 75–80 % vuonna 2011. General Stainlessin liikevaihto kasvoi 13 % ja Specialty Stainlessin 24 % vuonna 2011.

Euroopan osuus konsernin liikevaihdosta oli 75 % vuonna 2011 (2010: 75 %). Aasian osuus oli 11 % (2010: 11 %) ja Amerikan 12 % (2010: 11 %).

Liikevaihto, 5 009 milj. €

Liikevaihto markkina-alueittain

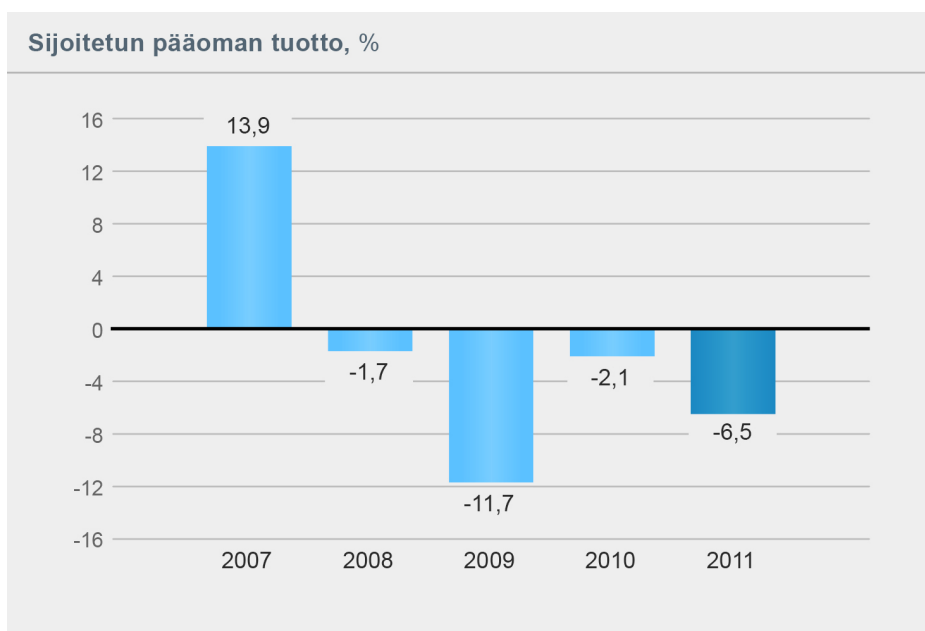
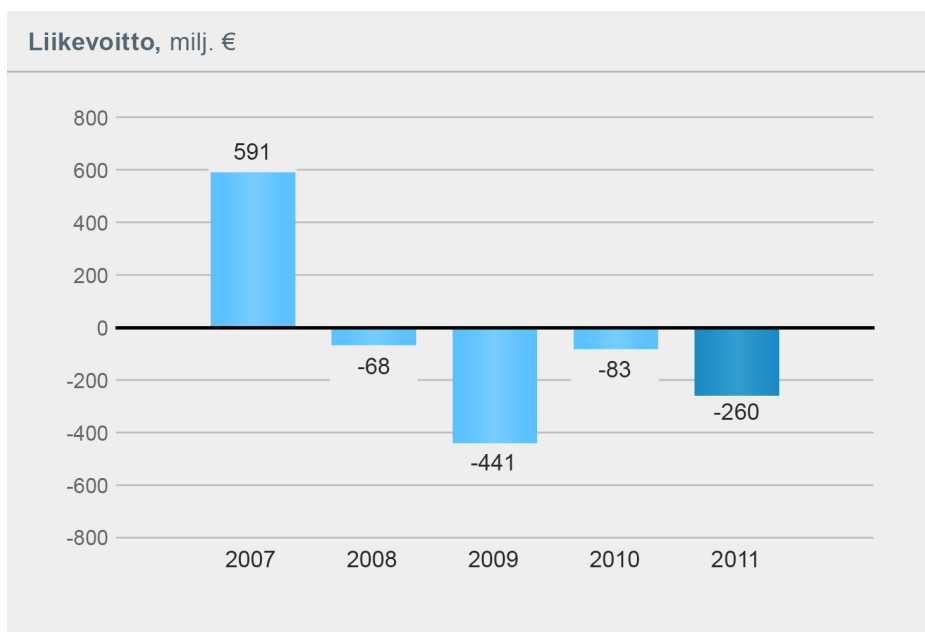

Liiketulos

Kannattavuus

Milj. EUR	2011	2010	2009
Liikevoitto			
General Stainless	-128	1	-271
Specialty Stainless	-140	-63	-137
Muu toiminta	3	-15	-34
Sisäiset erät	4	-7	1
Konsernin liikevoitto	-260	-83	-441
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-5	-10	-13
Rahoitustuotot ja -kulut	12	-50	-25
Voitto ennen veroja	-253	-143	-479
Tuloverot	67	19	143
Tilikauden voitto	-186	-124	-336
Liikevoittoprosentti	-5,2	-2,0	-16,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-6,5	-2,1	-11,7
Osakekohtainen tulos, EUR	-0,99	-0,68	-1,86

Outokummun operatiivinen tulos vuonna 2011 oli noin -66 milj. euroa (2010: noin -91 milj. euroa). Toimitusmäärien kasvun ja parantuneen tuote- ja maantieteellisen jakauman positiivinen vaikutus vaimentui kustannusten kasvun takia. Outokummun liiketappio vuonna 2011 oli 260 milj. euroa (2010: -83 milj. euroa) ja sisälsi noin 43 milj. euroa raaka-aineisiin liittyviä varastotappioita (2010: noin 26 milj. euron voitto) sekä noin -151 milj. euroa kertaluonteisia eriä (2010: -17 milj. euroa). Kertaluonteisiin eriin sisältyivät 125 milj. euron arvonalentumiset liittyen OSTP:hen ja Klosterin yksikköön, 48 milj. euron varaukset meneillään olevista tehostamistoimenpiteistä johtuen ja 23 milj. euron voitto rojalioikeuksien myynnistä.

Nettorahoituskulut vuonna 2011 olivat 12 milj. euroa (2010: -50 milj. euroa) sisältäen 216 milj. euroa kertaluonteisia eriä (2010: 9 milj. euroa). Rahoituskuluihin sisältyy 13 milj. euron arvonalennus lainasaamisesta Luvatalta sekä 13 milj. euron luovutustappio Nordic Brass Gusumin myynnistä. Rahoitustuottoihin sisältyy 242 milj. euron luovutusvoitto Tibnor AB:n (36 milj. euroa) ja Talvivaaran osakkeiden (206 milj. euroa) myynneistä sekä tulosvaikutus rahoitusomaisuuden arvostamisesta käypään arvoon.

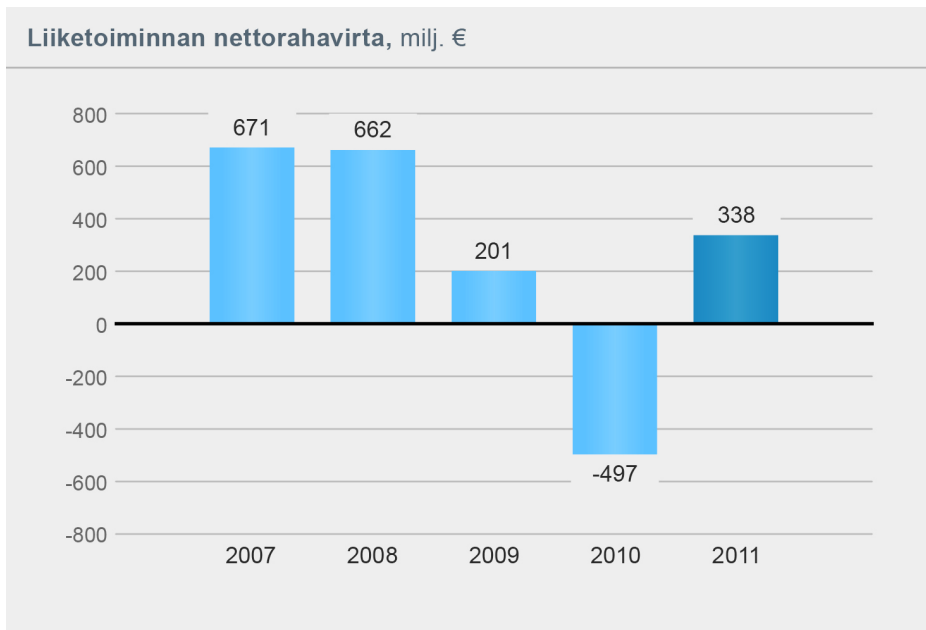
Outokummun jäljellä oleva 16 %:n omistusosuus Talvivaara Sotkamo Oy:ssä luokitellaan rahoitusomaisuudeksi ja arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Koska Talvivaaran osakekurssi on laskenut heinäkuussa 2011 toteutetun kaupan jälkeen, omistusosuuden alkuperäistä käypää arvoa on alennettu 135 milj. euroa ja arvonalennus on kirjattu rahoituskuluksi.

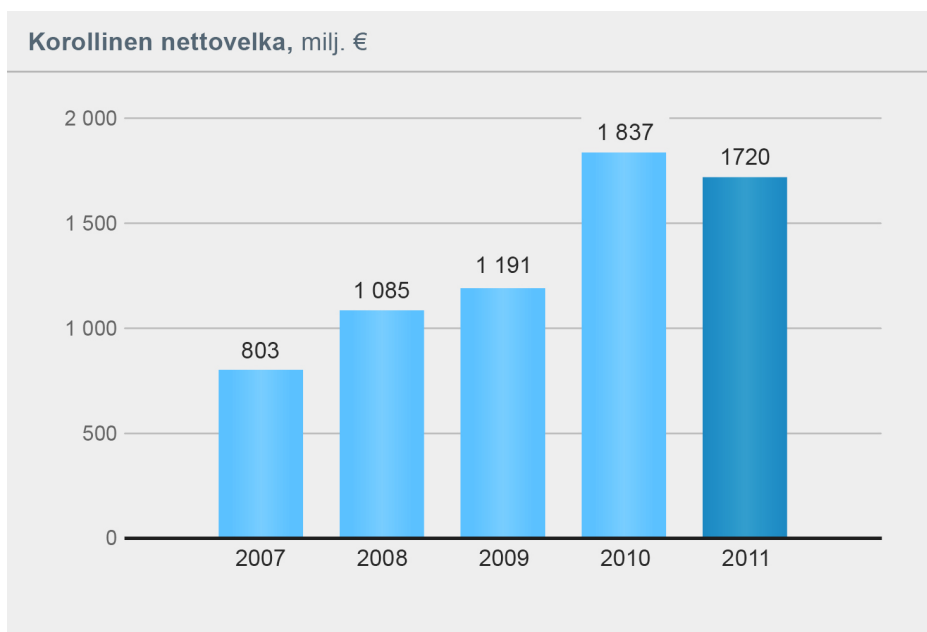
Konsernin tappio ennen veroja oli 253 milj. euroa (2010: -143 milj. euroa). Tilikauden tappio oli 186 milj. euroa (2010: -124 milj. euroa), osakekohtainen tulos -0,99 euroa (2010: -0,68 euroa) ja kertaluonteisista eristä puhdistettu osakekohtainen tulos oli -1,31 euroa (2010: -0,63 euroa). Sijoitetun pääoman tuotto vuonna 2011 oli -6,5 % (2010: -2,1%).

Pääomarakenne

Rahoitusasemaa kuvaavat tunnusluvut

Milj. EUR	2011	2010	2009
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 197	1 529	1 038
Lyhytaikaiset korolliset velat	1 061	980	703
Korolliset velat yhteensä	2 258	2 509	1 741
Korolliset varat	-538	-672	-550
Korollinen nettovelka	1 720	1 837	1 191
Oma pääoma	2 084	2 376	2 451
Oman pääoman tuotto, %	-8,3	-5,1	-12,8
Velkaantumisaste, %	82,5	77,3	48,6
Omavaraisuusaste, %	39,8	42,2	50,6
Liiketoiminnan nettorahavirta	338	-497	201
Nettokorot	64	38	22

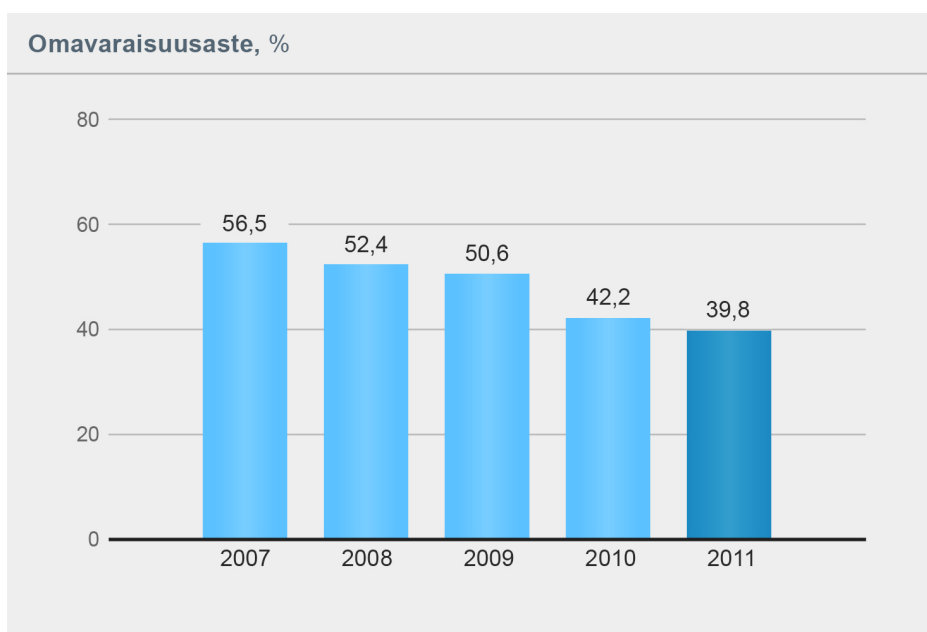

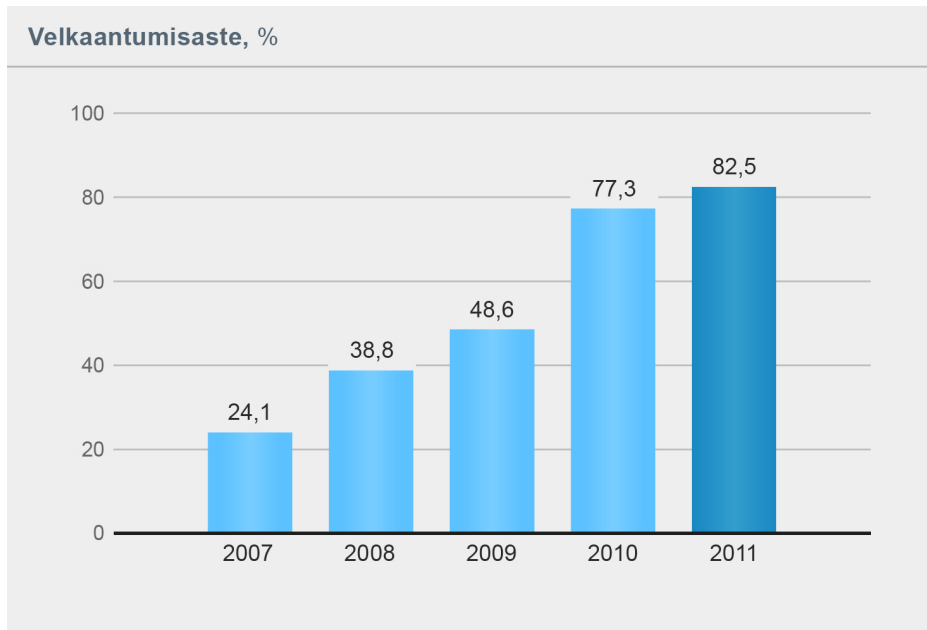

Liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2011 parani huomattavasti ja oli 338 milj. euroa positiivinen (2010: -497 milj. euroa) johtuen pääasiassa käyttö pääoman vähentymisestä varastojen pienenemisen ja metallien hintojen laskun seurauksena. Vuonna 2011 käyttö pääomasta vapautui 310 milj. euroa (2010: käyttö pääomaan sitoutui 476 milj. euroa). Toisella neljänneksellä rahoitusomaisuuden eli Tibnorin ja Talvivaaran osakkeiden myynnillä oli 162 milj. euron positiivinen vaikutus rahoituksen rahavirtaan. Vuoden 2011 lopussa rahavarat olivat 168 milj. euroa (31.12.2010: 150 milj. euroa).

Korolliset nettovelat vähenivät 118 milj. euroa ja olivat yhteensä 1 720 milj. euroa vuoden 2011 lopussa (31.12.2010: 1 837 milj. euroa). Velkaantumisaste nousi 82,5 %:iin (31.12.2010: 77,3 %) ylittäen edelleen konsernin 75 %:n enimmäistavoitteen. Käyttö pääoman vähennykseen ja divestointeihin perustuneiden luovutusvoittojen positiivinen vaikutus konsernin velkaantumisasteeseen vaimentui pääosin Talvivaara Sotkamo Oy:n jäljellä olevien osakkeiden käyvän arvon alentumisen sekä OSTP:n ja Klosterin arvonalennusten johdosta. Konsernin omavaraisuusaste vuoden 2011 lopussa oli 39,8 % (31.12.2010: 42,2 %).

Outokumpu allekirjoitti kesäkuussa kolmevuotisen 750 milj. euron syndikoidun lainan, joka sisältää option pidentää laina-aikaa yhdellä vuodella kesäkuussa 2012 ja 2013. Kyseessä on sitova laina, joka on tarkoitettu yleisiin rahoitustarpeisiin ja korvaa vastaavan, kesäkuussa 2009 allekirjoitetun lainan. Lainasopimukseen sisältyy rahoituskovenanti, joka perustuu 115 %:n velkaantumisasteeseen.

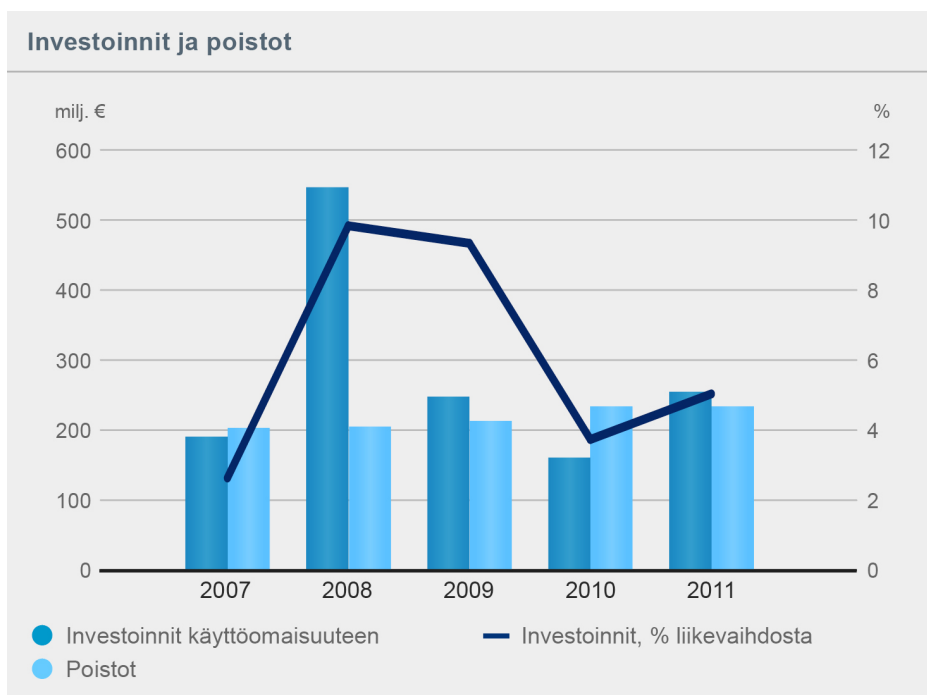

Investoinnit

Investoinnit

Milj. EUR	2011	2010	2009
General Stainless	186	75	136
Specialty Stainless	61	67	90
Muu toiminta	7	19	26
Konserni	255	161	248
Poistot	235	235	214

Konsernin käyttömajausinvestoinnit vuonna 2011 olivat 255 milj. euroa (2010: 161 milj. euroa), ja ne sisälsivät sekä ylläpitoinvestointeja että meneillään olevia laajennusinvestointiprojekteja. Konsernin keskeisiä investointiprojekteja ovat Kemin ja Tornion ferrokromikapasiteetin laajennusprojekti Suomessa sekä kvarttolevykapasiteetin laajennus Degerforsissa Ruotsissa.

Konsernin Tornion ferrokromin tuotantokapasiteetin kaksinkertaistamiseksi meneillään oleva 440 milj. euron investointi eteni suunnitelman mukaisesti aikataulussaan ja budjetissaan. Vuonna 2011 yksityiskohtainen suunnittelu jatkui, rakennustyöt etenivät hyvin, ja monia laitetoimitussopimuksia solmittiin. Laitteiden asennukset aloitettiin kesän jälkeen. Ensimmäiset pitkäaikaiset myyntisopimukset asiakkaiden kanssa solmittiin. Investointiprojektin kokonaisinvestoinnit vuonna 2011 olivat 129 milj. euroa, ja projektin alusta lähtien siihen on investoitu 137 milj. euroa. Vuonna 2012 projektin käyttömajausinvestointien arvioidaan olevan noin 200 milj. euroa.

Kvarttolevytuotantovalmiuksien ja -kapasiteetin laajentamiseen Degerforsissa Ruotsissa tähtäävä 104 milj. euron investointi etenee suunnitelman ja budjetin mukaisesti, ja sen arvioidaan valmistuvan vuonna 2014. Vuonna 2011 projektin kokonaisinvestoinnit olivat 36 milj. euroa. Vuonna 2012 projektin investointien arvioidaan olevan noin 40 milj. euroa.

Uusi hapon regenerointilaitos otettiin käyttöön Avestassa Ruotsissa kesäkuussa. Tämä 28 milj. euron investointi aloitettiin vuonna 2009. Laitos on erittäin energiatehokas, ja se kierrättää hehkutus- ja peittäuslinjassa käytettyjä happoja vähentäen siten merkittävästi tuotantoprosessissa käytettävien uusien happojen määrää.

Käyttömajausinvestointien arvioidaan vuonna 2012 olevan noin 300 milj. euroa, josta suurimmat menot liittyvät konsernin meneillään oleviin ferrokromi- ja kvarttolevyinvestointiohjelmiin ylläpitoinvestointien ohella.

Outokummun lyhyen tähtäimen toimenpideohjelman toteutus

Outokumpu käynnisti huhtikuussa 2011 lyhyen tähtäimen toimenpideohjelman, joka keskittyy konsernin kassavirran parantamiseen, taseen liikkumavaran lisäämiseen ja kriittisimpiin kannattavuutta rasittaviin tekijöihin.

Toiminnallisen tehokkuuden parantaminen

Outokumpu käynnisti yhteistoimintaneuvottelut huhtikuussa parantaakseen kannattavuutta, lisätäkseen tehokkuutta sekä karsiakseen myynnissä, toimitusketjun hallinnassa ja tukitoiminnoissa olevia päällekkäisyyksiä Euroopassa. Tämän tuloksena myynti-, toimitusketju- ja tukitoiminnoista Euroopassa vähennettiin yhteensä 300 työpaikkaa vuoden 2011 loppuun mennessä. Eräiden IT-palvelujen ulkoistamista kehitettiin edelleen ja Tiedon kanssa allekirjoitettiin ennen vuodenvaihdetta sopimus IT-infrastruktuuripalveluista. Sopimuksen myötä noin 20 työntekijää siirtyy Tietoon 1.3.2012 alkaen. Eräiden muiden IT-infrastruktuuripalvelujen ulkoistaminen on vielä kesken, ja sopimusten odotetaan valmistuvan vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Näiden toimenpiteiden odotetaan tuottavan 29 milj. euron vuotuiset kustannussäästöt vuodesta 2012 lähtien, ja niistä kirjattiin vuoden 2011 toisella neljänneksellä 13 milj. euron kertaluonteinen varaus.

Luopuminen ydintoimintoihin kuulumattomasta rahoitusomaisuudesta

Outokumpu myi toukokuussa SSAB:lle 15 %:n omistusosuutensa Tibnor AB:ssä. Kokonaiskauppahinta oli 44 milj. euroa, ja Outokumpu kirjasi toisella neljänneksellä myynnistä noin 36 milj. euron kertaluonteisen verottoman voiton rahoitustuottoihin.

Kesäkuussa Outokumpu myi kaikki pörssiilistatun Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeensa eli 4,3 % koko osakemäärästä Solidium Oy:lle 60 milj. euron kauppahintaan. Outokumpu kirjasi kaupasta 28 milj. euron luovutusvoiton rahoitustuottoihin toisella neljänneksellä. Lisäksi Outokumpu myi viidesosan 20 %:n osuudestaan listaamattomassa Talvivaara Sotkamo Oy:ssä Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle 60 milj. euron kauppahintaan. Samalla Outokumpu antoi Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle option ostaa loput 16 %:n omistusosuudestaan Talvivaara Sotkamo Oy:ssä vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen loppuun mennessä. Option toteutuessa täysimääräisesti kokonaiskauppahinta olisi 240 milj. euroa. Outokummun 20 %:n omistus Talvivaara Sotkamo Oy:ssä oli aiemmin Outokummun kirjanpidossa luokiteltu osakkuusyhtiöksi. Omistuksen muutoksen myötä Outokummulla ei ole enää merkittävää vaikutusvaltaa Talvivaara Sotkamo Oy:ssä, ja siten jäljelle jäävä 16 %:n omistusosuus on luokiteltu rahoitusomaisuudeksi ja arvostetaan Outokummun tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Marraskuussa Outokumpu myi 50 %:n omistuksensa Ruotsissa sijaitsevassa messinkitankotehtaassa Nordic Brass Gusumissa toimivalle johdolle. Outokumpu kirjasi kaupasta 13 milj. euron luovutustappion vuoden 2011 neljännen neljänneksen tulokseen. Vastikkeen ja kassavirran vaikutus oli vähäinen.

Joulukuussa Outokumpu myi Forrestanian esiintymän nikkeli- ja jalometallirojaltoikeutensa australialaiselle Western Areas NL:lle 23 milj. eurolla. Koska kyseiset oikeudet oli arvostettu Outokummun taseessa nolnaan, konserni kirjasi vuoden 2011 neljännen neljänneksen liiketulokseensa 23 milj. euron kertaluonteisen tuoton (ei verovaikutusta). Kaupalla oli 11,5 milj. euron positiivinen vaikutus kassavirtaan vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä, ja sillä on vastaava vaikutus myös vuoden 2012 neljännellä neljänneksellä.

Lisäksi Outokumpu aikoo myydä jäljellä olevat messinkiliiketoimintansa Alankomaissa sekä 50 %:n omistusosuutensa tankoja ja lankatuotteita valmistavassa Fagersta Stainless AB:ssä.

Klosterin Thin Strip -yksikön kannattavuusparannus Ruotsissa

Kesäkuussa laadittiin kannattavuuden pysyvään palauttamiseen tähtäävä suunnitelma ohutta ruostumatonta teräsnauhaa valmistavan tappiollisen Klosterin yksikön osalta. Liiketoimintasuunnitelma käsittää tuotannon ja tuotevalikoiman yksinkertaistamista sekä optimointia, asiakaskannan uudelleensegmentointia, yleistä kustannusten vähentämistä sekä Klosteriin tulevien sisäisten puolituotteiden toimittamista pääasiassa Tornio Worksista. Vuonna 2011 Klosterin Thin Strip -yksikön liiketappio oli 86 milj. euroa sisältäen 60 milj. euroa arvonalennuksia. Outokumpu arvioi vuoden 2012 puoliväliin mennessä, saavutetaanko ohjelmalla riittäviä tuloksia.

Outokummun putkituoteliiketoimintaa OSTP:tä koskeva yhteisyrittys

Outokumpu ja Andrea Gattin omistama italialainen Tubinoxia-yhtiö allekirjoittivat heinäkuussa aiesopimuksen Outokummun putkituoteliiketoimintayksiköstä (OSTP) muodostettavan yhteisyrittymän perustamisesta. Syyskuussa Outokumpu ja Tubinoxia allekirjoittivat yhteisyrittymästä lopullisen sopimuksen. Tubinoxia omistaa OSTP:n osakkeista 36 %, ja sillä on optio hankkia osakkeita 51 %:n omistusosuuteen tarvittava määrä kolmen vuoden aikana. Outokummulla on optio ostaa osakkeet takaisin alkuperäiseen hintaan, mikäli Tubinoxia ei hanki enemmistöomistukseen tarvittavia osakkeita. On myös sovittu, että Outokumpu tulee säilymään OSTP:n pääasiallisena raaka-ainetoimittajana. Outokumpu vastaa liiketoiminnan rahoittamisesta alkuvaiheessa.

OSTP:tä johdetaan hallituksen kautta. Hallituksen jäsenten enemmistö ja puheenjohtaja ovat Outokummun nimittämiä niin kauan kuin Outokummulla on enemmistöomistus. Andrea Gatti on OSTP:n toimitusjohtaja ja Kalle Luoto on OSTP:n talousjohtaja.

OSTP:n strategian ja kannattavuuden parantamiseen tähtäävien suunnitelmien mukaisesti OSTP keskittyy valmistamaan prosessiputkia ja hitsattuja putkenosia, keskittämään tuotantorakennettaan sekä vähentämään kustannuksia virtaviivaistamalla organisaatiotaan. Prosessiputkien ja lämmönvaihdinputkien tuotanto OSTP:n Nybyn tuotantolaitoksessa Torshällassa Ruotsissa lopetettiin vuoden 2011 loppuun mennessä ja samalla lopetettiin noin 100 työpaikkaa.

Suunniteltujen toimenpiteiden odotetaan johtavan OSTP:n kannattavuuden näkyvään paranemiseen vuonna 2012 ja liikevoittoon vuonna 2013. Vuonna 2011 OSTP:n liiketappio oli 79 milj. euroa (2010: -30 milj. euroa) sisältäen -52 milj. euroa arvonalennuksia ja uudelleenjärjestelyvarauksia. OSTP yhdistellään jatkossa Outokummun tilinpäätökseen tytäryhtiönä ja Tubinoxian määräysvallaton omistusosuus raportoidaan erillään tuloslaskelmasta ja ilmoitetaan omassa pääomassa omana eränä.

Suunnitellut kustannusleikkaukset ja käyttöpääoman vähennykset

Outokumpu tiedotti lokakuussa suunnitelluista jatkotoimenpiteistä kohti kestävästä kannattavuudesta, parantunutta kassavirtaa ja vahvan perustan luomista tulevalle kasvulle. Yhtiön tavoitteena on vähentää kustannuksia 100 milj. euroa vuoden 2012 loppuun mennessä ja käyttöpääomaa 250 milj. euroa vuoden 2013 puoliväliin mennessä.

1. Kustannusten vähentäminen ja meneillään olevat työpaikkojen vähennykset

Kestävän kannattavuuden saavuttamiseksi Outokumpu käynnisti kustannussäästöohjelman, jolla tavoitellaan 100 milj. euron säästöjä vuoden 2012 loppuun mennessä. Suunniteltuihin toimenpiteisiin kuuluvat tuotannon työvuorojen vähentäminen, organisaation uudelleenjärjestelyt ja tiettyjen tukitoimintojen ulkoistaminen sekä yleisen tehokkuuden parantaminen. Suunnitelman mukaan tämä tarkoittaisi enintään 1 300 työpaikan vähentämistä maailmanlaajuisesti. Suurin osa vähennyksistä kohdistuisi Suomeen (enintään 300) ja Ruotsiin (enintään 600).

Yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön edustajien kanssa aloitettiin välittömästi kaikissa asianomaisissa yksiköissä ja toiminnoissa. Yt-neuvottelut saatiin pääosin loppuun Suomessa ja Ruotsissa neljännellä neljänneksellä, ja ne johtivat noin 200 työpaikan vähennykseen Suomessa ja noin 450 työpaikan vähennykseen Ruotsissa. Neuvottelut jatkuvat vielä muissa maissa ja ne odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Outokumpu suunnittelee lisätoimenpiteitä tehokkuuden parantamiseksi eräissä tukitoiminnoissa.

Henkilöstövähennyksiin liittyvien kokonaiskustannusten arvioidaan ylittävän 50 milj. euroa, josta 30 milj. euroa kirjattiin konsernin tulokseen vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä. Meneillään olevien neuvottelujen tuloksena Outokummun liiketulokseen saattaa kohdistua negatiivista vaikutusta vielä seuraavilla neljänneksillä.

2. Käyttöpääoman vähennykset

Outokumpu pyrkii vähentämään käyttöpääomaa 250 milj. euroa pääasiassa tehostamalla varastojen kiertoa konsernin tasolla; vähentämällä varastopäiviä nykyisestä 110 päivästä lähelle 90 päivää vuoden 2013 puoliväliin mennessä. Vuoden 2011 jälkipuoliskolla tässä edistytään hyvin, ja varastoaika oli vuoden lopussa lähellä 100 päivää. Käyttöpääomasta vähennettiin yli 480 milj. euroa osittain metallien hintojen laskun ja varastojen supistumisen myötä, mutta myös myyntisaamisten ja ostovelkojen hallinnan myönteisen kehityksen ansiosta.

Konsernin oman Euroopan jakeluverkoston virtaviivaistamisen odotetaan tukevan varastojen pienentämistavoitetta ja mahdollistavan kustannustehokkaimpien reittien löytämisen markkinoille. Suunnitelmana on vähentää varastointitoimintoja Euroopassa, palvella markkinoita näistä avainpisteistä käsin sekä hyödyntää olemassa olevaa käsittelykapasiteettia tehokkaasti. Outokummulla on tällä hetkellä varastoja yli 20 Euroopan maassa sekä lisäksi kuusi nauhapalvelukeskusta ja kuusi levypalvelukeskusta Euroopassa.

Oman verkostonsa ohella Outokumpu hyödyntää itsenäisiä jakelijoita, joiden merkitys Outokummun tuotteiden toimittamisessa asiakkaille kasvaa entisestään. Omien varastotoimintojen virtaviivaistaminen saattaa tarjota mahdollisuuksia syventää yhteistyötä itsenäisten jakelijoiden kanssa joillakin markkinoilla.

Tornio Worksin kunnossapitotoiminnot

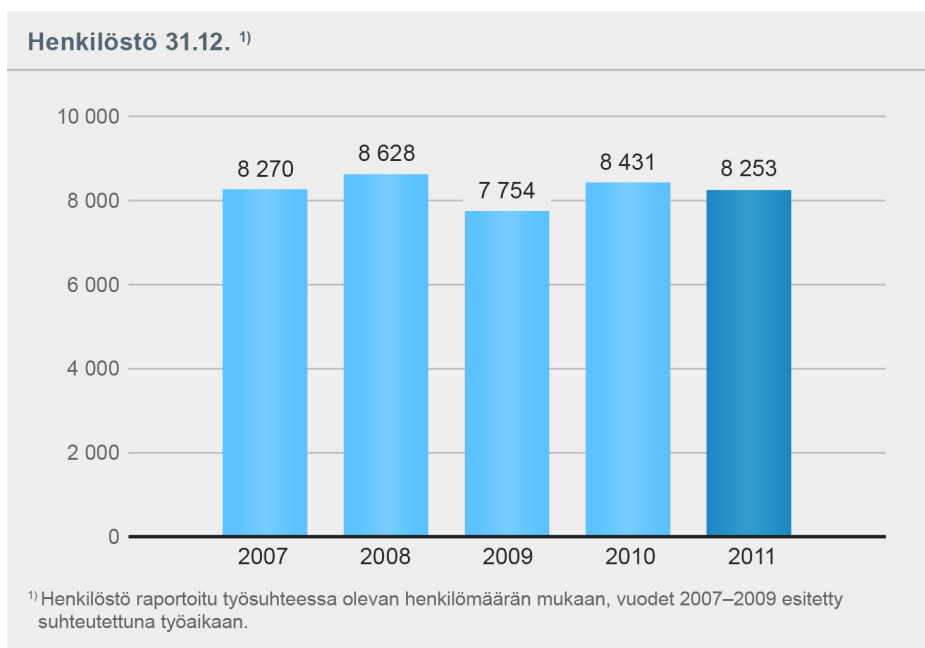
Kesäkuussa valmistui selvitys Tornio Worksin huoltotoimintojen mahdollisesta osittaisesta ulkoistamisesta. Selvityksen perusteella vain vähäistä ulkoistamista tullaan mahdollisesti tekemään, joten Outokumpu jatkaa toiminnon kehittämistä omana toimintonaan. Tavoitteena on parantaa kustannustehokkuutta yli 10 %, mikä vastaa arviolta 30 milj. euron kokonaissäästöjä vuosina 2012–2014.

Henkilöstö ja ympäristö

Henkilöstö *)

31.12.	2011	2010	2009
General Stainless	4 393	4 454	3 978
Specialty Stainless	3 217	3 263	3 135
Muu toiminta	643	714	641
Konserni	8 253	8 431	7 754

*) 2011 ja 2010 henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan. 2009 esitetty suhteutettuna työaikaan.

Outokummun kustannussäästö- ja tehokkuuden parantamishjelmat vaikuttivat konsernin henkilöstöön ilmoitettuna ja toteutettuna työpaikkojen vähennyksinä. Huhtikuussa julkistetun tehokkuusparannusohjelman seurauksena noin 300 työpaikkaa vähennettiin ei-tuotannollisista toiminnoista ja ylemmistä toimihenkilöistä Euroopassa. Lokakuussa ilmoitetun, meneillään olevan kustannussäästöohjelman tavoitteena on vähentää 1 300 työpaikkaa vuoden 2012 loppuun mennessä. Vuoden 2012 loppuun mennessä loppuun saatettujen yt-neuvotteluiden tuloksena vähennettiin noin 200 työpaikkaa Suomesta ja noin 450 Ruotsista. Neuvottelut jatkuvat vielä muissa maissa ja ne odotetaan saatavan päätökseen vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä.

Vuoden 2011 lopussa Outokummun henkilöstömäärä oli 8 253 (31.12.2010: 8 431) ja vuonna 2011 keskimäärin 8 651 (2010: 8 475). Konsernin kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 7 886 (31.12.2010: 8 104) vuoden 2011 lopussa ja keskimäärin 8 299 (2010: 8 148) vuonna 2011. Vuonna 2011 kokopäiväisen henkilöstön määrä väheni nettomääräisesti 218:lla (2010: kasvoi 350:lla). Henkilöstökulut vuonna 2011 olivat 538 milj. euroa (2010: 496 milj. euroa, 2009: 453 milj. euroa). Outokumpu siirtyi vuonna 2011 henkilöstömäärän raportoinnissa kokopäiväisiksi muunnettujen lukujen raportoinnista kokonaislukujen raportointiin. Vuoden 2011 raportoinnissa esitetään molemmat luvut.

Suorituksen johtaminen tukee Outokummun strategisten tavoitteiden saavuttamista. Tavoite- ja kehityskeskustelut ovat suorituksen johtamisprosessin tärkeä osa. Suurin osa henkilöstöstä osallistui tavoite- ja kehityskeskusteluun vuonna 2011. Outokummun tavoitteena on, että jokaisella työntekijällä on vuosittain vähintään yksi muodollinen tavoite- ja kehityskeskustelu. Vuonna 2011 87 % Outokummun kaikista työntekijöistä osallistui tavoite- ja kehityskeskusteluihin.

Outokumpu Personnel Forum (OPF) järjestettiin vuonna 2011 Torniossa. Tilaisuuden painopisteenä oli lyhyen tähtäimen toimenpideohjelman toteuttaminen, jonka tavoitteena on parantaa kassavirtaa ja kannattavuutta sekä vahvistaa konsernin tasetta. Personnel Forumin nimittämä työvaliokunta kokoontui neljä kertaa vuonna 2011.

Vuonna 2011 tapaturmatiheys (tapaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohti) oli 5,6 (2010: 4,7) eikä saavuttanut konsernille vuodeksi 2011 asetettua alle 3,5:n tavoitetta. Neljännellä neljänneksellä tapaturmatiheys oli 5,9 (III/2011: 6,1). Vuodeksi 2012 asetettu tavoite on 4,0.

Päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa ja tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ne havaittiin ja ne aiheuttivat vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä eikä sen tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Päästökauppaan liittyvässä toiminnassa on noudatettu velvoitteita, sovittuja menettelytapoja ja rahoitusriskipolitiikkaa. EU:n päästökauppajärjestelmän alaiset kokonaispäästöt vuoden 2011 aikana olivat noin 802 000 tonnia (2010: 795 000 tonnia). Vuoden aikana EU:n päästöoikeuksilla ei käyty ulkopuolista kauppaa (2010: 500 000 päästöoikeutta myytiin 8 milj. eurolla). Outokummun Ison-Britannian, Ruotsin ja Suomen tuotantolaitoksille osoitetut päästöoikeudet riittävät konsernin vuoden 2012 suunniteltuun tuotantoon. Outokumpu on hakenut päästöoikeuksia seuraavalle jaksolle 2013–2020.

Outokumpu Oyj valittiin vuonna 2011 OMX GES Sustainability Finland -indeksiin, joka käsittää 40 kestävän kehityksen kriteerein valittua johtavaa yritystä NASDAQ OMX Helsingissä. Indeksien valintakriteerit perustuvat kansainvälisiin ohjeisiin ympäristö-, yhteiskunta- ja hallintokysymyksissä (ESG).

Toukokuussa the International Stainless Steel Forum (ISSF) antoi Outokummulle ensimmäisen ISSF Sustainability Award -tunnustuspalkinnon. Tunnustus perustui Outokummun määrätietoisiin toimenpiteisiin ja merkittäviin saavutuksiin kaatopaikkajätteen vähentämisessä ja materiaalitehokkuuden parantamisessa Sheffieldin tuotantolaitoksella.

Syyskuussa Sustainable Asset Management Group (SAM) ilmoitti Dow Jones World ja Dow Jones STOXX -kestävän kehityksen indeksien vuotuisen arvioinnin tulokset. Outokumpu säilytti paikkansa kummassakin indeksissä. Outokumpu sai myös metallialan parhaat pisteet ympäristöulottuvuudessa, mukaan lukien korkeimmat mahdolliset pisteet kahden kestävän kehityksen kriteerin suhteen: ilmastostrategia sekä ympäristöpolitiikka ja -johtaminen.

Lokakuussa Outokumpu sai tunnustusta the Carbon Disclosure Projectiltä (CDP). Outokumpu on jo kolmatta kertaa mukana CDP:n Climate Disclosure Leadership -indeksissä. Indeksiiin pääsevät sellaiset pohjoismaisissa pörseissä listatut yhtiöt, jotka ovat raportoineet ammattimaisimmin ilmastonmuutokseen liittyvistä toimenpiteistään.

Vuonna 2011 Oekom Research AG on kuvaillut Outokummun metallisektorin edelläkävijäksi energiatehokkuuden parantamisessa.

Tutkimus ja kehitystoiminta

Outokumpu investoi 21 milj. euroa tutkimus- ja kehitystoimintaan vuonna 2011 (2010: 22 milj. euroa). Konsernin kaksi tutkimuskeskusta sijaitsevat Torniossa Suomessa ja Avestassa Ruotsissa, ja sen tutkimus- ja kehitysorganisaatiossa työskentelee noin 200 ammattilaista. T&K-toimintaa harjoitetaan myös paikallisesti Outokummun tuotantolaitoksissa.

Outokummun T&K-toimintaan kuuluvat prosessien, tuotteiden ja sovellusten kehitys. Prosessien kehittäminen auttaa liiketoiminta-alueita parantamaan tuotantoteknologioiden energia-, kustannus- ja ympäristötehokkuutta samalla varmistaen tuotteiden korkean ja tasaisen laadun. Tuotekehityksessä Outokumpu on yksilöinyt tuoteinnovoinnin tärkeimmiksi kohteiksi maailmanlaajuisia haasteita, kuten energian, puhtaan veden ja puhtaan ilman.

Monissa sovelluksissa elinkaarianalyysi ja elinkaarikustannusten arviointi tukevat ruostumattoman teräksen sovellutusten kehittämistä. Painopisteenä on kehittää vähän nikkeliä sisältäviä ja nikkelittömiä laatuja, kuten duplexteräksiä ja ferriittisiä ruostumattomia teräksiä sekä differoida tarjontaa kehittämällä korkeamman lisäarvon tuottavia erikoistuotteita, kuten erittäin hyvin korroosiota ja kuumuutta kestäviä sekä erittäin lujia ruostumattomia teräksiä. Vuonna 2011 markkinoille tuotiin runsasseosteinen ruostumattoman teräksen laatu Outokumpu 654 SMO®. Laadun korroosionkestävyys ja mekaaniset ominaisuudet ovat ylivoimaiset, ja se tarjoaa kustannustehokkaan vaihtoehdon moniin sovelluksiin, joissa nykyisin käytetään nikkeliseoksia ja titaania.

Riskit ja epävarmuustekijät

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinta auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja vähentämään riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön, rahoittajien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Vuonna 2011 konsernin riskinkantokyky ja keskeiset riskit arvioitiin ja päivitettiin konsernin johtoryhmän kanssa. Riskityöpajoja pidettiin muutamissa toiminnoissa, kuten Tornio Worksissa. Tornio Worksin työpajojen tavoitteena oli tunnistaa, arvioida ja vähentää operatiivisia riskejä, vahinkoriskit mukaan lukien.

Vuonna 2011 ei tapahtunut suuria omaisuusvahinkoja tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Merkittävimmät vuonna 2011 toteutuneet riskit liittyivät ruostumattoman teräksen markkinoiden ylikapasiteettiin, maailmantalouden epävarmuuteen, Euroopan velkakiiriin syvenemiseen sekä nikkelin ja molybdeenin hinnan laskuun, jotka vaikuttivat haitallisesti Outokummun kannattavuuteen ja velkaantumiseen.

Strategiset ja liiketoimintariskit

Outokummun strategiset riskit liittyvät lähinnä konsernin liiketoimintakokonaisuuteen ja strategiseen päätöksentekoon. Liiketoimintariskit liittyvät ruostumattoman teräksen markkinoiden talousnäkyymiin sekä asiakkaiden, toimittajien ja kilpailijoiden käyttäytymiseen. Tärkeitä Outokumpuun kohdistuvia riskejä ovat ruostumattoman teräksen valmistuksen rakenteellinen ylikapasiteetti ja heikko markkinatilanne, Outokummun kyky toteuttaa valitsemaansa strategiaa, riski talouden taantumun syvenemisestä Euroopassa, erikoistuotteisiin liittyvät liiketoimintariskit, kasvumarkkinat ja ferrokromin tuotanto, kielteiset poliittiset toimet tai muutokset ympäristölainsäädännössä sekä tuotantopanosten kustannusten nousu.

Kilpailukykyä varmistamiseksi ja kannattavuutensa palauttamiseksi Outokumpu on toteuttanut kustannusten alentamiseen ja käyttöpääoman vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Epäonnistuminen strategian toteuttamisessa voisi estää konsernia saavuttamasta visiotaan ja tavoitteitaan. Keskeiset toimenpiteet strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi tähtäävät Tornion tehtaan kapasiteetin käyttöasteen nostamiseen, kapasiteetin ja kustannusten sopeuttamiseen sekä tuotedifferointiin erikoisteräksissä ja jatkuviin investointeihin ferrokromituotannossa. Lisäksi Outokumpu on hiljattain määritellyt Aasian ja Tyynenmeren alueen (APAC) fokusalueeksi tulevan kasvunsa edellytysten parantamiseksi.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisia riskejä ovat riittämättömät tai epäonnistuneet sisäiset prosessit, työntekijöiden toiminta, systeemit tai muut tapahtumat, kuten luonnonkatastrofit ja väärinkäytökset tai rikokset. Tällaiset riskit liittyvät usein tuotannon toimintoihin, logistiikkaan, taloudellisiin prosesseihin, merkittäviin investointiprojekteihin, projekteihin tai informaatioteknologiaan, ja niiden toteutuminen voi johtaa henkilövahinkoihin, vastuisiin, omaisuuden menetykseen, liiketoiminnan keskeytymiseen tai ympäristöhaittoihin. Osa Outokummun toiminnallisista riskeistä on katettu vakuutuksin. Konserni pyrkii tunnistamaan ja lieventämään sidosryhmiin kohdistuvia riskeistä mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia. Konsernin keskeisiä toiminnallisia riskejä ovat suuret tulipalot tai onnettomuudet, riski IT-riippuvuudesta, yhtenäistettyjen liiketoimintaprosessien ja tietojärjestelmien puute, projektien toteutusriskit sekä henkilöriskit.

Jotta tulipaloista mahdollisesti aiheutuvat omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytykset erällä keskeisillä tuotantolaitoksilla pysyisivät mahdollisimman vähäisinä, Outokummulla on ohjelma systemaattiseen palo- ja muiden turvallisuusriskien arviointiin. Tämäntyyppisiä riskejä on osittain katettu vakuutuksilla. Vuoden aikana toteutettiin noin kolmekymmentä paloturvallisuustarkastusta hyödyntäen sekä omia että ulkopuolisia voimavaroja ja kokemusta. Henkilöriskit liittyvät heikkoon suoriutumiseen ja johtajuuskulttuuriin, lahjakkuuksien puutteelliseen hyödyntämiseen ja Outokummun heikkoon houkuttelevuuteen työnantajana. Näiden riskien vähentämiseksi konserni keskittyy kehittämään voimavaroja ja kompetensseja sekä johtamisvalmiuksia voidakseen vastata liiketoiminnan ja ympäristön muuttuviin vaatimuksiin.

Rahoitusriskit

Outokummun kannalta keskeiset rahoitusriskit ovat nikkelin, molybdeenin, sähkön ja polttoaineiden hintojen vaihtelevuus; euroon, Ruotsin kruunuun ja Yhdysvaltain dollariin liittyvät valuuttakurssiriskit; Ruotsin kruunuun ja

euroon liittyvä korkoriski; joihinkin sijoituksiin liittyvä hintariski; taloudellisen joustavuuden rajoitteet; Luvatan lainasaamiseen liittyvät riskit; muut luottoriskit sekä rahoituksen saatavuuteen ja maksuvalmiuteen liittyvät riskit.

Vuonna 2011 nikkelin ja molybdeenin hintojen lasku vaikutti negatiivisesti konsernin yleiseen taloudelliseen kehitykseen, mutta metallien hintojen suojauksilla onnistuttiin tasoittamaan osittain näitä tappioita. Polttoaineiden hankinta perustuu vain osittain kiinteähintaisiin sopimuksiin, ja Outokumpu käytti rahoitussuojauksia näiden riskien rajoittamiseen. Vuonna 2011 Outokumpu suojasi osittain myös Ruotsin toimintoihin liittyviä ennustettuja kassavirtoja.

Luottoriskivakuutukset uusittiin vuonna 2011 pitkäaikaisilla sopimuksilla, joiden vakuutusmaksut ovat aiempaa alemmat. Luottolimiittien käyttö tehostui politiikkamuutoksen takia. Maksuvalmius- ja jälleenrahoitusriski otetaan huomioon pääomahallintaan liittyvissä päätöksissä ja tarvittaessa investointi- ja muissa liiketoimintapäätöksissä. Vuonna 2011 Outokumpu allekirjoitti kolmevuotisen 750 milj. euron syndikoidun valmiusluoton, joka voidaan käyttää konsernin yleisiin rahoitustarpeisiin. Tähän syndikoituun luottoon sisältyy rahoituskovenantti, joka perustuu 115 %:n velkaantumisasasteeseen.

Myytyä kupariliiketoimintaa koskevat siviilikanteet

Toukokuussa 2009 päätökseen saatuun kuparisten teollisuusputkien EU:n kartellitutkimukseen liittyen Outokumpu Oyj on vuodesta 2004 lähtien ollut vastaamassa useisiin Yhdysvalloissa nostettuihin siviilikanteisiin, joissa vastaajina ovat olleet yhtiö itse sekä myytyyn kupariliiketoimintaan liittyneet yhtiöt.

Viimeinen Yhdysvalloissa vireillä oleva siviilikanne on Carrier Corporationin vuonna 2006 Memphisissä, Tennesseeen osavaltion piirituomioistuimessa mm. Outokumpu Oyj:tä ja Outokumpu Copper Franklin, Inc:tä vastaan nostama summaltaan yksilöimätön vahingonkorvausvaade. Kanne perustuu väitettyyn maailmanlaajuiseen hinta- ja markkinoidenjakokartelliin ilmastointiputkien ja lämmönvaihdinten sekä niihin liittyvien sovellusten markkinoilla vähintään ajanjaksolla 1989–2001. Carrier Corporationin kanne hylättiin heinäkuussa 2007. Carrier valitti tuomiosta, ja valituksen käsittely on yhä vireillä vetoomustuomioistuimessa.

Vuonna 2010 eräät Carrierin konserniyhtiöt nostivat siviilikanteen Outokumpu Oyj:tä (sekä kahta muuta vastaajaryhmää) vastaan Ison-Britannian tuomioistuimissa. Kantajat väittävät kärsineensä kartellin seurauksena vahinkoa eri puolilla Eurooppaa ja hakevat korvauksia kolmelta vastaajaryhmältä yhteisvastuullisesti tai vaihtoehtoisesti yhdessä ja erikseen. Kantajien lähtökohtainen korvausvaatimus väitetyistä vahingoista on suuruudeltaan n. 20 milj. punttaa ilman korkoa. Outokumpu aikoo riitauttaa asiassa Ison-Britannian tuomioistuimien toimivallan. Joka tapauksessa Outokumpu katsoo, että väitteet kartellin aiheuttamista vahingoista ovat perusteettomia ja tulee tarvittaessa puolustautumaan niitä vastaan oikeudenkäynnissä. Lokakuussa 2011 tuomioistuin antoi päätöksensä asiassa ja hylkäsi vaatimukset toimivallan riitauttamisesta. Kaikki vastaajat ovat hakeneet lupaa valittaa päätöksestä vetoomustuomioistuimeen. Sen päätöstä odotetaan alkuvuonna 2012.

Näihin kanteisiin liittyen ei ole tehty varauksia.

Tullin tutkimukset liittyen Tornio Worksin Venäjän vientiin

Suomen Tulli käynnisti maaliskuussa 2007 rikostutkimuksen liittyen Outokummun Tornio Worksin Venäjän vientikäytäntöihin. Kaakkois-suomalaisessa huolintayrityksessä epäiltiin tehdyn virheellisiä ja/tai väärennettyjä kauppalaskuja ruostumattoman teräksen viennissä Venäjälle. Tullin esitutkinnassa selvitettiin Outokumpu Tornio Worksin mahdollista osuutta virheellisten ja/tai väärennettyjen kauppalaskujen tekemiseen kyseisessä huolintayrityksessä. Kesäkuussa 2009 Tulli sai esitutkintansa päätökseen ja saattoi asian syyttäviviranomaisten syyteharkintaan. Syyteharkinta saatiin päätökseen marraskuussa 2010 ja syyttäjä totesi Tullin esittämät epäilyt kirjanpitorikoksesta ja väärennyksestä aiheettomiksi.

Asia eteni kuitenkin maaliskuussa 2011 oikeuteen, sillä Outokumpua ja konsernin palveluksessa olevaa viittä henkilöä vastaan nostettiin syytteet rahanpesusta liittyen Tornion tehtaan Venäjän vientikäytäntöihin vuosina 2004–2006. Lisäksi syyttäjä esitti Suomen valtion puolesta vaatimuksen rahanpesun kohteena olleiden varojen menettämisestä. Käräjäoikeus kuitenkin hylkäsi kaikki syytteet kesäkuussa 2011, ja Suomen valtio määrättiin maksamaan korvauksina yhteensä 1,2 milj. euroa. Syyttäjä valitti elokuussa käräjäoikeuden päätöksestä, ja oikeudenkäynnin odotetaan alkavan helmikuussa 2012 Kouvolan hovioikeudessa.

Organisaatiomuutos ja nimityksiä

Helmikuussa Outokummun hallitus nimitti Mika Seitovirran uudeksi toimitusjohtajaksi. Hän aloitti Outokummun palveluksessa maaliskuussa ja siirtyi toimitusjohtajan tehtävään 1.4.2011. Edellinen toimitusjohtaja Juha Rantanen luopui toimitusjohtajan tehtävästä 31.3.2011.

Kesäkuussa sovittiin, että Specialty Stainless -yksiköstä vastaava johtaja Bo Annvik jättää nykyisen tehtävänsä ja konsernin johtoryhmän jäsenyyden kesäkuun 2011 loppuun mennessä. Annvikin työsuhde Outokummussa päättyi 31.12.2011. Jarmo Tonteri nimitettiin Specialty Stainless -liiketoiminnoista vastaavaksi johtajaksi (Executive Vice President – Specialty Stainless) heinäkuussa ja konsernin johtoryhmän jäseneksi 1.8.2011 alkaen.

Outokumpu julkisti lokakuussa uuden liiketoimintamallinsa ja organisaatiomallin, joka perustuu 1.1.2012 lähtien kolmeen liiketoiminta-alueeseen, joilla on täysi vastuu omasta myynnistään, tuloksestaan ja liiketoiminnan sitomasta pääomasta. Lisäksi Outokumpu määritteli APACin (Aasian ja Tyynenmeren alueen) tulevan kasvun fokusalueeksi. Uudella organisaatiolla pyritään yksinkertaisuuteen, selkeisiin vastuisiin ja kustannustehokkuuteen. Kolme liiketoiminta-alueita ovat:

- **General Stainless:** ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa Alankomaissa.
- **Specialty Stainless:** Special Coil, Special Plate, Kloster sekä Long Products Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa mukaan lukien Sheffieldin sulatto Isossa-Britanniassa, ja
- **Ferrochrome:** Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto.

Lokakuussa varatoimitusjohtaja Karri Kaitue ja Outokumpu sopivat, että Kaitue jättää paikkansa konsernin johtoryhmässä 1.11.2011. Hänen työsuhteensa Outokummussa päättyy 30.6.2012. Hannu Hautala nimitettiin General Stainlessin johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi 1.11.2011 alkaen. Hautala on vastannut Tornio Worksista huhtikuusta 2010 lähtien. Jamie Allan, johtaja – toimitusketjun hallinta, jätti paikkansa konsernin johtoryhmässä 31.12.2011. Hän toimii neuvonantajana ja raportoi toimitusjohtajalle vuoden 2012 loppuun saakka.

Lokakuussa Austin Lu nimitettiin APAC-fokusalueen johtajaksi ja hän aloitti Outokummussa 1.1.2012.

Outokummun johtoryhmä ja sen jäsenille raportoivat alueet ovat 1.1.2012 alkaen:

- Mika Seitovirta, toimitusjohtaja ja johtoryhmän puheenjohtaja, APAC
- Hannu Hautala, johtaja – General Stainless
- Jarmo Tonteri, johtaja – Specialty Stainless
- Kari Parvento, johtaja – Ferrochrome, tutkimus ja kehitys
- Esa Lager, talous- ja rahoitusjohtaja
- Pii Kotilainen, henkilöstöjohtaja

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Luettelo suurimmista osakkeenomistajista pidetään päivitettyinä Outokumpun Internet-sivuilla osoitteessa:
www.outokumpu.com/Investors.

Suurimmat osakkeenomistajat

%	31.12.2011
Suomalaiset yhteisöt	35,9
Ulkomaiset sijoittajat	17,2
Suomalaiset julkisyhteisöt	18,2
Suomalaiset kotitaloudet	18,4
Suomalaiset rahoitus- ja vakuutuslaitokset	7,8
Suomalaiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2,5

Osakkeenomistajat, joiden osuus osakkeista ja äänimäärästä ylittää 5 %

Suomen valtion omistama Solidium Oy	30,84
Kansaneläkelaitos	8,01

Osakekohtaiset tiedot

		1.1.–31.12. 2011	1.1.–31.12. 2010
Osakepääoma kauden lopussa	Milj. EUR	311,1	311,1
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa		183 018 749	182 978 249
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ¹⁾		181 970 316	181 751 107
Laimennettu osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ^{1), 2)}		181 970 316	181 762 074
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ¹⁾		181 977 861	181 937 361
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet kauden lopussa		1 040 888	1 040 888
Kauden päätöskurssi	EUR	5,08	13,88
Kauden keskimääräinen kurssi	EUR	8,61	13,84
Korkein kurssi kauden aikana	EUR	14,57	17,88
Alin kurssi kauden aikana	EUR	4,6	12,03
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. EUR	930	2 540
Osakkeen vaihto	Milj. kpl	337,9	331,4
Osakevaihdon arvo	Milj. EUR	2 910,9	4 585,5

Osakekohtaisten tietojen lähde: NASDAQ OMX Helsinki (sisältää vain OMX Helsingin kaupankäynnin)

¹⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

²⁾ Outokumpun optio-ohjelma päättyi 1.3.2011.

Varsinainen yhtiökokous 2011

Vuoden 2011 varsinainen yhtiökokous päätti vuoden 2010 osingoksi 0,25 euroa osakkeelta, ja yhteensä 45 milj. euron osingot maksettiin 5.4.2011.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta. Osakkeita voidaan hankkia enintään 18 000 000 kappaletta, joka tällä hetkellä vastaa 9,84 % rekisteröidystä osakkeiden kokonaismäärästä. Outokumpu omistaa aikaisempien valtuutusten nojalla tällä hetkellä 1 040 888 omaa osaketta. Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Osakeannissa ja/tai erityisten oikeuksien perusteella voidaan antaa yhteensä enintään 18 000 000 uutta osaketta ja luovuttaa yhteensä enintään 18 000 000 yhtiön hallussa olevaa omaa osaketta. Valtuutus sisältää oikeuden päättää suunnatusta osakeannista. Valtuutukset ovat voimassa 12 kuukautta tai seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen, kuitenkin enintään 31.5.2012 asti. Tähän mennessä valtuutuksia ei ole käytetty.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenmääräksi, mukaan lukien puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, seitsemän. Hallituksen jäseniksi valittiin uudestaan Evert Henkes, Ole Johansson, Anna Nilsson-Ehle, Jussi Pesonen ja Olli Vaartimo. Uusiksi jäseniksi valittiin Elisabeth Nilsson ja Siv Schalin. Yhtiökokous valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Ole Johanssonin ja uudeksi varapuheenjohtajaksi Olli Vaartimon. Yhtiökokous päätti myös asettaa nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle yhtiökokoukselle.

Outokumpu Oyj:n hallitus asetti järjestäytymiskokouksessaan keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa. Olli Vaartimo (puheenjohtaja), Anna Nilsson-Ehle ja Jussi Pesonen valittiin hallituksen tarkastusvaliokunnan jäseniksi. Ole Johansson (puheenjohtaja), Evert Henkes, Elisabeth Nilsson ja Siv Schalin valittiin hallituksen palkitsemisvaliokunnan jäseniksi.

Yhtiön tilintarkastajaksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen loppuun asti valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Outokummun nimitystoimikunta

Outokummun 24.3.2011 kokoontunut varsinainen yhtiökokous päätti asettaa nimitysvaliokunnan valmistelemaan hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Varsinainen yhtiökokous päätti myös, että nimitystoimikuntaan kuuluu Outokummun kolme suurinta arvo-osuusjärjestelmään 1.10.2011 rekisteröityä osakkeenomistajaa, jotka suostuvat tehtävään.

Outokummun nimitystoimikunta koostuu seuraavista kolmesta osakkeenomistajasta: Solidium Oy, Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Nämä osuudenomistajat ovat nimittäneet edustajikseen nimitystoimikunnassa seuraavat henkilöt: Kari Järvinen, toimitusjohtaja (Solidium Oy); Liisa Hyssälä, pääjohtaja (Kansaneläkelaitos) ja Harri Sailas, toimitusjohtaja (Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen). Outokummun hallituksen puheenjohtaja Ole Johansson toimii nimitysvaliokunnan asiantuntijajäsenenä ja Kari Järvinen puheenjohtajana. Nimitystoimikunnan tulee antaa ehdotuksensa yhtiön hallitukselle viimeistään 31.1.2012.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

31.1.2012 Outokumpu julkisti aikomuksen yhdistää Outokumpu ja Inoxum. Katso Outokummun julkistama erillinen tiedote: ”Outokumpu vahvistaa päässeensä periaatteelliseen sopimukseen ThyssenKruppin kanssa johtavan ruostumattoman teräsyhtiön muodostamiseksi”.

Lähiajan näkymät

Ruostumattoman teräksen kysyntä oli vaimeampaa vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä, mutta vuoden alussa standardilaatujen kysyntä alkoi hieman parantua, kun jakelijoiden ostotoiminta sai tukea nikkelin hinnan lievästä noususta. Ruostumattoman teräksen peruskysynnässä ei kuitenkaan ole ollut nähtävissä merkittävää muutosta. Toimitusajat ovat normaalit, 6–8 viikkoa. Vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä tapahtuneen varastojen purkamisen vuoksi jakelijoiden varastojen Euroopassa arvioidaan olevan tavanomaista alemmalla tasolla.

Outokummun tilauskertymä alkuvuonna on ollut rohkaiseva. Tämänhetkisen tilauskertymän perusteella Outokummun toimitusmäärien arvioidaan olevan vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä selvästi korkeammalla tasolla kuin vuoden 2011 neljännellä neljänneksellä.

Neljännellä neljänneksellä tapahtuneen perushintojen laskun jälkeen Outokumpu on onnistunut nostamaan hieman sekä standardi- että erikoislaatujen hintoja, mikä alkaa vaikuttaa konsernin keskimääräisiin perushintoihin ensimmäisen neljänneksen lopulla.

Toimitusmäärien kasvun ja perushintojen lievän nousun myötä Outokummun operatiivisen tuloksen*) arvioidaan olevan nollassa tai hieman positiivinen vuoden 2012 ensimmäisellä neljänneksellä. Tämänhetkisinä metallien hinnoilla laskettuna odotetaan marginaalisia raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja. Outokummun vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen operatiiviseen tulokseen saattaa sisältyä kertaluonteisia eriä, jotka liittyvät konsernin meneillään oleviin tehostamisohjelmiin.

*) Operatiivinen tulos = Liikevoitto tai -tappio ilman raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja tai -tappioita ja kertaluonteisia eriä.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Yhtiön hallitus on vahvistanut osinkopolitiikan, jonka mukaan maksettavien osinkojen määrä on suhdannekierron aikana vähintään kolmasosa yhtiön tilikausien voitoista, ja tavoitteena on maksaa osakkeenomistajille vakaata vuotuista osinkoa. Hallitus ottaa vuotuista osingonjakoesitystä tehdessään tuloskehityksen ohella huomioon myös konsernin investointi- ja kehittämistarpeet.

Hallitus esittää 14.3.2012 pidettävälle yhtiökokoukselle, että emoyhtiön jakokelpoisista varoista 31.12.2011 ei jaeta osinkoa ja kaikki jakokelpoiset varat jätetään voittovarojen tilille.

Tilin päätöksen 31.12.2011 mukaan emoyhtiön jakokelpoiset varat ovat 747 milj. euroa. Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Espoossa 31. tammikuuta 2012

Hallitus

Ole Johansson
Olli Vaartimo
Evert Henkes
Anna Nilsson-Ehle
Elisabeth Nilsson
Jussi Pesonen
Siv M. Schalin

OUTOKUMPU OYJ

KONSERNITILINPÄÄTÖS, IFRS

Konsernin tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2011	2010
Liikevaihto	3	5 009	4 229
Hankinnan ja valmistuksen kulut	6	-4 882	-4 051
Bruttokate		127	178
Liiketoiminnan muut tuotot	5, 6	47	45
Myyntin ja markkinoinnin kulut	6	-147	-135
Hallinnon kulut	6	-153	-122
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	6	-21	-22
Liiketoiminnan muut kulut	5, 6	-113	-28
Liikevoitto		-260	-83
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	13	-5	-10
Rahoitustuotot ja -kulut	8		
Korkotuotot		13	16
Korkokulut		-77	-53
Markkinahintoihin liittyvät voitot ja tappiot		-120	4
Muut rahoitustuotot		248	13
Muut rahoituskulut		-52	-29
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		12	-50
Voitto ennen veroja		-253	-143
Tuloverot	9	67	19
Tilikauden voitto		-186	-124
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		-181	-123
Määräysvallattomille omistajille		-5	-0

**Emoyhtiön omistajille kuuluvasta
tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos**

Osakekohtainen tulos, €	10	-0,99	-0,68
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	10	-0,99	-0,68

Konsernin laaja tuloslaskelma

Milj. €	Liitetieto	2011	2010
Tilikauden voitto		-186	-124
Muut laajan tuloksen erät			
Muuntoerot		12	26
Myytävissä olevat sijoitukset	16		
Myytävissä olevien sijoitusten arvonmuutokset		-23	49
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		-65	-10
Myytävissä oleviin sijoituksiin liittyvät verot	9	11	-8
Rahavirran suojaukset	20		
Rahavirran suojauksien arvonmuutokset		-4	59
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi		1	2
Rahavirran suojauksiin liittyvät verot	9	1	-16
Osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen erät	13	-2	-3
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		-68	99
Tilikauden laaja tulos		-255	-24
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		-249	-24
Määräysvallattomille omistajille		-5	1

Konsernitase

Milj. €	Liitetieto	2011	2010
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	11	554	589
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12	2 005	2 054
Osuudet osakkuusyhtiöissä ¹⁾	13	39	148
Myytavissä olevat sijoitukset ¹⁾	16	16	147
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset ¹⁾	17	1	1
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	20	12	17
Laskennalliset verosaamiset	9	63	30
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22		
Korolliset ¹⁾		162	160
Korottomat		61	55
		2 914	3 202
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21	1 264	1 448
Myytavissä olevat sijoitukset ¹⁾	16	7	7
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset ¹⁾	17	105	-
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	20	26	34
Myyntisaamiset ja muut saamiset	22		
Korolliset ¹⁾		2	8
Korottomat		761	785
Rahavarat ¹⁾	23	168	150
		2 333	2 431
VARAT YHTEENSÄ		5 247	5 633

¹⁾ Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

Milj. €	Liitetieto	2011	2010
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		311	311
Ylikurssirahasto		714	713
Muut rahastot		26	107
Edellisten tilikausien voitto		1 200	1 365
Tilikauden voitto		-181	-123
		2 070	2 374
Määräysvallattomien omistajien osuus			
		14	2
Oma pääoma yhteensä	24	2 084	2 376
Pitkäaikaiset velat			
Korolliset velat ¹⁾	27	1 161	1 488
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	20	35	41
Laskennalliset verovelat	9	38	90
Velvoitteet etuusperusteisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	25	62	66
Varaukset	26	22	21
Ostovelat ja muut velat	28	45	3
		1 364	1 709
Lyhytaikaiset velat			
Korolliset velat ¹⁾	27	998	930
Johdannaisinstrumentit ¹⁾	20	46	34
Verovelat	9	1	5
Varaukset	26	42	19
Ostovelat ja muut velat	28		
Korolliset ¹⁾		17	16
Korottomat		694	545
		1 799	1 549
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		5 247	5 633

¹⁾ Sisältyvät korolliseen nettovelkaan.

Konsernin rahavirtalaskelma

Milj. €	Liitetieto	2011	2010
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto		-186	-124
Oikaisut			
Verot	9	-67	-19
Poistot	11, 12	235	235
Arvon alentumiset	11, 12	126	20
Vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvon muutos	21	6	-21
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	13	5	10
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	5	-24	-20
Myytavissä olevien sijoitusten myyntivoitot ja -tappiot	8, 16	-65	-10
Korkotuotot	8	-13	-16
Osinkotuotot	8	-5	-2
Korkokulut	8	74	50
Kurssierot	8	-17	-94
Muut oikaisut		33	9
		287	143
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		31	-269
Vaihto-omaisuuden muutos		165	-339
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		135	141
Varausten muutos		-22	-10
		310	-476
Saadut osingot		5	2
Saadut korot		3	2
Maksetut korot		-75	-42
Maksetut verot		-6	-2
Liiketoiminnan nettorahavirta		338	-497

Milj. €	Liitetieto	2011	2010
Investointien rahavirta			
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	16	-2	-2
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	12	-197	-159
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	11	-4	-12
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	12	78	14
Aineettomien hyödykkeiden myynnit	11	12	9
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos		0	1
Investointien nettorahavirta		-114	-147
Rahavirta ennen rahoitusta		224	-645
Rahoituksen rahavirta			
Toteutetut osakeoptiot	24	0	10
Pitkäaikaisten lainojen nostot		178	694
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-371	-181
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-123	209
Rahoitusleasing-velkojen takaisinmaksut		-7	-7
Maksetut osingot	24	-45	-64
Talvivaaran ja Tibnorin osakkeiden myynnit	16, 17	162	-
Muu rahoituksen rahavirta		1	16
Rahoituksen nettorahavirta		-206	677
Rahavarojen muutos		19	32
Rahavarat tilikauden alussa		150	112
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		0	6
Rahavarojen muutos		19	32
Rahavarat tilikauden lopussa	23	168	150

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Milj. €	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys- omistajien osuus yhteensä	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut muutos- rahastot	Arvon- muutos- rahasto	Omat muunto- osakkeet	Kumula- tiiviset erot	Kertyneet voitto- varat		
Oma pääoma 1.1.2010	309	706	15	22	-25	-110	1 534	0	2 451
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	78	-	21	-124	1	-24
Siirrot oman pääoman erien välillä	-	-	-8	-	-	-	8	-	-
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-64	-	-64
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Toteutetut osakeoptiot	2	8	-	-	-	-	-	-	10
Muu muutos	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Oma pääoma 31.12.2010	311	713	7	100	-25	-89	1 356	2	2 376
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-81	-	13	-181	-5	-255
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-45	-	-45
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Toteutetut osakeoptiot	0	0	-	-	-	-	-	-	0
OSTP-järjestely	-	-	-	-	-	-	-11	13	3
Muu muutos	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Oma pääoma 31.12.2011	311	714	7	19	-25	-76	1 121	14	2 084

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Perustiedot

Outokumpu Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Espoo. Emoyhtiö Outokumpu Oyj on noteerattu NASDAQ OMX Helsingissä vuodesta 1988 lähtien. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa konsernin internet-sivuilta www.outokumpu.com, osoitteesta Outokumpu Oyj/ Konserniviestintä, Riihitontuntie 7 B, PL 140, 02201 Espoo, tai sähköpostitse osoitteesta corporate.comms@outokumpu.com.

Outokumpu on yksi maailman johtavista ruostumattoman teräksen tuottajista, ja sen visiona on olla alan kiistaton ykkönen. Useilla eri aloilla toimivat asiakkaamme ympäri maailmaa käyttävät ruostumatonta terästämme ja palvelujamme. Ruostumaton teräs on sataprosenttisesti kierrätettävä, erittäin luja ja pitkäikäinen materiaali, joka on kestävä tulevaisuuden tärkeimpiä rakennusaineita.

Outokumpu Oyj ja sen tytäryhtiöt ("Outokumpu-konserni" tai "konserni") oli vuonna 2011 jaettu kahteen toimintasegmenttiin: General Stainless ja Specialty Stainless.

Outokummulla oli vuonna 2011 toimintaa yli 30 maassa ja se työllisti noin 8 000 henkilöä. Konsernin liikevaihto oli 5,0 miljardia euroa, josta 96 % kertyi Suomen ulkopuolelta.

Outokumpu Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 31.1.2012 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

2. Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätöksen laatimisperusteet

Outokummun konsernitilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2011 voimassa olleita IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Konsernitilinpäätös täyttää myös suomalaiset, IFRS-säännöksiä täydentävät kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön säännökset ja määräykset.

Tilinpäätöstiedot esitetään miljoonina euroina, ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laadintaperiaatteissa ole muuta kerrottu. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Outokummun konsernitilinpäätös vuodelta 2011 on laadittu jatkuvuuden periaatetta noudattaen.

Outokumpu on noudattanut vuoden 2011 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita muutettuja standardeja sekä tulkintoja. Näillä muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta vuoden 2011 konsernitilinpäätökseen.

- Uudistettu IAS 24 Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä: Uudistettu standardi selventää lähipiirin määrittelyä lähipiirisuhteen tunnistamisen helpottamiseksi, erityisesti huomattavan vaikutusvallan ja yhteisen määräysvallan tapauksissa. Tietyt julkiseen valtaan sidoksissa olevia yhteisöjä koskevat liitetietovaatimukset muuttuvat.
- Muutos IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa – liikkeeseen laskettujen oikeuksien luokittelu: Muutettu standardi luokittelee tietyt liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavan johdannaisinstrumentin sijasta omaksi pääomaksi tiettyjen vaatimusten täytyessä.
- Muutokset tulkintaan IFRIC 14 IAS 19 – Etuuspohjaisesta järjestelystä johtuvan omaisuuserän yläraja, vähimmäisrahastointivaatimukset ja näiden välinen yhteys – Etukätein suoritettujen vähimmäisrahastointivaatimukseen perustuvat maksut: Muutettu tulkinta sallii tiettyjen vapaaehtoisten etukätein suoritettujen vähimmäisrahastointivaatimukseen perustuvien maksujen merkitsemisen varoiksi taseeseen.
- IFRIC 19 Rahoitusvelkojen kuolettaminen oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla: Tulkinta selventää kirjanpitokäsittelyä tilanteessa, jossa velkojaa varten liikkeeseen lasketuilla oman pääoman ehtoisilla instrumenteilla kuoletetaan rahoitusvelkaa.
- Edellä mainittujen lisäksi Outokumpu on noudattanut IFRS-standardeihin tehtyjä vuosittaisia parannuksia (Improvements to IFRSs, julkistettu toukokuussa 2010), jotka ovat koskeneet yhteensä seitsemää standardia. Muutoksia on ollut pakollista soveltaa ja ne ovat olleet hyväksytyjä EU:ssa sovellettaviksi vuodesta 2011 alkaen.

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen

Outokumpu ei ole vielä soveltanut seuraavia, jo julkistettuja uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien. (* = Muutosta ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa).

- Muutos IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot (voimaan 1.7.2011 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos lisää läpinäkyvyyttä rahoitusinstrumenttien luovutuksia koskevien liiketoimien esittämiseen ja parantaa tilinpäätöksen käyttäjien mahdollisuuksia saada käsitys rahoitusinstrumenttien luovutuksiin liittyvistä riskeistä ja näiden riskien vaikutuksesta yhteisön taloudelliseen asemaan, erityisesti kun kyseessä on rahoitusvarojen arvopaperistaminen. Outokummun arvion mukaan muutetulla standardilla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta tilinpäätöksen liitetietoihin.
- Muutos IAS 12:een Tuloverot* (voimaan 1.1.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutos koskee laskennallisten verojen kirjaamiseen liittyvää taustaoletusta. Muutoksen mukaan tiettyjen käypään arvoon

arvostettujen omaisuuserien, kuten sijoituskiinteistöjen, kirjanpitoarvon oletetaan jatkossa kertyvän lähtökohtaisesti omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Muutoksella ei odoteta olevan vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen.

- Muutos IAS 1:een Tilinpäätöksen esittäminen* (voimaan 1.7.2012 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Keskeisin muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittelemisestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin tulosvaikutteisiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Muutoksen astuttua voimaan Outokumpu tulee esittämään muut laajan tuloksen erät muutoksen mukaisesti ryhmiteltynä.
- Muutos IAS 19:ään Työsuhde-etuudet* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Jatkossa kaikki vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan välittömästi muihin laajan tuloksen eriin, ts. ns. putkimenetelmästä luovutaan, ja rahoitusmeno määritetään nettorahastointiin perustuen. Muutoksella tulee olemaan vaikutusta Outokummun tuleviin tilinpäätöksiin ”putkimenetelmästä” luovuttaessa. Outokummun arvion mukaan muutoksella olisi vuonna 2012 noin 49 milj. euron negatiivinen vaikutus konsernin omaan pääomaan. Tuloslaskelmassa muutoksen vaikutus rajoittuu kulujen ryhmittelyyn.
- IFRS 10 Konsernitilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Olemassa olevien periaatteiden mukaisesti IFRS 10 määrittää määräysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö yhdistellä konsernitilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vaikea arvioida. Uusi standardi saattaa vaikuttaa Outokummun tuleviin tilinpäätöksiin standardin astuessa voimaan. Vaikutuksen suuruutta ei kuitenkaan ole vielä arvioitu.
- IFRS 11 Yhteisjärjestelyt* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 11 painottaa yhteisten järjestelyjen kirjanpitokäsittelyssä niistä seuraavia oikeuksia ja velvoitteita ennemmin kuin niiden oikeudellista muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toiminnot ja yhteisyritykset. Yhteisyritysten raportoinnissa on käytettävä jatkossa yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. Uudella standardilla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta Outokummun tuleviin tilinpäätöksiin standardin astuessa voimaan.
- IFRS 12 Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 12 kokoaa yhteen tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset. Nämä liittyvät erilaisiin osuuksiin muissa yhteisöissä, ml. osakkuusyhtiöt, yhteiset järjestelyt, strukturoidut yksiköt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhteisöt. Uusi standardi tulee vaikuttamaan Outokummun tulevien tilinpäätösten liitetietoihin.
- IFRS 13 Käyvän arvon määrittäminen* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 13:een on yhdistetty vaatimukset käyvän arvon määrittämisestä sekä sitä koskevien tietojen esittämisestä tilinpäätöksessä, lisäksi uuteen standardiin sisältyy käyvän arvon tarkka määrittely. Käyvän arvon käyttöä ei laajenneta, mutta standardissa annetaan ohjeistusta sen määrittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai sitä on vaadittu jossain toisessa standardissa. Outokummun arvion mukaan uudella standardilla ei ole merkittävää vaikutusta tilinpäätökseen.
- IAS 27 (uudistettu 2011) Erillistilinpäätös* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uudistettu standardi sisältää IFRS-erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka ovat jääneet jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat on sisällytetty uuteen IFRS 10:een. Uudistetulla standardilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen.
- IAS 28 (uudistettu 2011) Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyritysten käsittelystä pääomaosuusmenetelmällä. Uudistetulla standardilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen.
- IFRIC 20 Stripping Costs in the Production Phase of a Surface Mine* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Tulkinta ohjeistaa avolouhinnan tuotantovaiheen pintakerroksen poistamismenojen kirjanpitokäsittelyä silloin, kun toimenpiteestä seuraa kahdenlaista hyötyä: toisaalta saadaan malmia vaihto-omaisuuden tuottamiseen ja toisaalta parannetaan pääsyä siihen ainekseen, jota tullaan louhimaan tulevina kausina. Uudella tulkinnalla ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Outokummun tuleviin tilinpäätöksiin.
- Muutokset IFRS 7:ään Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* (voimaan 1.1.2013 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutettu standardi edellyttää sellaisten tietojen esittämistä, joiden perusteella voidaan arvioida

netottamisjärjestelyjen vaikutuksia yhteisön taseeseen. Muutosten edellyttämät liitetiedot tulee esittää takautuvasti. Muutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen.

- Muutokset IAS 32:een Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* (voimaan 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät taseen rahoitusvarojen ja -velkojen netottamista koskevan sääntelyn vaatimuksia. Muutettua standardia tulee soveltaa takautuvasti. Muutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Outokummun tilinpäätökseen.
- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehdyt muutokset (voimaan 1.1.2015 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi julkaistaan kolmessa vaiheessa ja sen on tarkoitus korvata nykyisin voimassa oleva IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. Ensimmäisen vaiheen muutokset koskevat rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua, kirjaamista ja arvostamista. Rahoitusvarojen erilaiset arvostamistavat on säilytetty, mutta niitä on yksinkertaistettu. Rahoitusvarat jaetaan arvostustavan perusteella kahteen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenuun arvostettavat ja käypään arvoon arvostettavat. Luokittelu riippuu yrityksen liiketoimintamallista ja sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen osalta suurin osa IAS 39:n säännöksistä on siirtynyt uuteen standardiin sellaisenaan. IFRS 9:llä arvioidaan olevan merkittävä vaikutus konsernin rahoitusinstrumenttien kirjanpitoikäisyyteen.

Johdon harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laadinta IFRS:n mukaan edellyttää johdon tekemän harkintaan perustuvia ratkaisuja sekä sellaisten arvioiden ja oletusten käyttämistä, jotka vaikuttavat taseen laadintahetken varojen ja velkojen määrään, ehdollisten varojen ja velkojen raportointiin sekä tuottojen ja kulujen määrään raportointikaudella. Arvioita ja oletuksia on käytetty määrittäessä tilinpäätöksessä raportoitujen erien suuruutta, mm. määrittäessä tiettyjen omaisuuserien realisoitavuutta, aineellisen ja aineettoman käyttöomaisuuden taloudellisia vaikutusaikoja, tuloveroja, vaihto-omaisuuden arvoja, varauksia, eläkevelvoitteita sekä liikearvon ja muiden erien arvonalentumisia. Nämä ovat niitä tilinpäätöksen eriä, joihin johdon harkintaan perustuvat ratkaisut vaikuttavat eniten. Arvioiden perusteita on kuvattu tarkemmin näissä laadintaperiaatteissa ja tilinpäätöksen asianomaisten liitetietojen yhteydessä. Arviot perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymisajankohtana, mutta on mahdollista, että toteumat poikkeavat tilinpäätöksessä käytetyistä arvioista ja oletuksista. Tehtyjä johdon arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden uskotaan olevan kohtuullisia olosuhteet huomioon ottaen.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Outokumpu Oyj:n, sekä kaikki ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 %:n osuus osakkeiden äänimäärästä, tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta raportointikauden päättymispäivänä. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Myös potentiaalisen määräysvallan olemassaolo on otettu huomioon silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Hankitut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryhtiöt siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Hankitut tai perustetut tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenomenetelmää käyttäen. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Luovutettu vastike sisältää mahdolliset luovutetut varat, hankkijaosapuolelle hankinnan kohteen aiempia omistajia kohtaan syntyneet velat sekä liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset osuudet. Myös mahdolliset käypään arvoon arvostetut ehdolliset velat tai varat käsitellään osana vastiketta. Liiketoimintojen yhdistämiseen liittyvä mahdollinen ehdollinen vastike (lisäkauppahinta) arvostetaan käypään arvoon hankinta-ajankohdaksi. Se luokitellaan joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu ehdollinen vastike arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua ehdollista vastiketta ei arvosteta uudelleen. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia, vaan nämä käsitellään hankinnan yhteydessä tulosvaikutteisesti. Hankintaan liittyvät menot kirjataan kuluiksi kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja.

Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Emoyhtiöllä tytäryhtiössä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Niihin liiketoimintojen yhdistämissiin, jotka ovat toteutuneet ennen 1.1.2010, on sovellettu tuolloin voimassa olleita sääntöjä.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Tilikauden tuloksen sekä muihin laajan tuloksen eriin kuuluvat erät kohdistetaan emoyhtiön omistajille sekä määräysvallattomille omistajille ja esitetään tuloslaskelman ja muiden laajan tuloksen erien yhteydessä. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omassa pääomassa erillään emoyrityksen omistajille kuuluvasta omasta pääomasta. Laaja tulos kohdistetaan emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen, ellei määräysvallattomilla omistajilla ole sitovaa velvollisuutta olla kattamatta tappioita sijoituksensa ylittävältä osalta.

Osakkuusyhtiöt

Osakkuusyhtyiänsä konsernitilinpäätökseen yhdistellään ne yritykset, joissa Outokummun osuus äänimäärästä on yleensä 20–50 % tai joissa Outokummulla on muuten huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Konsernin osuudet osakkuusyhtiöissä käsitellään pääomaosuusmenetelmää käyttäen huomattavan vaikutusvallan saamisesta lähtien sen päättymiseen saakka.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksista esitetään konsernin tuloslaskelmassa omana eränä liiketuloksen alapuolella. Outokummun osuus osakkuusyhtiöiden muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Jos Outokummun osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää kyseisen sijoituksen hankintamenon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita huomioida, ellei konsernilla ole muita velvoitteita osakkuusyhtiöön liittyen. Osuus osakkuusyhtiössä sisältää osakkuusyhtiön tehdyn sijoituksen pääomaosuusmenetelmän mukaisen kirjanpitoarvon sekä mahdolliset muut pitkäaikaiset sijoitukset, jotka tosiasiallisesti ovat osa nettosijoitusta osakkuusyhtiöön.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) luokitellaan myytävänä oleviksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelu edellyttää, että seuraavat edellytykset täyttyvät: myynti on erittäin todennäköinen, omaisuuserä on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta. Ennen luokittelua myytävänä olevaksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan pääsääntöisesti kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan kumpi niistä on alempi, ja poistojen kirjaaminen lopetetaan. Luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät, jotka eivät kuulu IFRS 5 -standardin arvostussääntöjen soveltamisalaan, sekä velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaan myös luokitteluhetken jälkeen. Myytävänä olevat omaisuuserät, luovutettavien erien varojen ryhmät, myytävänä oleviin omaisuuseriin liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät sekä luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Segmenttiraportointi

Toimintasegmentti on konsernin osa, joka harjoittaa liiketoimintaa, josta se voi saada tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja, ja josta on saatavilla erillistä taloudellista tietoa.

Outokummun raportoitavat toimintasegmentit ovat General Stainless ja Specialty Stainless. Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan. Toimintasegmentit on määritelty perustuen tuotevalikoiman eroihin ja konsernin sisäisessä raportoinnissa Outokummun ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle (toimitusjohtaja) toimitettaviin tietoihin. Outokummun integroidusta toimintamallista johtuen segmenttien tuotot ja kulut ovat vahvasti yhteydessä toisiinsa. Toimintasegmenttien liikevoitto raportoidaan säännöllisesti toimitusjohtajalle, jotta hän voi

arvioida segmenttien tuloksellisuutta ja tehdä päätöksiä resurssien kohdistamisesta kyseisille segmenteille. Sisäisessä raportoinnissa liikevoitto on määritelty kuten näissä laadintaperiaatteissa.

Muu toiminta koostuu pääasiassa niistä liiketoiminnan kehittämisen ja konsernijohdon kuluista, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille sekä jäljellä olevasta messinkiliiketoiminnasta.

Valuuttamääräiset tapahtumat

Kunkin tytäryhtiön tilinpäätökseen sisältyvät erät arvostetaan siihen valuuttaan, joka parhaiten kuvastaa kyseisen tytäryhtiön taloudellisia toimintaolosuhteita ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on emoyhtiön toimintavaluutta. Konserniyhtiöiden valuuttamääräiset liiketapahtumat muunnetaan paikallisten toimintavaluuttojen määräisiksi käyttäen tapahtumapäivän valuuttakursseja. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan toimintavaluuttojen määräisiksi käyttäen raportointikauden päättymispäivän kursseja. Korollisten velkojen ja saamisten sekä niihin liittyvien johdannaisten kurssierot on esitetty tuloslaskelmassa rahoitustuotoissa ja -kuluissa. Muiden rahoitusinstrumenttien kurssierot on esitetty liikevoiton yläpuolella myynnin ja ostojen kurssieroissa tai liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa. Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksiksi määritettyjen instrumenttien kurssierojen tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Niiden konserniyhtiöiden, joiden toiminta- tai esittämismuuttua ei ole euro, laajojen tuloslaskelmien tuotto- ja kuluerät sekä rahavirtalaskelmien erät muunnetaan euroiksi tilikauden keskipursseilla ja tase-erät raportointikauden päättymispäivän kursseilla. Eri valuuttakurssien käytöstä syntyvät muuntoerot kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten yksiköiden hankinnan yhteydessä syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut käsitellään kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kursseja käyttäen. Kun ulkomainen yksikkö myydään tai siitä luovutaan muuten, kokonaan tai osittain, omaan pääomaan kertyneet muuntoerot siirretään luovutetulta osin tulosvaikutteiseksi eräksi osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Tuloutusperiaatteet

Suoritteiden myynti tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle eikä konsernilla ole enää sellaista liikkeenjohdollista roolia, joka yleensä liittyy omistamiseen, eikä tosiasiallista määräysvaltaa myytyihin tavariin. Yleensä tämä tarkoittaa hetkeä, jolloin tuote on toimitettu sovitun toimituslausekkeen mukaisesti asiakkaalle.

Outokumpu toimittaa ruostumattomia terästuotteita asiakkailleen erilaisilla toimitusehdoilla. Käytetyt toimitusehdot perustuvat Incoterms 2010 -toimituslausekekokoelmaan, joka on Kansainvälisen kauppakamarin julkaisema, virallinen toimituslausekekokoelma kauppaehtojen tulkitsemiseen.

Yleisimmin käytetyt toimitusehdot ovat "C"-lausekkeet, joiden mukaan konserni järjestää ja maksaa tavarankuljetuksen ja tietyt muut kulut. Konsernin vastuu tavaroista päättyy ja myyntituotot tuloutetaan, kun tavarat on luovutettu rahdinkuljettajalle toimitettaviksi sovitun määräpaikkaan.

Toimituksissa käytetään harvemmin "D"-lausekkeita, joiden mukaan konsernin on toimitettava tuotteet sovitun määräpaikkaan. Näissä tapauksissa myyntituotot tuloutetaan, kun tavara on toimitettu asiakkaalle. Harvemmin käytetään myös "F"-lauseketta, jolloin asiakas vastaa kuljetuksesta ja järjestää kuljetuksen, ja myyntituotot tuloutetaan, kun tavarat on toimitettu asiakkaan nimeämälle rahdinkuljettajalle.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja aikaisempien tilikausien verojen oikaisut sekä laskennallisten verojen muutos. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät verovaikutukset kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli verot liittyvät muun laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin, tuloverot kirjataan kyseisiin eriin. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista esitetään tuloslaskelmassa laskettuna nettotuloksesta, ja se sisältää siten verovaikutuksen.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan velkamenetelmän mukaan pääsääntöisesti kaikista omaisuus- ja velkaerien kirjanpitoarvojen ja verotuksellisten arvojen välisestä väliaikaisista eroista käyttäen raportointikauden päättymispäivänä voimassaolevia verokantoja tai tilikautta seuraavan vuoden verokantoja, mikäli ne on jo vahvistettu. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten hyödykkeiden poistoroista, hankittujen yhtiöiden

nettovarallisuuden arvostamisesta käypään arvoon, myytävissä olevien rahoitusvarojen ja suojausinstrumenttien arvostamisesta käypään arvoon, sisäisistä varastokatteista, eläkevelvoitteista, varauksista, tilinpäätössiirroista sekä käyttämättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallinen verosaaminen väliaikaisista eroista kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Laskennalliset verovelat kirjataan taseeseen täysimääräisinä.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jolloin ne syntyvät. Tuotekehitysmenot aktivoidaan silloin, kun on todennäköistä, että kehitysprojekti tuottaa konsernille tulevaa taloudellista hyötyä ja tietyt kaupalliseen ja tekniseen toteutettavuuteen liittyvät kriteerit täyttyvät. Nämä hankkeet liittyvät uusien tai olennaisesti parannettujen tuotteiden tai tuotantoprosessien kehitykseen. Aktivoidut tuotekehitysmenot sisältävät pääasiassa aine- ja tarvikemenoja, välittömiä työvoimakustannuksia sekä niihin liittyviä yleiskustannuksia. Aiemmin kuluiksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoida enää myöhemmin.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen aktivoidut kehittämismenot arvostetaan hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyinä. Aktivoidut kehitysmenot kirjataan tasapoistoina kuluiksi vaikutusaikanaan, joka on yleensä viisi vuotta. Poistojen kirjaaminen aloitetaan, kun omaisuuserä on valmis käytettäväksi. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan saatujen julkisten avustusten kirjanpitokäsittelyä on kuvattu jäljempänä kohdassa Julkiset avustukset.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet

Hankinnasta syntynyt liikearvo kirjataan hankinta-ajankohtana määrään, jolla luovutettu vastike, mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina, ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Liikearvoista ei tehdä poistoja, vaan niitä testataan vuosittain arvonalentumisten varalta. Osakkuusyriytysten osalta liikearvo sisällytetään osakkuusyhtiösjoiituksen arvoon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

Muita konsernin aineettomia hyödykkeitä ovat asiakassuhteet, aktivoidut tuotekehitysmenot, patentit, lisenssit sekä ohjelmistot. Aineeton hyödyke merkitään taseeseen vain, jos on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on määritettävissä luotettavasti. Muussa tapauksessa kyseiset menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä. Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon arvonalentumisilla vähennettynä. Hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johtuvat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi käyttötarkoitustaan varten. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut muut aineettomat oikeudet arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon. Ohjelmistoprojektien kehitys- ja hankintamenot aktivoidaan aineettomiin hyödykkeisiin ja kirjataan poistoina kuluksi arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, jos ne liittyvät välittömästi yksilöityyn, konsernin hallinnassa olevaan tietokoneohjelmaan. Tällaisen tietokoneohjelman tulee tuottaa konsernille todennäköistä taloudellista hyötyä, joka ylittää yhtä vuotta pidemmän ajan.

Aineettomat hyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Määräaikaan sidotuista aineettomista hyödykkeistä kirjataan poistot sopimuskauden kuluessa. Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

- Aineettomat oikeudet enintään 20 vuotta
- Ohjelmistot enintään 10 vuotta

Poistojen kirjaaminen lopetetaan silloin, kun aineeton hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoajoja muutetaan vastaavasti.

Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Outokummulla ei ole ollut tällaisia aineettomia hyödykkeitä päätyneellä tai sitä edeltävällä tilikaudella.

Aineettomien hyödykkeiden luovutuksista syntyvät voitot tai tappiot sisältyvät liiketoiminnan muihin tuottoihin tai liiketoiminnan muihin kuluihin.

Päästöoikeudet

Päästöoikeudet ovat aineettomia oikeuksia, jotka arvostetaan hankintamenoon. Vastikkeetta saadut päästöoikeudet arvostetaan nimellisarvoonsa, eli niiden tasearvo on nolla. Varaus päästöoikeuksien palautusveloitteen täyttämiseksi kirjataan raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon, elleivät vastikkeetta saadut päästöoikeudet riitä kattamaan todellisten päästöjen määrää. Vastikkeellisesti hankitut aineettomiin oikeuksiin kirjatut päästöoikeuskiintiöt kirjataan pois taseesta, kun ne on kuitattu velvoitetta vastaan, tai kun päästöoikeuksia myydään. Velvoite luovuttaa päästöjä vastaava määrä päästöoikeuksia kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Ylimääräisten päästöoikeuksien myynnistä saadut tuotot on esitetty tuloslaskelmassa muissa liiketoiminnan tuotoissa.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Konserniyhtiöiden hankkima aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon. Hankintameno sisältää ne menot, jotka johtuvat välittömästi kyseisen hyödykkeen hankinnasta. Saadut julkiset avustukset kirjataan hankintameno vähennyksiksi. Liiketoimintojen yhdistämisissä hankittu aineellinen käyttöomaisuus arvostetaan hankintahetken käypään arvoon. Ne vieraan pääoman menot (lähinnä korot), jotka johtuvat välittömästi ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimisesta tai rakentamisesta, aktivoidaan taseeseen osana kyseisen hyödykkeen hankintamenoa. Ehdot täyttävä hyödyke on omaisuuserä, jonka valmiiksi saattaminen sen aiottua käyttötarkoitusta tai myyntiä varten vaatii välttämättä huomattavan pitkän ajan. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Aineellinen käyttöomaisuus esitetään taseessa hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet kirjataan tasapoistoina kuluksi arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Poistot perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:

- Rakennukset 25–40 vuotta
- Raskaat koneet 15–20 vuotta
- Kevyet koneet ja laitteet 3–15 vuotta

Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Kaivoksen yleisistä valmistavista töistä aiheutuvat kulut poistetaan substanssipoistoin arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan. Poistojen kirjaaminen aineellisesta hyödykkeestä lopetetaan silloin, kun se luokitellaan myytävänä olevaksi. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ja jäännösarvot tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden päättymispäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan vastaavasti.

Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Tällaisista uudistus- ja parannushankkeista johtuvat menot käsitellään investointeina ja ne kirjataan tasapoistoina kuluksi niiden odotetun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotuottojen ja tasearvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot esitetään tuloslaskelmalla liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa ja ne sisältyvät siten liikevoittoon.

Julkiset avustukset

Valtioilta tai muilta tahoilta saadut julkiset avustukset tuloutetaan tuloslaskelmaan systemaattisella tavalla niillä tilikausilla, joilla kirjataan ne menot, joita avustukset on tarkoitettu kattamaan. Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät investointiavustukset vähennetään kyseessä olevan käyttöomaisuushyödykkeen tasearvosta ja tuloutetaan poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellisena käyttöaikana pienentyneen poiston muodossa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Omaisuuksien tasearvoja arvioidaan säännöllisesti mahdollisten arvonalentumisviitteiden selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Liikearvo testataan vähintään kerran vuodessa riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Liikearvon testauksessa kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu käyttöarvoon, eli tulevaisuuden arviotuihin diskontattuihin nettoraHAVirtoihin, jotka vastaavan omaisuuserän avulla ovat saatavissa. Outokumpu-konsernin liikearvot testataan raportoitavien toimintasegmenttien tasolla. Diskonttaus korkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisistä riskeistä. Arvonalentuminen on määrä, jolla omaisuuden tasearvo ylittää vastaavan omaisuuden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentuminen peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan tulon määrittämisessä käytetyt arvot muuttuvat. Arvonalentumisen peruuttamisen jälkeinen arvo ei saa kuitenkaan johtaa korkeampaan tasearvoon, kuin mitä taseessa olisi ollut, jos arvonalentumista ei olisi kirjattu. Liikearvosta tehtyä arvonalentumiskirjausta ei peruuteta.

Vuokrasopimukset

Konserni vuokralle ottajana

Ne aineellisen käyttöomaisuuden vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen aineellisiin hyödykkeisiin luonteensa mukaiseen ryhmään vuokra-ajan alkaessa varoiksi määrään, joka vastaa vuokraohteen käypää arvoa tai tätä alemmaa vähimmäisvuokrien nykyarvoa. Vastaavat vuokraveloitukset, rahoituskustannuksella vähennettyinä, sisältyvät muihin korollisiin rahoitusvelkoihin. Maksettavat vuokraerät jaetaan rahoitusmenoon ja velan lyhennykseen. Rahoituksen korko kirjataan tuloslaskelmaan vuokrasopimuksen aikana siten, että jäljellä olevalle velalle muodostuu kullakin tilikaudella samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella vuokratuista omaisuuseristä kirjataan poistot joko niiden taloudellisena vaikutusaikana tai vuokrasopimuksen kuluessa riippuen siitä, kumpi näistä on lyhyempi.

Ne aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistukselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokralle antajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Muun vuokrasopimuksen mukaan määräytyvät vuokrat merkitään tuloslaskelmaan kuluksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet, joiden omistamiselle ominaiset riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, käsitellään rahoitusleasingsopimuksina. Näillä sopimuksilla vuokratut hyödykkeet kirjataan taseeseen korollisina saamisina. Saaminen kirjataan joko käypään arvoon tai vähimmäisvuokrien nykyarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Rahoitusleasingsopimuksen rahoitustuotto tuloutetaan vuokra-aikana siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa tilikausittain saman tuottoosentoin vuokra-ajan kuluessa.

Muun vuokrasopimuksen mukaan saadut vuokratuotot konsernin vuokralle antamasta aineellisesta hyödykkeestä merkitään tuloslaskelmaan tuotoksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin, lainoihin ja saamisiin sekä myytävissä oleviin rahoitusvaroihin. Outokummulla ei ollut eräpäivään asti pidettäviä sijoituksia päätyneellä tai sitä edeltäneellä raportointikaudella. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja hankinnan yhteydessä.

Mikäli kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti, merkittävät transaktiomenot sisällytetään rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittäviä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Raportointikauden päättyessä konserni arvioi, onko objektiivista näyttöä siitä, että muun kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavan rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvo on alentunut. Tällaisen erän arvon katsotaan alentuneen, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä ja vaikutus rahoitusvaroista kertyviksi arvioituihin vastaisiin rahavirtoihin on luotettavasti arvioitavissa. Arvonalentumisen objektiivisena näyttönä voidaan pitää esim. vastapuolen tuloksen merkittävää heikkenemistä, velallisen sopimusrikkomusta ja oman pääoman ehtoisen instrumentin osalta (myytävissä olevat rahoitusvarat) merkittävää tai pitkäaikaista arvon alentumista alle instrumentin hankintamenon. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypien arvojen kehitystä tarkastellaan tällöin kuluneen tilikauden kolmen viimeisen neljänneksen ajalta. Konserni on määrittänyt tätä tarkastelua varten prosentuaaliset rajat, joiden ylittäminen johtaa arvonalentumistappion kirjaamiseen. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusvarojen ryhmään kuuluvat ne johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, sekä muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoituserät, jotka ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, mikäli se on hankittu pääasiallisena tarkoituksena myydä se lyhyen aikavälin kuluessa.

Nämä rahoitusvarat kirjataan kaupantekopäivänä käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin kunkin raportointikauden päättymispäivänä käypään arvoon. Käypä arvo määritetään käyttäen noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja sekä soveltuvia arvonmäärittämismenetelmiä ja -malleja. Käypien arvojen muutoksista johtuvat, sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Lainat ja saamiset

Lainat ja saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteitä tai määritettävissä olevia ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne syntyvät, kun konserni antaa lainaa tai toimittaa tuotteita ja palveluja suoraan velalliselle.

Lainat ja saamiset kirjataan selvityspäivänä ja ne esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Outokumpu käyttää factoring-rahoitusta käyttöpääoman hallintaan. Myydyt myyntisaamiset on kirjattu pois taseesta kun omistamiseen liittyvät riskit ja edut ovat siirtyneet.

Myytäväissä olevat rahoitusvarat

Myytäväissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia rahoitusvaroja, jotka on joko määritetty tähän erään kuuluviksi tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun rahoitusvarojen ryhmään. Niiden ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, ellei konsernilla ole aikomusta luopua sijoituksesta 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Tähän luokkaan kuuluu osakesijoituksia sekä noteerattuihin että noteeraamattomiin yrityksiin. Osakesijoitukset arvostetaan käypään arvoon tai mikäli käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, hankintamenuon mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyinä. Käypä arvo määritetään käyttäen raportointikauden päättymispäivänä noteerattuja markkinahintoja ja -kursseja sekä soveltuvia arvonmäärittämismenetelmiä, kuten viimeaikaiset transaktiohinnat ja kassavirtojen diskonttaus. Näissä arvostusmenetelmissä käytetään mahdollisimman paljon todettavissa olevaa markkinatietoa, kun sitä on saatavilla ja turvaututaan mahdollisimman vähän yrityskohtaisiin arvioihin. Käypään arvoon arvostettujen osakesijoitusten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriiin ja esitetään oman pääoman käyvän arvon rahastossa, verojen osuudella vähennettynä, kunnes kyseisistä osakkeista luovutaan tai niistä kirjataan arvonalentumistappio. Tällöin näistä osakkeista kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan luokittelun oikaisuna.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista, lyhytaikaisista pankkitalletuksista sekä muista lyhytaikaisista likvideistä sijoituksista, joiden maturiteetti on korkeintaan kolme kuukautta. Pankeista saadut tililuotot sisältyvät taseen lyhytaikaisiin velkoihin. Sijoitukset likvideihin korkoarvopapereihin arvostetaan käypään arvoon ja ne luokitellaan rahavaroihin.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat luokitellaan joko käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin tai muihin rahoitusvelkoihin (jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat). Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Outokumpu-konsernissa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät ne johdannaiset, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja. Johdannaisten käypien arvojen muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Muut rahoitusvelat

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattaviin rahoitusvelkoihin sisältyvät konsernin ottamat lainat. Lainat kirjataan selvityspäivänä ja ne esitetään taseessa jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Merkittävät transaktiomenot sisältyvät alkuperäiseen kirjanpitoarvoon.

Valmiusluottoihin liittyvät merkittävät kulut jaksotetaan lainajärjestelyjen odotetulle voimassaoloajalle.

Johdannaiset ja suojauslaskenta

Johdannaiset

Kaikki konsernin johdannaiset, mukaan lukien kytketyt johdannaiset, merkitään kirjanpitoon käypään arvoon kaupantekopäivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Kirjanpidossa käypään arvoon arvostamisesta syntyvät voitot ja tappiot käsitellään johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvomuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Käypien arvojen muutokset niistä johdannaissopimuksista, jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, kirjataan liikevoiton yläpuolelle liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Jos taas johdannainen on kohdistettu rahoitustoimintaan, sen tulosvaikutus kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Johdannaisten käyvän arvon määrittely perustuu raportointikauden päättymispäivän noteerattuihin markkinahintoihin ja -kursseihin sekä diskontattuihin rahavirtoihin. Valuutta-, korko- ja metallioptioiden käyvät arvot määritellään yleisesti käytössä olevilla optioiden arvonmääritysmalleilla, kuten Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallilla.

Suojauslaskenta

Osa johdannaisista ja muista rahoitusinstrumenteista voidaan määrittellä suojausinstrumenteiksi, ja tällöin niihin sovelletaan suojauslaskentaa. IAS 39:n mukainen suojauslaskenta tarkoittaa laskentatapaa, jonka tarkoituksena on kohdistaa yksi tai useampi suojausinstrumentti siten, että niiden käypä arvo kumoaa kokonaisuudessaan tai osittain suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset. Outokumpu soveltaa suojauslaskentaa suomalaisten tuotantolaitosten ennustettujen sähköstöjen suojauksiin ja valuuttamääräisen sähkönostosopimuksen valuuttasuojauksiin. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on hankittu vähentämään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyviä tulos- ja/tai rahavirtavaikutuksia.

Konserni dokumentoi suojausjärjestelyn alussa kunkin suojausinstrumentin ja suojatun omaisuuserän välisen suhteen sekä riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian IAS 39:n vaatimusten mukaisesti, ja suojausinstrumenttien tehokkuus testataan etu- ja jälkikäteen. Tehokkuudella tarkoitetaan suojausinstrumentin kykyä kumota suojattavan riskin toteutumisesta johtuvat muutokset suojattavan erän käyvässä arvossa tai suojatusta liiketoimesta johtuvissa rahavirroissa. Suojaussuhteen katsotaan olevan erittäin tehokas, kun suojausinstrumentin

käyvän arvon muutos kumoaa suojattavan erän rahavirtojen muutokset 80–125-prosenttisesti. Suojauslaskenta lakkautetaan, kun suojauslaskennan edellytykset eivät enää täyty.

Rahavirtojen suojaus

Rahavirtojen suojauksessa suojaudutaan rahavirtojen vaihtelulta, joka johtuu taseeseen merkittyyttä tiettyyn omaisuuserään, velkaan tai erittäin todennäköiseen tulevaan liiketoimeen liittyvän riskin toteutumisesta. Ennustettujen rahavirtojen suojaukseen kohdistettujen johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin, kuin suojaus on tehokas, ja ne esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa. Näin omaan pääomaan kertyneet käyvän arvon muutokset siirretään tulosvaikutteisiksi samoille kausille, joilla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tulokseen. Suojauksen tehoon osaan liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojaus

Euroalueen ulkopuolisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa suojataan valuuttakurssivaihteluilta, minkä tavoitteena on vähentää valuuttakurssimuutosten vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen muuntoeroriskiä suojaavien, ehdot täyttävien rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin siltä osin, kuin suojaus on tehokas. Suojausinstrumentin käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti rahoituseriin. Kun ulkomainen yksikkö myydään tai siitä luovutaan muuten kokonaan tai osittain, omaan pääomaan kertyneet käypien arvojen muutokset siirretään luovutetulta osin tulosvaikutteiseksi eräksi ja ne sisältyvät tuloslaskelmassa esitettyyn luovutusvoittoon tai -tappioon.

Käypien arvojen hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat jaetaan kolmeen tasoon käypien arvojen hierarkiassa. Käypien arvojen hierarkiatasot perustuvat arvostamisessa käytettyjen tietojen lähteeseen. Tasolla yksi käyvät arvot perustuvat julkisiin noteerauksiin. Tasolla kaksi käyvät arvot perustuvat noteerattuihin markkinakursseihin ja -hintoihin, rahavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvonmääritysmalleihin. Tasolle kolme luokitelluille varoille ja veloille ei ole saatavilla luotettavaa markkinalähdettä ja näin ollen käyvät arvot eivät perustu markkinatietoihin. Kyseisten erien arvostusmenetelmät on valittu siten, että arvostuksessa käytettävissä oleva tieto ja arvioitavan kohteen ominaisuudet saadaan riittävästi huomioitua.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisoituarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Hankintameno määritetään painotetun keskihinnan menetelmää käyttäen. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenoon sisällytetään raaka-aineiden ostomenot, välittömät valmistuspalkat, muut välittömät valmistusmenot sekä osuus hankinnan ja valmistuksen yleiskustannuksista, mutta ei vieraan pääoman menoja. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus- ja käsittelymenot sekä muut menot. Nettorealisoituarvo on arvioitu, tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava myyntihinta vähennettynä tuotteen valmiiksi saattamisesta johtuvilla menoilla ja arvioiduilla myynnin toteuttamiseksi välttämättömillä menoilla. Varaosat sisällytetään vaihto-omaisuuteen ja niiden hankintameno kirjataan tulosvaikutteisesti sitä mukaa kuin niitä käytetään. Suuremmat varaosat käsitellään aineellisina käyttöomaisuushyödykkeinä silloin, kun niitä suunnitellaan käytettävän useammalla kuin yhdellä tilikaudella.

Omat osakkeet

Kun emoyhtiö tai sen tytäryhtiöt hankkivat emoyhtiön omia osakkeita, emoyhtiön omaa pääomaa vähennetään määrällä, joka muodostuu maksetusta vastikkeesta lisättyinä transaktiomenoilla verojen jälkeen, kunnes omat osakkeet mitätöidään. Jos ostetut omat osakkeet myydään edelleen tai ne lasketaan uudelleen liikkeeseen, saatu vastike merkitään suoraan omaan pääomaan.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus merkitään taseeseen, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että veloitteen täyttäminen edellyttää taloudellista suoritusta tai aiheuttaa taloudellisen menetyksen ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Konsernin varaukset liittyvät lähinnä toimintojen uudelleenjärjestelyihin, tappiollisiin sopimuksiin, ympäristövelvoitteisiin, oikeudenkäynteihin ja veroriskeihin. Varauksena kirjattava määrä vastaa johdon parasta arviota menoista, joita

olemassa olevan veloitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Jos osasta veloitetta on mahdollista saada korvaus kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa. Pitkäaikaiset varaukset diskontataan raportointikauden päättymispäivänä käyttäen riskitöntä diskonttauskorkoa.

Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankintameno sisältää myös alkuperäisen arvion mukaiset menot hyödykkeen purkamisesta ja siirtämisestä sekä sen sijaintipaikan palauttamisesta alkuperäiseen tilaan kyseisen hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan päättyessä. Tällainen velka on saatettu kirjata esimerkiksi tuotantolaitoksen käytöstä poistamista varten, ympäristövahingon korjaamista varten taikka laitteiston paikasta toiseen siirtämistä varten. Nämä menot on määritetty niiden nykyarvoon perustuen. Hyödykkeen käytöstä poistamista koskeva varaus kirjataan samanaikaisesti ja samanmääräisenä. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen tapahtuvat varauksen muutokset, jotka liittyvät ennakoitujen maksuveloitteiden ajankohtaan, määrään, tai diskonttauskorkoon, käsitellään samalla tavalla myös kyseisen omaisuuserän osalta, eli vähennetään omaisuuserän kirjanpitoarvosta tai lisätään siihen. Kyseiset menot kirjataan poistoina kuluiksi hyödykkeen jäljellä olevan taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Ympäristövaraukset perustuvat raportointikauden päättymispäivänä vallinneeseen, konsernia koskevien ympäristölakien ja -säännösten tulkintaan. Sellaiset ympäristökustannukset, jotka syntyvät aikaisempien toimintojen aiheuttamien olemassa olevien olosuhteiden korjaamisesta kirjataan kuluiksi sillä kaudella, kun kyseiset kustannukset syntyvät. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma on laadittu ja sen toimeenpano on aloitettu tai suunnitelman keskeisistä kohdista on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa. Uudelleenjärjestelyvaraukset koostuvat pääasiassa työntekijöiden irtisanomiskustannuksista.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuveloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Työsuhde-etuudet

Työsuhteen jälkeiset ja muut pitkäaikaiset työsuhte-etuudet

Konserniyhtiöillä on eri maissa useita työsuhteen jälkeisiä järjestelyjä, jotka perustuvat paikallisiin olosuhteisiin ja käytäntöihin. Nämä järjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuus pohjaisiksi.

Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat kiinteät maksut kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, johon ne kohdistuvat. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista veloitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia järjestelyjä.

Etuus pohjaiset järjestelyt rahoitetaan suorituksina eläkevakuutusyhtiöille. Etuus pohjaisten järjestelyjen veloitteiden nykyarvo on määritetty ennakoituun etuus oikeus yksikköön perustuvalla menetelmällä kustakin järjestelystä erikseen. Järjestelyyn kuuluvat varat on arvostettu käypään arvoon raportointikauden päättymispäivänä. Taseeseen kirjattavan veloitteen nykyarvosta vähennetään järjestelyyn kuuluvat varat raportointikauden päättymispäivän käypään arvoon arvostettuina, kirjaamattomien vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden osuus sekä vielä vapaakirjautumatta olevat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot. Konserni kirjaa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot ns. putkimenetelmän mukaisesti. Tällöin raja-arvot ylittävät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan jaksotettuna työntekijöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle. Raja-arvo on 10 % eläkeveloitteesta tai 10 % varojen käyvästä arvosta sen mukaan, kumpi näistä on suurempi. Muiden pitkäaikaisten työsuhte-etuuksien osalta ei käytetä edellä mainittua putkimenetelmää.

Osakeperusteiset maksut

Optio-oikeudet arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä oikeuden syntymisjakson aikana. Optioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu Outokummun arvioon siitä optioiden määrästä, johon oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Käypä arvo määritetään Black-Scholes-Merton-optionhinnoittelumallin ja soveltuvien tilastomatematiikan menetelmien avulla. Muiden kuin markkinaperusteisten ehtojen vaikutuksia ei sisällytetä option käypään arvoon, vaan ne otetaan huomioon niiden optioiden määrässä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisajanjakson lopussa. Outokumpu päivittää oletuksen lopullisesta optioiden määrästä raportointikauden päättymispäivinä neljännesvuosittain. Kun optio-oikeuksia käytetään, osakemerkintöjen perusteella saatavat rahasuoritukset, mahdollisilla transaktiokuluilla oikaistuina, kirjataan osakepääomaan (nimellisarvo, nykyisin kirjanpidollinen vasta-arvo) ja ylikurssirahastoon.

Outokummun voimassa olevat optio-oikeudet on myönnetty vanhan osakeyhtiölain ollessa voimassa. Outokummulla ei ole uuden osakeyhtiölain voimassa ollessa myönnettyjä optio-oikeuksia.

Osakepalkkiojärjestelyt käsitellään kirjanpidossa osittain osakkeina suoritettavina ja osittain rahana suoritettavina. Sekä osakkeina että rahana suoritettavat osuudet sisältävät markkinaperusteisia ja muita kuin markkinaperusteisia ehtoja. Järjestelyjen ansaintajaksojen käyvät arvot on määritetty myöntämishetkillä ja niiden rahana suoritettava osuus arvostetaan myös markkinaperusteisten ehtojen osalta jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Käyvät arvot määritetään käyttämällä markkinahintoja ja soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä. Muiden kuin markkinaperusteisten ehtojen vaikutus järjestelyn arvoon huomioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Järjestelyihin liittyy mekanismi, joka rajoittaa maksettavia palkkioita, ja myös näiden ehtojen vaikutus on huomioitu järjestelyn etuuskäyvän arvon määrittämisessä.

Liikevoitto

Outokumpu-konsernissa liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut oikaistuina varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä. Muuten ne on kirjattu rahoituseriin.

Kertaluonteiset erät

Kertaluonteisia ovat erät, jotka ovat luonteeltaan, kooltaan tai esiintymistiheydeltään poikkeuksellisia. Vain merkittävät tapahtumat määritellään kertaluonteisiksi.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamaa osinkoa ei vähennetä jakokelpoisesta omasta pääomasta ennen yhtiökokouksen päätöstä.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla kauden tulos kunkin kauden keskimääräisellä osakemäärällä. Takaisin ostettujen omien osakkeiden keskimääräinen määrä on vähennetty ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos on laskettu takaisin ostettujen osakkeiden menetelmällä (treasury stock method). Ulkona olevien osakkeiden painotetun keskimääräisen lukumäärän lisäksi jakajaan sisällytetään optioiden oletetusta käytöstä tulevat lisäosakkeet. Optioiden käyttöä ei oteta huomioon osakekohtaista tulosta laskettaessa, jos osakkeiden merkintähinta optioilla ylittää osakkeen keskimääräisen markkina-arvon kauden aikana. Optioilla on laimentava vaikutus, kun option merkintähinta on alempi kuin osakkeen käypä arvo.

3. Segmentti-informaatio

Outokummun liiketoiminta oli vuonna 2011 organisoitu kahteen raportoitavaan segmenttiin: General Stainless ja Specialty Stainless. Segmenttien tuloksellisuuden arviointi pohjautuu segmentin liikevoittoon, joka on määritelty konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteissa. Säännöllisen arvioinnin suorittaa toimitusjohtaja konsernin sisäisen raportoinnin perusteella.

Outokumpu on yksi maailman suurimmista ruostumattoman teräksen tuottajista, ja se tunnetaan myös teknisen tuen, tutkimuksen ja kehityksen edelläkävijänä. Ruostumatonta terästä käyttäviä teollisuudenaloja ovat esimerkiksi: arkkitehtuuri ja rakentaminen, kemian-, petrokemian- ja energiateollisuus, prosessiteollisuus ja raaka-aineet, kuljetus sekä elintarvikkeiden valmistus ja kodinkoneet.

General Stainless

General Stainless koostuu kolmesta liiketoimintayksiköstä: Tornio Works, Long Products ja Kloster. Päätuotteita ovat kylmä- ja kuumavalssatut ruostumattomat teräslevyt ja -nauhat. Tornio Works on maailman suurin ruostumattoman teräksen integroitu tuotantoyksikkö, johon kuuluvat myös Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromisulatto. Long Products käsittää sulaton sekä ruostumattomien terästankojen viimeistelyyn ja betoniteräksen valmistukseen keskittyvän yksikön Sheffieldissä Isossa-Britanniassa, pitkien tuotteiden kuumavalssaamon Degerforsissa Ruotsissa sekä tankojen ja teräslankatuotteiden tuotannon Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Kloster on kylmävalssaamo Långshyttanissa Ruotsissa.

Specialty Stainless

Specialty Stainless koostuu kolmesta liiketoimintayksiköstä: Special Coil, Special Plate ja Outokumpu Stainless Tubular Products (OSTP). Segmentin päätuotteita ovat kuuma- ja kylmävalssatut levyt, kvarttolevyt, putket ja putkenosat sekä erikoisohuet nauhat. Specialty Stainless -yksiköiden teräs tuotetaan pääosin terässulatoissa Avestassa Ruotsissa ja Sheffieldissä Isossa-Britanniassa, joista jälkimmäinen kuuluu General Stainless -segmenttiin. Specialty Stainlessin vahvuutena ovat ruostumattoman teräksen litteiden tuotteiden sekä putkien ja putkenosien räätälöidyt ratkaisut ja vaativat asiakasovellukset. Specialty Stainless täyttää asiakkaiden korkeat vaatimukset teräksen ominaisuuksille, kuten seokselle, muodolle, paksuudelle ja pinnan viimeistelylle.

Muu toiminta

Muu toiminta käsittää General Stainless - ja Specialty Stainless -segmentteihin kuulumattomat liiketoiminnot sekä teolliset omistukset. Muussa toiminnassa raportoidaan myös ne liiketoiminnan kehittämisen ja konsernin johdon kulut, joita ei kohdisteta liiketoiminnoille. Lisäksi Outokummun pääliiketoimintaan kuulumattomat Brass-toiminnot raportoidaan muussa toiminnassa. Muun toiminnan tuotot koostuvat sähkön, nikkeliwarranttien ja messinkitankojen myynnistä, konsernin sisäisistä komissioista ja palveluista.

Uusi organisaatio 1.1.2012 alkaen

1.1.2012 alkaen Outokummun uusi organisaatio perustuu kolmeen liiketoiminta-alueeseen: General Stainless, Specialty Stainless ja Ferrochrome. Uudet liiketoiminta-alueet ovat:

- General Stainless: ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa,
- Specialty Stainless: Special Coil (Avesta Works ja Nyby), Special Plate, Kloster sekä Long Products mukaan lukien Sheffieldin sulatto,
- Ferrochrome: Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto

Liiketoiminta-alueet liittyvät vahvasti toisiinsa sekä toiminnallisesti että taloudellisesti, ja niiden välillä on merkittäviä sisäisiä materiaalivirtoja. Kuten julkaistu joulukuussa 2011, Outokummun aikomuksena on raportoida liiketoimintansa yhtenä segmenttinä 1.1.2012 alkaen.

Outokummulla ei ole IFRS 8:n määritelmän mukaisia yksittäisiä merkittäviä asiakkaita.

Toimintasegmentit

2011 Milj. €	Täsmäytyslaskelma					
	General Stainless	Specialty Stainless	Raportoitavat segmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	3 249	1 577	4 826	183	-	5 009
Konsernin sisäinen myynti	804	504	1 308	288	-1 596	-
Liikevaihto	4 053	2 081	6 134	471	-1 596	5 009
Liikevoitto	-128	-140	-268	3	4	-260
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-5	-	-5
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	261
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-249
Voitto ennen veroja	-	-	-	-	-	-253
Tuloverot	-	-	-	-	-	67
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-186
Liikevoittoon vaikuttavat olennaiset erät, joihin ei liity maksutapahtumia						
Arvonalentumiset	-61	-44	-105	-0	-	-106
OSTP:n varaus ja käyttöpääoman alaskirjaus	-	-26	-26	-	-	-26
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-23	-14	-37	-6	-	-43
Forrestanian rojaltoikeuksien myyntivoitto	-	-	-	23	-	23
Aineellisen omaisuuden poistot	-138	-62	-200	-1	-	-201
Aineettoman omaisuuden poistot	-14	-7	-21	-13	-	-33
Korottomat varat	3 324	1 368	4 692	333	-380	4 645
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	-	-	39	-	39
Muut korolliset varat	-	-	-	-	-	499
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	63
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	5 247
Korottomat velat	755	386	1 141	93	-367	866
Korolliset velat	-	-	-	-	-	2 258
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	38
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	3 163
Sidottu pääoma	2 569	982	3 551	240	-11	3 779
Laskennallinen verosaaminen, netto	-	-	-	-	-	25
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	3 804

Taloudellinen katsaus 2011
3. Segmentti-informaatio

Investoinnit	186	61	248	7	-	255
Henkilöstö keskimäärin ¹⁾	4 651	3 309	7 960	691	-	8 651
	Täsmäytyslaskelma					
	Raportoitavat					
2010 *) Milj. €	General Stainless	Specialty Stainless	segmentit yhteensä	Muu toiminta	Eliminoinnit	Konserni
Myynti konsernin ulkopuolelle	2 885	1 208	4 093	136	-	4 229
Konsernin sisäinen myynti	697	471	1 168	265	-1 433	-
Liikevaihto	3 582	1 679	5 261	401	-1 433	4 229
Liikevoitto	1	-63	-62	-15	-6	-83
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-	-	-	-10	-	-10
Rahoitustuotot	-	-	-	-	-	33
Rahoituskulut	-	-	-	-	-	-83
Voitto ennen veroja	-	-	-	-	-	-143
Tuloverot	-	-	-	-	-	19
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	-124
Liikevoittoon vaikuttavat olennaiset erät, joihin ei liity maksutapahtumia						
Avestan laajennusinvestoinnin alaskirjaus						
	-	-17	-17	-	-	-17
Aineellisen omaisuuden poistot	-140	-61	-201	-1	-	-202
Aineettoman omaisuuden poistot	-14	-7	-21	-12	-	-33
Korottomat varat	3 538	1 554	5 092	325	-485	4 932
Osuudet osakkuusyhtiöissä	-	-	-	148	-	148
Muut korolliset varat	-	-	-	-	-	524
Laskennalliset verosaamiset	-	-	-	-	-	30
Varat yhteensä	-	-	-	-	-	5 633
Korottomat velat	675	378	1 052	75	-469	659
Korolliset velat	-	-	-	-	-	2 509
Laskennalliset verovelat	-	-	-	-	-	90
Velat yhteensä	-	-	-	-	-	3 258
Sidottu pääoma	2 863	1 176	4 039	250	-16	4 273
Laskennallinen verovelka, netto	-	-	-	-	-	-60
Sijoitettu pääoma	-	-	-	-	-	4 213

Investoinnit	75	67	142	19	-	161
Henkilöstö keskimäärin ¹⁾	4 506	3 271	7 777	698	-	8 475

¹⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan, 31.12.2010 asti esitetty suhteutettuna työaikaan (FTE). Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

^{*)} Klosterin tuotantoyksikkö, joka vuonna 2010 oli osa Special Stainless -liiketoimintoja, on nyt raportoitu General Stainless -liiketoiminnoissa. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

Maantieteelliset tiedot

Milj. €	Alueiden							Muut maat	Konserni erät yhteensä
	Suomi	Ruotsi	Iso-Britannia	Muu Eurooppa	Pohjois-Amerikka	Aasia ja Australia			
2011									
Liikevaihto kohdemaan mukaan ¹⁾	218	272	341	2 916	524	642	97	-	5 009
Liikevaihto sijaintimaan mukaan ²⁾	2 851	1 853	910	1 142	395	152	22	-2 316	5 009
Liikevoitto ²⁾	-59	-183	22	-49	-0	23	1	-15	-260
Pitkäaikaiset varat ^{2) 3)}	1 695	466	78	213	61	47	0	-	2 559
Sidottu pääoma ²⁾	2 149	837	224	412	97	96	3	-38	3 779
Investoinnit ²⁾	181	54	5	6	2	5	-	-	255
Henkilöstö keskimäärin ⁴⁾	3 067	3 081	662	1 296	345	191	9	-	8 651
2010									
Liikevaihto kohdemaan mukaan ¹⁾	239	249	217	2 481	423	546	74	-	4 229
Liikevaihto sijaintimaan mukaan ²⁾	2 580	1 554	720	1 024	331	122	14	-2 115	4 229
Liikevoitto ²⁾	-0	-65	7	-11	-3	5	1	-16	-83
Pitkäaikaiset varat ^{2) 3)}	1 659	562	77	232	70	43	0	-	2 644
Sidottu pääoma ²⁾	2 366	1 055	248	445	107	74	2	-24	4 273
Investoinnit ²⁾	74	45	5	11	15	10	-	-	161
Henkilöstö keskimäärin ⁴⁾	2 992	3 041	606	1 306	354	167	9	-	8 475

¹⁾ Liikevaihtona kohdemaan mukaan on esitetty myynti konsernin ulkopuolelle.

²⁾ Liikevaihto, liikevoitto, pitkäaikaiset varat, sidottu pääoma ja investoinnit on esitetty konserniyhtiön sijaintimaan mukaan.

³⁾ Muut kuin rahoitusinstrumentit, laskennalliset verosaamiset ja työsuhteen päättymisen jälkeisiin etuusjärjestelyihin liittyvät varat.

⁴⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhteessa olevan henkilömäärän mukaan, 31.12.2010 asti esitetty suhteutettuna työaikaan (FTE). Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

4. Yrityshankinnat ja -myynnit

Yrityshankinnat

Vuosi 2011

Vuonna 2011 Outokumpu ei tehnyt yrityshankintoja.

Vuosi 2010

Outokummun omistusosuus Outokumpu Industriunderhåll AB:ssa (aikaisemmin ABB Industriunderhåll AB) kasvoi 49 %:sta 51 %:iin 1.3.2010, ja tästä lähtien yhtiö on yhdistelty tytäryhtiönä. Määräysvallattomien omistajien osuus on erotettu tuloksesta ja esitetty omana eränään konsernin omassa pääomassa. Omistuksen 2 % muutoksen hankintahinta oli 22 tuhatta euroa.

Yritysmyyynnit

Vuosi 2011

OSTP yhteisyritys

Outokumpu ja Tubinoxia-yhtiö allekirjoittivat 30.9.2011 sopimuksen Outokummun putkituoteliiketoimintayksikön (OSTP) määräysvallattoman osuuden myynnistä Tubinoxialle, joka kaupan myötä sai huomattavan vaikutusvallan yksikössä.

Enemmistöomistuksen myötä Outokummulla säilyy määräysvalta OSTP:ssä. OSTP yhdistellään jatkossakin Outokummun lukuihin tytäryhtiönä ja Tubinoxian määräysvallaton osuus erotetaan tuloksesta ja esitetään omana eränään konsernin omassa pääomassa.

Ensimmäisessä vaiheessa Tubinoxia omistaa 36 % OSTP:n osakkeista, mutta sillä on optio hankkia osakkeita 51 %:n omistusosuuteen tarvittava määrä kolmen vuoden aikana. Outokummulla on optio ostaa osakkeet takaisin alkuperäiseen hintaan, mikäli Tubinoxia ei hanki enemmistöomistukseen tarvittavia osakkeita.

Outokumpu johtaa OSTP:tä hallituksen kautta. Hallituksen jäsenten enemmistö ja puheenjohtaja ovat Outokummun nimittämiä niin kauan kuin Outokummulla on enemmistöomistus.

Nordic Brass Gusum AB

Outokumpu myi marraskuussa 50 %:n omistusosuutensa messinkitankoja valmistamasta Nordic Brass Gusum -liiketoiminnasta Ruotsissa yhtiön toimivalle johdolle. Yhtiö oli raportoitu osakkuusyhtiönä Outokummun tilinpäätöksissä.

Samassa yhteydessä Outokumpu myi tytäryhtiönsä Gusums Industrifastighets AB:n, joka omistaa maa-alueen Gusumissa, Ruotsissa.

Kaupalla ei ollut merkittäviä taloudellisia tai kassavirtavaikutuksia, mutta Outokumpu kirjasi siitä noin 13 milj. euron tappion vuoden 2011 tilinpäätökseen. Nordic Brass Gusumin liikevaihto vuonna 2010 oli 110 milj. euroa ja liiketoiminta työllistää noin 150 henkilöä.

Vuosi 2010

Vuonna 2010 Outokummulla ei ollut yritysmyyntejä.

5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. €	2011	2010
Hyödyke johdannaisten markkinahintaerot	14	-16
Johdannaisten valuuttakurssierot	-2	31
Johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot	12	15
Forrestanian rojaltiooikeuksien myyntivoitto	23	-
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	7	23
Muut tuottoerät	6	7
	47	45

Vuonna 2011 johdannaisinstrumenttien markkinahintaerot sisälsivät 4 milj. euron voiton (2010: 8 milj. euron tappio) rahavirransuojausten tehottomasta osuudesta.

Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	2011	2010
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvonalentuminen	-106	-20
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntitappiot	-5	-3
Muut kuluerät	-2	-5
	-113	-28

6. Toimintokohtaisten kulujen erittely

Milj. €	2011	2010
Raaka-aineet ja ostetut tuotteet	-2 974	-2 747
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-538	-496
Tarve- ja polttoaineet	-387	-344
Energiakulut	-254	-269
Poistot	-235	-235
Varastojen muutos	-191	331
Rahdit	-168	-165
Kunnossapito	-108	-106
Tuotantokapasiteetin vuokraus	-37	-32
Vuokrat	-28	-26
Muut kulut	-284	-241
	-5 203	-4 329

Toimintokohtaiset kulut sisältävät hankinnan ja valmistuksen, myynnin ja markkinoinnin, hallinnon sekä tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut.

Tilintarkastajan palkkiot

KPMG

Milj. €	2011	2010
Tilintarkastuspalkkiot	-1,4	-1,4
Veroneuvonta	-0,0	-0,0
Muut palkkiot	-1,8	-0,3
	-3,2	-1,7

Liikevoittoon sisältyvät kertaluonteiset erät

Milj. €	2011	2010
OSTP:n omaisuuden arvonalentuminen ja henkilöstön irtisanomisvaraus	-71	-
Klosterin omaisuuden arvonalentuminen	-60	-
Henkilöstön irtisanomisvaraus	-43	-
Forrestanian rojaltioikeuksien myyntivoitto	23	-
Avestan laajenusinvestoinnin alaskirjaus	-	-17
	-151	-17

Vuoden 2011 kertaluonteisiin kuluihin sisältyivät 71 milj. euron arvonalentuminen ja henkilöstön irtisanomisvaraus liittyen konsernin putkiliiketoimintaan OSTP:hen, 60 milj. euron arvonalentuminen liittyen Klosterin yksikköön, sekä toiminnallisten tehokkuusparannusten ohjelmaan ja kulujen leikkausohjelmaan liittyvät 43 milj. euron henkilöstön irtisanomisvaraukset.

Vuonna 2011 Outokumpu myi Australiassa sijaitsevan Forrestanian esiintymän nikkeli- ja jalometallirojaltioikeudet Western Areas NL:lle noin 23 milj. eurolla (30 milj. Yhdysvaltain dollaria). Koska kyseiset oikeudet oli arvostettu Outokummun taseessa nolnaan, konserni kirjasi vuoden 2011 liiketulokseensa noin 23 milj. euron kertaluonteisen voiton.

Vuonna 2010 Outokumpu päätti, ettei se aio lähitulevaisuudessa käynnistää uudelleen lykättyjä investointeja Avestassa, Ruotsissa. Tästä johtuen Outokumpu teki 17 milj. euron alaskirjauksen liittyen uuteen hehkutuspeittauslinjaan. Investoinnista oli päätetty alun perin syyskuussa 2007 ja sitä oli lykätty joulukuussa 2008. Alaskirjaus esitettiin liiketoiminnan muissa kuluissa vuonna 2010.

7. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Milj. €	2011	2010
Palkat ja palkkiot	-379	-355
Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet	-31	-1
Sosiaalikulut	-56	-51
Työsuhteen jälkeiset järjestelyt ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet ¹⁾		
Kulut etuusperusteisista järjestelyistä	-9	-17
Kulut maksupohjaisista järjestelyistä	-54	-54
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-0	0
Kulut osakeperusteisista maksuista	3	-5
Muut henkilösivukulut ²⁾	-13	-13
	-538	-496

¹⁾ Työsuhteen jälkeisten järjestelyjen ja muiden pitkäaikaisten työsuhde-etuuksien raportoinnissa on muutettu etuusperusteisten järjestelyjen ja muiden pitkäaikaisten työsuhde-etuuksien välistä jaottelua. Vuoden 2010 tiedot on oikaistu muutetun jaottelun mukaisiksi. Järjestelyistä kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 25. Työsuhde-etuuksista johtuvat velvoitteet.

²⁾ Vuonna 2011 ei kirjattu henkilöstörahasolakiin perustuvia voittopalkkioita (2010: - milj. euroa).

8. Rahoitustuotot ja -kulut

Milj. €	2011	2010
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	5	2
Korkotuotot		
Lainat ja muut saamiset	12	15
Pankkitilit ja -talletukset	1	1
Myyntivoitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista sijoituksista	-	1
Myyntivoitot myytävissä olevista sijoituksista	65	10
Talvivaara Sotkamo Oy:n osakkeiden myyntivoitto ja alkuperäinen arvostus ¹⁾	178	-
Muut rahoitustuotot	1	0
Rahoitustuotot yhteensä	261	28
Korkokulut		
Jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat rahoituslainat	-66	-43
Rahoitusleasing-sopimukset	-4	-3
Johdannaiset	-6	-7
Aktivoidut korot	3	2
Rahoitusvarojen arvonalentumien	-20	-
Kommitoitujen luottolimiittien palkkiot	-17	-24
Muut rahoituskulut	-18	-7
Rahoituskulut yhteensä	-129	-83
Valuuttakurssierot		
Johdannaiset	-10	-90
Kassa, lainat ja saatavat	9	93
Muut markkinahintaerot		
Johdannaiset	-11	2
Talvivaara Sotkamo Oy:n osakkeiden myöhempi arvostaminen ¹⁾	-107	-
Muut	0	-1
Markkina-arvostuserät yhteensä	-120	4
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	12	-50

¹⁾ Sisältää asetetun option arvostuksen.

Tuloslaskelmaan kirjatut valuuttakurssierot

Milj. €	2011	2010
Liikevaihtoon sisältyvät	8	-31
Ostoihin sisältyvät ²⁾	-11	5
Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät ²⁾	-2	29
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät ²⁾	-2	3
	-6	6

²⁾ Sisältää konsernin sisäisten tapahtumien eliminointien kurssierot.

Valuuttakurssieroihin sisältyy johdannaisinstrumenttien nettokurssitappiota 11 milj. euroa (2010: nettokurssitappiota 59 milj. euroa), josta 2 milj. euron tappio on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin, 2 milj. euron voitto oston oikaisueriin ja 10 milj. euron tappio rahoituseriin.

Tuloslaskelman rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät kertaluonteiset erät

Milj. €	2011	2010
Talvivaaran osakkeiden myyntivoitto ja arvostus käypään arvoon ³⁾	206	-
Tibnorin osakkeiden myyntivoitto	36	-
Nordic Brass Gusumin osakkeiden myyntitappio	-13	-
Luvatan lainasaamisen alaskirjaus	-13	-
Okmeticin osakkeiden myyntivoitto	-	9
	216	9

³⁾ Sisältää asetetun option arvostuksen.

Talvivaara Sotkamo Oy:n osakkeiden myyntivoitto ja alkuperäinen arvostus on esitetty tällä liitetiedolla erillisenä eränä. Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeiden myyntivoitto sisältyy myyntivoittoihin myytävissä olevista sijoituksista.

9. Tuloverot

Tuloverot tuloslaskelmassa

Milj. €	2011	2010
Tilikauden verot	-6	-2
Laskennalliset verot	72	21
	67	19

Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat Suomen yhteisöverokannan, 26 %, mukaisesta tuloverosta seuraavasti:

Milj. €	2011	2010
Suomen verokannan mukainen tulovero konsernin tuloksesta ennen veroja	66	37
Suomen ja ulkomaisten verokantojen ero	13	14
Vähennyskelvottomien kulujen ja verovapaiden erien verovaikutus	19	1
Verovaikutus tappioista, joista ei ole kirjattu verosaamista	-49	-13
Edellisinä vuosina muodostettujen laskennallisten verosaamisten muutokset	17	-19
Verot aikaisemmilta tilikausilta	0	2
Verokantojen muutosten vaikutus laskennallisiin veroihin ¹⁾	2	-
Osakkuusyhtiötulosten verovaikutus	-1	-3
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	1	-0
Muut erät	-1	-0
Konsernin tuloslaskelmaan kirjatut tuloverot	67	19

¹⁾ Valtaosa verokantojen muutosten vaikutuksesta aiheutui Suomen yhtiöverokannan laskusta 26 %:sta 24,5 %:iin 1.1.2012.

Laskennalliset tuloverot taseessa

Milj. €	2011	2010
Laskennalliset verosaamiset	63	30
Laskennalliset verovelat	-38	-90
Laskennallinen verosaaminen, netto	25	-60

Laskennalliset verot on esitetty taseessa nettomääräisenä niiden konserniyhtiöiden osalta, joiden välillä on verotuksessa mahdollisuus tuloksentasaukseen tai joita verotetaan yhtenä verovelvollisena.

Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden aikana

Milj. €	1.1.	Muunto- erot	Tulokseen kirjatut erät	Laajan tuloksen eriin kirjatut erät	31.12.
2011					
Laskennalliset verovelat					
Poistoerot ja varaukset	-178	0	53	-	-124
Käyvän arvon muutokset	-32	-	8	12	-12
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	-2	-	1	-	-1
Muut veronalaiset tilapäiset erot	-58	0	11	-	-47
	-269	0	73	12	-184
Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	150	0	-23	-	127
Käyvän arvon muutokset	0	0	16	1	17
Eläkevelvoitteet	14	0	-1	-	12
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	9	-	-5	-	4
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	36	0	12	-	48
	209	1	-1	1	208
Laskennallinen verosaaminen, netto	-60	1	72	13	25
2010					
Laskennalliset verovelat					
Poistoerot ja varaukset	-189	-2	13	-	-178
Käyvän arvon muutokset	-13	-0	1	-20	-32
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	-1	-	-0	-	-2
Muut veronalaiset tilapäiset erot	-49	-0	-9	-	-58
	-252	-2	5	-20	-269

Taloudellinen katsaus 2011
9. Tuloverot

Laskennalliset verosaamiset					
Vahvistetut tappiot	132	1	17	-	150
Käyvän arvon muutokset	-	-	2	-2	0
Eläkevelvoitteet	12	1	1	-	14
Konserniyhdistelyn ja eliminointien vaikutukset	3	-	6	-	9
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erot	46	0	-10	-	36
	193	2	17	-2	209
<hr/>					
Laskennallinen verovelka, netto	-59	-1	21	-22	-60

Laajan tuloksen eriin kirjatut verot

Milj. €	2011	2010
Rahavirran suojaukset	-4	-5
Myytävissä olevat sijoitukset	-1	-12
Nettosijoitusten suojaukset	-5	-6
	-11	-23

Konsernitilinpäätökseen on jätetty kirjaamatta 108 milj. euroa (2010: 101 milj. euroa) laskennallisia verosaamisia, koska niihin sisältyvän verohyödyn realisoituminen ei ole todennäköistä lähitulevaisuudessa. Pääosa näistä kirjaamattomista saamisista liittyy 387 milj. euron (2010: 341 milj. euroa) verotappioihin. Näistä tappioista 21 milj. euroa (2010: 63 milj. euroa) vanhenee seuraavan viiden vuoden kuluessa ja loput aikaisintaan vuonna 2017. Taseeseen sisältyy 99 milj. euroa (31.12.2010: 58 milj. euroa) laskennallisia verosaamisia sellaisissa tytäryhtiöissä, joiden kuluvan tai edeltävän tilikauden tulos on ollut tappiollinen. Näiden laskennallisten verosaamisten kirjaaminen perustuu tulosennusteisiin, jotka osoittavat kyseisten laskennallisten verosaamisten realisoitumisen olevan todennäköistä lähitulevaisuudessa.

10. Osakekohtainen tulos

	2011	2010
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, milj. €	-181	-123
Osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	181 970	181 751
Osakeoptioiden vaikutus, 1 000 kpl	-	11
Laimennettu osakkeiden painotettu keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	181 970	181 762
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, €	-0,99	-0,68
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	-0,99	-0,68

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus. Osakeoptioilla on laimentava vaikutus, kun osakkeen merkintähinta optioilla on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, joka joudutaan laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla konserni ei voisi laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeiden kauden keskimääräiseen hintaan. Outokummulla oli laimentavia optioita vuoden 2011 alussa. Viimeiset optio-ohjelma 2003:n optiot käytettiin maaliskuussa 2011. Vuonna 2011 ei aloitettu uusia optio-ohjelmia.

11. Aineettomat hyödykkeet

Milj. €	Asiakas- suhteet	Muut aineettomat hyödykkeet ¹⁾	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	49	225	490	763
Muuntoerot	0	1	0	1
Lisäykset	-	4	-	4
Vähennykset	-	-2	-	-2
Uudelleenryhmittelyt ²⁾	-	2	-	2
Hankintameno 31.12.2011	49	231	490	769
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	-28	-139	-6	-173
Muuntoerot	-0	-0	-	-1
Vähennykset	-	1	-	1
Tilikauden poistot	-12	-21	-	-33
Arvonalentumiset	-	-3	-5	-9
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	-40	-163	-12	-215
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	9	67	478	554
Kirjanpitoarvo 1.1.2011	21	86	483	589
Hankintameno 1.1.2010	48	164	488	700
Muuntoerot	0	10	2	11
Lisäykset	-	12	-	12
Vähennykset	-	-0	-	-0
Uudelleenryhmittelyt ²⁾	-	40	-	40
Hankintameno 31.12.2010	49	225	490	763

Taloudellinen katsaus 2011
11. Aineettomat hyödykkeet

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2010	-16	-112	-6	-134
Muuntoerot	-0	-7	-	-7
Vähennykset	-	0	-	0
Tilikauden poistot	-12	-21	-	-33
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2010	-28	-139	-6	-173
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	21	86	483	589
Kirjanpitoarvo 1.1.2010	32	52	482	566

1) Muita aineettomia hyödykkeitä ovat aktivoidut tuotekehitysmenot, patentit, lisenssit ja ohjelmistot.

2) Aineettomien hyödykkeiden keskeneräiset hankinnat esitetään aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden vastaavassa erässä. Kun hyödyke otetaan käyttöön, se ryhmitellään oikealle tasetilille.

Aineettomat hyödykkeet on olennaisilta osin hankittu konsernin ulkopuolelta.

Tilikauden poistot toimintokohtaisesti

Milj. €	2011	2010
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-19	-18
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-12	-12
Hallinnon kulut	-3	-3
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-0	-0
	-33	-33

Liikearvon jakautuminen

Milj. €	2011	2010
General Stainless	417	417
Specialty Stainless	61	66
	478	483

Liikearvojen arvonalentumistestaukset

Liikearvo on kohdistettu konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka on määritetty liiketoimintaorganisaation mukaan. Rahavirtaa tuottavan yksikön kerryttävissä olevan rahamäärän arvo perustuu käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa käytetyt rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin vuodeksi 2012. Vuoden 2012 toimitusmäärät perustuvat Outokummun omaan myyntiennusteeseen. Vuosien 2013–2016 kerryttävissä olevat rahamäärät pohjautuvat konservatiivisiin hintaennusteisiin. Toimitusmäärät vuosiksi 2013–2016 perustuvat puolueettomaan markkinanäkemykseen ruostumattoman teräksen markkinoiden kehityksestä. Yhtiön kiinteät kulut perustuvat vuoden 2012 budjettiin ja lisäksi jo aloitetut tehostamistoimenpiteet on huomioitu konservatiivisesti vuosien 2012–2014 aikana. Tulevien vuosien osalta kiinteiden kulujen oletetaan kasvavan inflaation mukaan. Ne investoinnit, jotka on jo aloitettu on myös sisällytetty rahavirtaennusteisiin siten, että niiden vaikutus lisääntyy konservatiivisesti vuosien 2012–2014 aikana. Käyttöpääoman muutos vastaa ennustettujen tuotantomäärien muutosta. Rahavirrat, jotka ulottuvat viiden vuoden yli, on laskettu käyttäen ns. loppuarvomenetelmää. Kasvuoletus yli viiden vuoden ulottuvissa ennusteissa on 1 %.

Diskonttokorkona on käytetty Outokummulle määritettyä pääoman tuottovaatimusta (WACC) ennen veroja. Tuottovaatimuksen laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti, markkinariskipreemio, oman pääoman betakerroin, vieraan pääoman kustannus ja tavoitepääomarakenne. Diskonttokorko on laskettu vastaavalla tavalla kuin vuoden 2010 arvonalentumistestauksissa. Vastaavalla tavalla laskettaessa WACC:in ei kuitenkaan todettu vastaavan tämänhetkisiä taloudellisia olosuhteita ja sen vuoksi, varovaisuuden periaatetta noudattaen, vuoden 2011 laskelmissa käytettiin vuoden 2010 WACC:ia. Diskonttokorko oli siten 8,4 % vuonna 2011 (2010: 8,4 %).

Tärkeimmät muuttujat käyttöarvolaskelmissa ovat diskonttokorko, ruostumattoman teräksen toimitusmäärät ja katteet. Herkkyysanalyysissä on tarkasteltu kaikkia näitä muuttujia. Tehtyjen herkkyysanalyysien perusteella ei vaikuta todennäköiseltä, että vuosiksi 2012–2016 ennustettujen toimitusten tai katteiden neljän prosentin lasku johtaisi arvonalentumiskirjauksiin. Myöskään mikäli diskonttokorko nousisi yhden prosenttiyksikön ei syntyisi tarvetta arvonalentumiskirjaukseen. Mikäli sekä toimitukset että katteet laskisivat samanaikaisesti neljä prosenttia vuosien 2012–2016 aikana, laskisi rahavirtaa tuottavan yksikön käyttöarvo jonkin verran alle yksikön kirjanpitoarvon 31.12.2011.

Konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille tehdyn arvonalentumistestauksen perusteella ei kirjattu arvonalentumisia. Outokummun putkituoteyksikön (OSTP) omaisuuden arvoja testattaessa 5 milj. euron liikearvo, joka voitiin kohdistaa OSTP:lle, kirjattiin arvonalentumiseksi vuoden 2011 tuloslaskelmaan.

Päästöoikeudet

Euroopan unionin päästökauppajärjestelmän piirissä ovat Outokummun Tornion tehtaat Suomessa, Avestan ja Degerforsin tehtaat ja Nybyn yksikkö Ruotsissa sekä Sheffieldin sulatto Isossa-Britanniassa. Kuluva päästökauppa alkoi Euroopan unionissa vuonna 2008. Outokummulle on myönnetty 1,3 milj. tonnia vuosittaisia päästöoikeuksia vuoteen 2012 saakka ja niiden arvioidaan riittävän nykyisen tuotantokapasiteetin tarpeisiin konsernin tuotantolaitoksissa Euroopassa. Päästökauppa jatkuu myös vuoden 2012 jälkeen, ja seuraava kausi kattaa vuodet 2013–2020. Outokumpu seuraa tarkasti EU:n ilmasto- ja energiapaketin kehittymistä ja päästökauppadirektiivin uudistamista. Vähentääkseen päästökaupan noudattamisen kustannuksia Outokumpu on investoinut myös Nordic Environmental Finance Corporationin hallinnoimaan pohjoismaiseen hiilirahastoon (Testing Ground Facility, TGF). Valtiot ja yritykset voivat sijoittaa hiilirahastoon, joka ostaa sijoittajilleen päästöyksiköitä ympäristöä hyödyttäville hankkeille.

Päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvien konserniyhtiöiden toteutuneet hiilidioksidipäästöt vuonna 2011 olivat noin 802 000 tonnia (2010: 795 000 tonnia). Toteutuneet päästöt eivät ylittäneet saatujen päästöoikeuksien määrää vuonna 2011. Outokumpu ei kuitenkaan vuonna 2011 myynyt hiilidioksidipäästöoikeuksia (2010: 500 000 tonnia 8 milj. eurolla). Vuonna 2011 Outokumpu sai hiilirahastosta 10 000 tonnia (2010: 19 000 tonnia) päästöyksiköitä. Vuonna 2010 saadut päästöyksiköt on vuonna 2011 toimitettu viranomaisille kattamaan vuoden 2010 toteutuneita päästöjä.

Päästöoikeuksien hintariskin suojauksesta on kerrottu liitetiedossa 19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset.

12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Milj. €	Kaivoksen yleiset Rakennukset ja Koneet ja				Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesken- eräiset hankinnat ¹⁾	Yhteensä
	Maa- alueet	valmistavat työt	rakennelmat	kalusto			
Hankintameno 1.1.2011	50	36	942	3 260	121	161	4 569
Muuntoerot	0	-	3	15	0	1	20
Lisäykset	0	0	17	102	1	199	320
Vähennykset	-1	-	-7	-113	-0	-1	-122
Uudelleenryhmittelyt	0	-	10	73	-1	-86	-5
Hankintameno 31.12.2011	49	36	965	3 336	121	274	4 782
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	-7	-5	-419	-2 000	-49	-35	-2 515
Muuntoerot	-0	-	-2	-10	-0	-0	-12
Vähennykset	-	-	6	43	0	-	49
Uudelleenryhmittelyt	-	-	-0	-1	0	1	0
Tilikauden poistot	-	-1	-32	-164	-4	-	-201
Arvonalentumiset	-0	-	-16	-73	-1	-7	-98
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	-7	-6	-462	-2 206	-55	-41	-2 777
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	42	30	503	1 130	66	233	2 005
Kirjanpitoarvo 1.1.2011	43	31	522	1 260	72	125	2 054
Hankintameno 1.1.2010	50	35	894	2 989	106	250	4 325
Muuntoerot	3	-	23	132	2	19	179
Lisäykset	0	0	15	62	7	60	144
Vähennykset	-	-	-12	-24	-0	-3	-40
Uudelleenryhmittelyt	-3	-	23	100	6	-164	-39
Hankintameno 31.12.2010	50	36	942	3 260	121	161	4 569

Taloudellinen katsaus 2011
12. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2010	-4	-3	-383	-1 777	-44	-15	-2 226
Muuntoerot	-0	-	-12	-83	-1	-3	-98
Vähennykset	-	-	12	20	0	-	32
Uudelleenryhmittelyt	0	-	-4	4	-0	-	-0
Tilikauden poistot	-	-1	-32	-165	-5	-	-202
Arvonalentumiset	-3	-	-	-	-	-17	-20
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2010	-7	-5	-419	-2 000	-49	-35	-2 515
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	43	31	522	1 260	72	125	2 054
Kirjanpitoarvo 1.1.2010	47	32	511	1 212	63	235	2 099

¹⁾ Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat sisältävät myös aineettomien hyödykkeiden osuuden. Kun hyödyke otetaan käyttöön, se ryhmitellään oikealle tasetilille joko aineellisiin tai aineettomiin hyödykkeisiin.

Tilikauden poistot toimintokohtaisesti

Milj. €	2011	2010
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-192	-192
Myynnin ja markkinoinnin kulut	-4	-5
Hallinnon kulut	-5	-4
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-1	-1
	-201	-202

Tilikauden aikana korkomenoja aktivoitiin käyttöomaisuuteen 3 milj. euroa (2010: 2 milj. euroa). Korkoja oli aktivoituina käyttöomaisuuteen 31.12.2011 yhteensä 37 milj. euroa (31.12.2010: 40 milj. euroa). Outokumpu määrittää aktivointikoron erikseen jokaiselle vuosineljännekselle. Vuonna 2011 keskimääräinen korko oli 4,11 %.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasing-sopimuksilla vuokratut hyödykkeet

Milj. €	Koneet ja		Yhteensä
	Rakennukset	kalusto	
Hankintameno	9	203	212
Kertyneet poistot	-3	-44	-48
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	6	159	165
Hankintameno	9	134	143
Kertyneet poistot	-3	-35	-38
Kirjanpitoarvo 31.12.2010	6	99	105

13. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin

Milj. €	2011	2010
Osakkuusyhtiösakkeet ja -osuudet		
Hankintameno 1.1.	152	145
Muuntoerot	0	2
Lisäykset	-	6
Vähennykset ^{1), 2)}	-36	-
Talvivaara Sotkamo Oy:n uudelleenryhmittely käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin sijoituksiin ²⁾	-93	-
Muu muutos	-	-0
Hankintameno 31.12.	23	152
Osakkuusyhtiösijoitusten pääomaoikaisu 1.1.	-4	10
Muuntoerojen muutos	0	2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-5	-10
Osuus osakkuusyhtiöiden laajasta tuloksesta	-2	-5
Vähennykset ^{1), 2)}	9	-
Talvivaara Sotkamo Oy:n uudelleenryhmittely käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin sijoituksiin ²⁾	18	-
Muu muutos	-	-1
Osakkuusyhtiösijoitusten pääomaoikaisu 31.12.	16	-4
Osakkuusyhtiösijoitukset yhteensä 31.12.	39	148

¹⁾ Outokumpu myi 50 % omistusosuutensa Nordic Brass Gusum AB:sta vuonna 2011. Kauppahinnalla ei ollut merkittäviä taloudellisia tai kassavirtavaikutuksia ja myynnistä kirjattiin noin 13 milj. euron tappio vuoden 2011 tilinpäätökseen.

²⁾ Outokumpu myi viidenneksen 20 % omistuksestaan Talvivaara Sotkamo Oy:ssä, eli 4 % yhtiön kaikista osakkeista, vuonna 2011. Jäljelle jäävä 16 %:n omistusosuus yhtiössä on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi sijoitukseksi. Kauppahinta oli 60 milj. euroa ja myynnistä kirjattiin 178 milj. euron voitto rahoitustuottoihin osakkeiden myynnin ja jäljelle jäävän omistusosuuden sekä asetetun option käypään arvoon arvostamisen myötä.

Osakkuusyhtiöt

	Kotipaikka	Omistusosuus, %
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	50
KDAB i Västerås AB	Ruotsi	50
Rapid Power Oy	Suomi	33

Merkittävimmät osakkuusyhtiöt

Milj. €	Kotipaikka	Varat	Velat	Liike- vaihto	Tulos	Omistus- osuus, %
2011						
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	85	42	198	-5	50
Rapid Power Oy	Suomi	164	111	41	-0	33
2010						
Fagersta Stainless AB	Ruotsi	95	48	187	5	50
Rapid Power Oy	Suomi	206	152	54	-0	33

14. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot arvostusryhmittäin

2011 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostusryhmä	Arvostettu					Kirjanpito- arvo 31.12.2011	Käypä arvo 31.12.2011
		Jaksotettuun hankinta- menoon	Hankinta- menoon	Käypään arvoon, laaja tuloslaskelma	Käypään arvoon, tuloslaskelma			
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	7	9	-	16	16	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	-	-	-	1	1	1	
Myyntisaamiset ja muut saamiset								
Korolliset	b)	162	-	-	-	162	152	
Korottomat	b)	61	-	-	-	61	61	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	7	-	7	7	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	4	4	4	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	3	4	-	7	7	
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	-	-	-	105	105	105	
Myyntisaamiset ja muut saamiset								
Korolliset	b)	2	-	-	-	2	2	
Korottomat	b)	752	-	-	-	752	752	
Rahavarat	b), c)	161	-	-	7	168	168	
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	13	-	13	13	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	13	13	13	
			1 140	10	33	130	1 312	1 302
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Pitkäaikaiset lainat	f)	1 161	-	-	-	1 161	1 131	
Ostovelat ja muut velat	f)	45	-	-	-	45	45	
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	35	35	35	

Lyhytaikaiset rahoitusvelat

Lyhytaikaiset lainat	f)	998	-	-	-	998	998
Ostovelat ja muut velat							
Korolliset	f)	17	-	-	-	17	17
Korottomat	f)	694	-	-	-	694	694
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	2	-	2	2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	45	45	45
		2 916	-	2	80	2 998	2 967

Arvostettu

2010 Milj. €	IAS 39:n mukainen arvostusryhmä	Jaksotettuun		Käypään	Käypään	Kirjanpito-	Käypä
		hankinta- menoon	Hankinta- menoon	arvoon, laaja	arvoon,	arvo	arvo
				tuloslaskelma	tuloslaskelma	31.12.2010	31.12.2010

Pitkäaikaiset rahoitusvarat

Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	15	132	-	147	147
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	c)	-	-	-	1	1	1
Myyntisaamiset ja muut saamiset							
Korolliset	b), c)	160	-	-	-	160	77
Korottomat	b)	55	-	-	-	55	55
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	16	-	16	16
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	1	1	1

Lyhytaikaiset rahoitusvarat

Myytavissä olevat rahoitusvarat	a)	-	3	4	-	7	7
Myyntisaamiset ja muut saamiset							
Korolliset	b)	8	-	-	-	8	8
Korottomat	b)	766	-	-	-	766	766
Rahavarat	b), c)	141	-	-	9	150	150
Suojauslaskettavat johdannaiset	e)	-	-	4	-	4	4
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	30	30	30
		1 131	18	156	40	1 345	1 262

Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset lainat	f)	1 488	-	-	-	1 488	1 465
Ostovelat ja muut velat	f)	3	-	-	-	3	3
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	41	41	41

Lyhytaikaiset velat

Lyhytaikaiset lainat	f)	930	-	-	-	930	930
Ostovelat ja muut velat							
Korolliset	f)	16	-	-	-	16	16
Korottomat	f)	545	-	-	-	545	545
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	d)	-	-	-	34	34	34
		2 983	-	-	74	3 057	3 034

IAS 39:n mukaiset arvostusryhmät:

- a) Myytävissä olevat rahoitusvarat
- b) Lainasaamiset ja muut saamiset
- c) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
- d) Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset
- e) Suojauslaskettavat johdannaiset
- f) Muut rahoitusvelat

Korollisten pitkäaikaisten myyntisaamisten ja muiden saamisten käyvän arvon ja kirjanpitoarvon välinen ero liittyy lainasaamiseen Luvata Fabrication Oy:ltä. Saamisen arvostuksessa on otettu huomioon mm. saamisen etuoikeusasema suhteessa velallisen pankkilainoihin ja muuhun lainaan, lainaehtojen mukainen korkojen pääomitus, markkinoiden luottomarginaalit sekä korkotaso. Arvostuksessa on myös huomioitu tilanne, jossa laina maksetaan ennenaikaisesti takaisin. Lyhytaikaisten saamisten tasearvo ei poikkea oleellisesti niiden käyvästä arvosta. Pitkäaikaisten lainojen käypä arvo on laskettu diskonttaamalla tulevaisuuden kassavirtoja huomioon ottaen markkinoiden luottomarginaali Outokummulle. Lyhytaikaisten korollisten velkojen tasearvo ei poikkea oleellisesti niiden käyvästä arvosta.

15. Hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

2011

Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat				
Myytävissä olevat sijoitukset	5	-	8	13
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset	-	-	106	106
Rahavarat	-	7	-	7
Suojauslaskettavat johdannaiset	-	21	-	21
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	-	17	-	17
	5	45	114	163

Velat

Suojauslaskettavat johdannaiset	-	2	-	2
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	-	80	0	80
	-	82	0	82

2010

Milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat				
Myytävissä olevat sijoitukset	81	-	55	136
Myyntisaamiset, muut korolliset saamiset	-	1	-	1
Rahavarat	-	9	-	9
Suojauslaskettavat johdannaiset	-	20	-	20
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	-	31	-	31
	81	61	55	196

Velat

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset	-	74	-	74
--	---	----	---	----

Täsmäytyslaskelma tason 3 muutoksista

Milj. €	Käypään arvoon Kaupankäynti- Myytäväissä tulosvaikutteisesti tarkoituksessa		
	olevat sijoitukset	arvostettavat sijoitukset	pidettävät johdannaiset
Tasearvo 1.1.	55	-	-
Siirrot ja lisäykset tasolle 3	10	241	-27
Käyvän arvon muutokset	-6	-135	27
Arvonalentumistappio	-7	-	-
Vähennykset	-45	-	-
Tasearvo 31.12.	8	106	0

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteissa on esitetty tietoa, kuinka käypä arvo määritetään hierarkian eri tasoilla.

Tason kolme käypä arvo koostuu pääosin sijoituksista energiantuotantoyhtiöihin, Talvivaara Sotkamo Oy:öön sekä Talvivaara Kaivososayhtiö Oyj:lle asetetusta optiosta. Energiantuotantoyhtiöiden osakkeiden arvostus perustuu diskontattuihin kassavirtoihin, joissa huomioidaan tulevaisuuden energiahinta, diskonttokorko ja inflaatiotaso, arvioitu saatava sähkön määrä ja arvioidut tuotantokustannukset. Malli on hyvin herkkä sähkön hinnan muutoksille; +/- 10 %:n muutos sähkön hinnassa johtaa 11 milj. euron nousuun tai 3 milj. euron laskuun käyvässä arvossa. Talvivaara Sotkamo Oy:n arvostus perustuu Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakekurssiin. +/-10 %:n muutos Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeen hinnassa johtaa 11 milj. euron nousuun tai laskuun sijoituksen käyvässä arvossa. Asetetun option arvostus perustuu Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeen hintaan ja sen volatiliiteettiin sekä nykyiseen korkotasoon.

16. Myytävissä olevat sijoitukset

Milj. €	2011	2010
Tasearvo 1.1.	154	112
Muuntoerot	0	5
Lisäykset	3	2
Käyvän arvon muutokset	-23	50
Vähennykset	-39	-5
Arvonalentumiset	-7	-
Tulosvaikutteisiksi siirretyt nettovoitot	-65	-10
Tasearvo 31.12.	23	154
Pitkäaikaiset listatut osakkeet	1	77
Pitkäaikaiset listaamattomat osakkeet	15	70
Lyhytaikaiset myytävissä olevat sijoitukset	7	7
	23	154
Listatut osakkeet, arvostus käypään arvoon	5	81
Listaamattomat osakkeet ja muut sijoitukset, arvostus käypään arvoon	8	55
Listaamattomat osakkeet ja muut sijoitukset, arvostus hankintamenoon	10	18
	23	154

Myytävissä olevien sijoitusten käyväarvonrahasto

Milj. €	2011	2010
Käypä arvo	23	154
Hankinta-arvo	-16	-59
Arvonmuutosrahasto ennen veroja	7	95
Laskennallinen verovelka	-1	-12
Arvonmuutosrahasto	6	83

Vuoden 2011 aikana Outokumpu myi omistuksensa Tibnor AB:ssa ja Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj:ssä ja kirjasi näistä tuloslaskelmaan myyntivoittoa 36 milj. euroa ja 29 milj. euroa. Listaamattomat osakkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon, koostuvat suurilta osin sijoituksista energiantuotantoyhtiöihin, joiden arvostus muutettiin hankintamenoista käypään arvoon vuonna 2011. Energiantuotantoyhtiöiden arvostustapaa on kuvattu liitteessä 15. Hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista. Vuoden 2011 aikana kirjattiin tulokseen yhteensä 7 milj. euron arvonalennus, koska energiantuotantoyhtiöiden käypä arvo laski alle hankintameno sähkön hinnan laskun myötä.

17. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset

Milj. €	2011	2010
Tasearvo 1.1.	1	1
Muuntoerot	0	0
Lisäykset	0	0
Talvivaara Sotkamo Oy:n uudelleenryhmittely osakkuusyhtiösijoituksista	75	-
Talvivaara Sotkamo Oy:n alkuperäinen arvostus käypään arvoon	165	-
Talvivaara Sotkamo Oy:n myöhemmät käyvän arvon muutokset	-135	-
Tasearvo 31.12.	106	1

Outokumpu myi 1.6.2011 viidenneksen 20 %:n omistuksestaan Talvivaara Sotkamo Oy:ssä Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle. Kauppahinta oli 60 milj. euroa. Samalla Outokumpu asetti Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:lle option ostaa loput sen 16 %:n omistusosuudesta Talvivaara Sotkamo Oy:ssä. Optio on voimassa vuoden 2012 ensimmäisen neljänneksen loppuun ja antaa mahdollisuuden ostaa kaikki tai osan lopuista osakkeista samaan osakekohtaiseen hintaan yhdessä tai useammassa erässä. Option toteutuessa täysimääräisesti kokonaiskauppahinta olisi 240 milj. euroa. Kokonaiskauppahinta Talvivaara Sotkamo Oy:n 20 %:n omistusosuuden myynnistä olisi tällöin 300 milj. euroa.

Outokummun 20 %:n omistus Talvivaara Sotkamo Oy:ssä oli Outokummun kirjanpidossa luokiteltu osakkuusyhtiöksi. Omistuksen muutoksen myötä Outokummulla ei ole enää merkittävää vaikutusvaltaa Talvivaara Sotkamo Oy:ssä ja siten jäljelle jäävä 16 %:n omistusosuus luokitellaan Outokummun tilinpäätöksessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi sijoitukseksi. Talvivaara Sotkamo Oy:n osakkeiden myynnin ja jäljelle jäävän omistusosuuden sekä asetetun option käypään arvoon arvostamisen myötä Outokumpu kirjasi rahoitustuottoihin 178 milj. euron voiton.

Lisäksi Outokumpu myi 1.6.2011 Solidium Oy:lle koko 10 522 366 osakkeen omistuksensa eli 4,3 % kaikista osakkeista Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:ssä. Kauppahinta oli 60 milj. euroa. Outokumpu kirjasi myynnistä 28 milj. euron myyntivoiton rahoitustuottoihin. Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakkeet oli Outokummun taseessa luokiteltu myytävissä oleviin sijoituksiin.

Talvivaara Sotkamo Oy:n 16 % omistuksen myöhempi arvostaminen perustuu Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n osakekurssiin, joka 31.12.2011 oli 2,49 euroa osakkeelta.

18. Osakeperusteiset maksut

Outokummulla oli 31.12.2011 voimassa vuosiksi 2009–2013 johdon osakepalkkiojärjestelmä, joka on osa konsernin avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää. Osakepalkkiojärjestelmän tarkoituksena on palkita avainhenkilöitä yhtiön strategiaa tukevista hyvistä suorituksista ja samalla ohjata johdon huomiota omistaja-arvon kasvattamiseen pitkällä aikavälillä. Yllämainitun ohjelman lisäksi Outokummulla on pienimuotoinen Restricted shares -järjestelmä, jonka tarkoituksena on kannustaa työntekijöitä pitkäaikaiseen sitoutumiseen Outokumpu-konserniin.

Osakepalkkiojärjestelmän 2009–2013 ensimmäinen ansaintakausi päättyi 31.12.2011. Ansaintakauden kriteereiksi asetettuja minimitavoitteita ei saavutettu, joten järjestelmän piiriin kuuluville henkilöille ei makseta palkkioita ansaintakaudelta 2009–2011.

Yllä mainitun osakepalkkiojärjestelmän 2009–2013 ja Restricted shares -järjestelmän kokonaisarvoksi on tilinpäätöshetkellä arvioitu 5 milj. euroa. Tämä kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa.

31.1.2012 Outokummun hallitus vahvisti uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän (Performance Share Plan 2012). Ensimmäinen ansaintakausi kattaa vuodet 2012–2014. Ohjelman ensimmäisen ansaintakauden piiriin kuuluu 98 henkilöä ja sen puitteissa voidaan jakaa enintään 1 300 000 osaketta. Lisäksi hallitus hyväksyi pienimuotoisen Restricted Share Pool -järjestelmän, joka mahdollistaa Outokummun avainhenkilöiden pitkän tähtäimen sitouttamisen ja palkitsemisen. Näillä ohjelmilla ei ole vaikutusta vuoden 2011 tilinpäätökseen.

Outokummun optio-ohjelman (optio-ohjelma 2003) viimeinen merkintäkausi päättyi 1.3.2011. Ohjelman jäljellä olevat 40 500 osaketta merkittiin vuoden 2011 ensimmäisen neljänneksen aikana. Uusia optiojärjestelmiä ei aloitettu vuonna 2011.

Tarkempia tietoja Outokummun optio- ja osakepalkkiojärjestelmistä löytyy Outokummun internet-sivuilta www.outokumpu.com.

Työsuhde-etuudet sisältävät osakeperusteisia kuluja seuraavasti

Milj. €	2011	2010
Osakkeina suoritettavat	-1	-2
Rahana suoritettavat	4	-3
	3	-5
Rahana suoritettavan osakeperusteisen järjestelyn velat 31.12.	1	4

Optio-ohjelma

Ulkona olevien optioiden määrät ja keskimääräisen toteutushinnan muutokset vuoden aikana

	2011		2010	
	Optioiden määrä	Toteutushinta painotettuna keskiarvona euroa/osake	Optioiden määrä	Toteutushinta painotettuna keskiarvona euroa/osake
Tilikauden alussa	40 500	10,09	1 020 214	9,86
Toteutetut optiot	-40 500	10,09	-967 707	9,82
Rauenneet optiot	-	-	-12 007	9,81
Tilikauden lopussa	-	-	40 500	10,09
Toteutettavissa olevat optiot tilikauden lopussa	-	-	40 500	10,09

Osakepalkkiojärjestelmät

Osakepalkkiojärjestelmien keskeiset ehdot

	Järjestelmä 2009–2013		
	Oikeuden syntymisajanjakso 2009–2011	Oikeuden syntymisajanjakso 2010–2012	Oikeuden syntymisajanjakso 2011–2013
Myöntämispäivä	3.2.2009	2.2.2010	31.1.2011
Oikeuden syntymisjakso	1.1.2009–31.12.2011	1.1.2010–31.12.2012	1.1.2011–31.12.2013
Sopimuksen syntymisehdot			
Markkinaperusteiset ehdot	Outokumpu-konsernin total shareholder return (TSR) -tunnusluvun suhteellinen kehitys vertailuyrityksiin ja kilpailijaan verrattuna.	Outokumpu-konsernin total shareholder return (TSR) -tunnusluvun suhteellinen kehitys vertailuyrityksiin ja kilpailijaan verrattuna.	Outokumpu-konsernin total shareholder return (TSR) -tunnusluvun suhteellinen kehitys vertailuyrityksiin verrattuna.
Ei-markkinaperusteiset ehdot	-	Outokumpu-konsernin osakekohtainen tulos (EPS) ja liikevoitto (EBIT).	Outokumpu-konsernin osakekohtainen tulos (EPS) ja liikevoitto (EBIT).
Muut keskeiset ehdot	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä.	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä.	Ohjelman perusteella annettavalle edulle on asetettu palkkaan perustuva enimmäismäärä.
Toteutus	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana	Osakkeina ja rahana

Osakepalkkiojärjestelmien käyvän arvon määrittämisessä on käytetty soveltuvia tilastomatematiikan menetelmiä.

Järjestelmien puitteissa jaettavien osakkeiden määrä

Osakemäärä, kpl	2011	2010
1.1.	831 850	663 530
Myönnetyt uudet	433 200	425 150
Menetetyt	-229 900	-256 830
31.12.	1 035 150	831 850

Luvut sisältävät osakepalkkiojärjestelmän 2009–2013 ja Restricted shares -järjestelmän.

Arvonmääritysmallissa käytetyt tekijät

	Järjestelmä 2009–2013		
	Oikeuden syntymisajanjakso 2009–2011	Oikeuden syntymisajanjakso 2010–2012	Oikeuden syntymisajanjakso 2011–2013
Osakehintaa myöntämispäivänä, €	8,54	13,51	13,61
Osakehintaa tilinpäätöspäivänä, €	5,08	5,08	5,08
Vertailusuhteen annualisoitu volatiliiteetti myöntämispäivänä, % p.a.	52,3	27,5	-
Vertailusuhteen annualisoitu volatiliiteetti tilinpäätöspäivänä, % p.a.	28,8	35,6	-
Odotetut henkilöstövähennykset myöntämispäivänä, % p.a.	6,0	5,0	5,0
Odotetut henkilöstövähennykset tilinpäätöspäivänä, % p.a.	8,0	8,0	8,0
Toteutuneet henkilöstövähennykset, % p.a.	20,0	19,7	16,5
Markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma myöntämispäivänä, %	62,3	54,3	44,8
Ei-markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma myöntämispäivänä, %	-	0,0	27,0
Markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma tilinpäätöspäivänä, %	0,0	4,5	17,9
Ei-markkinaperusteisten ehtojen arvioitu toteuma tilinpäätöspäivänä, %	-	0,0	0,0

19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset

Rahoitusriskienhallinnan tavoitteena on vähentää rahoitusmarkkinoiden hintavaihteluista ja muista epävarmuustekijöistä aiheutuvia tulos-, rahavirta- ja tasevaikutuksia sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Vakuustoitominnan päätavoite on suojautuminen katastrofiriskejä vastaan sekä vahinkojen aiheuttamien tulovaihteluiden pienentäminen.

Hallitus on hyväksynyt riskienhallintapolitiikan, jossa määritellään vastuut, riskienhallintaprosessi ja muut riskienhallinnan pääperiaatteet. Hallitus seuraa riskienhallinnan toteutumista säännöllisesti ja konsernin talous- ja rahoitusjohtaja on vastuussa rahoitusriskienhallinnan toteuttamisesta ja kehittämisestä. Vuonna 2011 rahoitusriskipolitiikkaa tarkistettiin ja muutokset hyväksyi konsernin toimitusjohtaja. Tarkistetun politiikan mukaisesti Outokumpu lopetti metallin hintariskien ja ennustetun valuuttamääräisen kassavirran sisäisen suojauksen vuoden 2011 aikana.

Rahoitusriskit jaetaan markkinariskiin, maa- ja luottoriskiin sekä maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskiin. Liiketoimintayksiköt suojaavat valuuttakurssiriskinsä vastapuolenaan konsernin rahoitus- ja riskienhallintatoiminto, joka tekee pääosan konsernin johdannaisopimuksista pankkien ja muiden rahoituslaitosten kanssa. Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto vastaa myös maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskin hallinnasta, korkoriskistä sekä metallien, polttoaineiden ja päästöoikeuksien hintariskistä. Konsernin luottoriskien hallinta on hajautettu, mutta rahoitus- ja riskienhallintatoiminto seuraa myös näitä riskejä. Konsernin energiatoiminto vastaa sähkön hintariskin hallinnasta.

Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto hankkii merkittävän osan konsernin vakuutuksista. Tärkeimpiä vakuutuslajeja ovat omaisuus- ja keskeytysriskit sekä vastuu-, kuljetus- ja luottoriskit. Osan riskeistä vakuuttaa konsernin oma vakuutusyhtiö.

Rahoitusriskeille altistuminen tunnistetaan osana konsernin riskienhallintaprosessia. Tällä lähestymistavalla pyritään varmistamaan, että uudet riskit tunnistetaan ajoissa ja että jokainen merkittävä riski arvioidaan, hallitaan ja kommunikoidaan asianmukaisesti. Riskin kvantifiointi käsittää epäsuotuisan tapahtuman toteutumisen todennäköisyyden ja sen vaikutuksen arvioinnin. Markkinariskeille riskin toteutumiseen liittyvä arvio perustuu ennalta määritellylle hinnan muutokselle, esim. muutos valuuttakurssissa tai metallin hinnassa. Riskin vaikutusten arviointi perustuu allaolevan erän suuruuteen, kuten ennustetun valuuttakassavirran määrään tai tietyssä valuutassa olevan nettovelan määrään. Riskitapahtuman todennäköisyys perustuu kyseisen hinnan markkinavolatiliteettiin. Riskien toteutumisen vaikutuksia pyritään lopulta arvioimaan nettotuloksen, kassavirran ja velkaantumistasteen muutoksen osalta.

Markkinariski

Markkinariski johtuu valuuttojen, korkojen, hyödykkeiden, energian ja arvopapereiden kurssien tai hintojen muutoksista. Näillä hintamuutoksilla saattaa olla merkittävä vaikutus konsernin tulokseen, rahavirtaan ja taseeseen.

Outokumpu käyttää johdannaissopimuksia vähentääkseen hintamuutosten edellä mainittuja vaikutuksia. Suojauslaskentaa sovelletaan suomalaisten tuotantolaitosten ennustettujen sähköostojen suojauksiin (sähkön hintariski) ja sitovan valuuttamääräisen sähkönostosopimuksen valuuttasuojauksiin (EUR/SEK spot-kurssiriski). Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on tehty vähentämään liiketoimintaan tai rahoitukseen liittyviä tulos- ja/tai rahavirtavaikutuksia. Suojauslaskennan ulkopuolella olevien johdannaisten käyttö voi aiheuttaa ajoituseroja johdannaisista aiheutuvan tuloksen ja suojattavaan positioon liittyvän tuloksen välillä.

Ruostumaton teräs on toimialana hyvin suhdanneherkkä, mikä monesti johtaa merkittäviin muutoksiin eri markkinariskeiltä suojattaviin positioihin. Vastaavasti suojauspolitiikkojen johdonmukaisesta noudattamisesta voi seurata toisinaan melko suuriakin muutoksia raportoiduissa johdannaisten määrissä. Johdannaistrumenttien käyvät arvot ja nimellismäärät on esitetty liitteessä 20 ja rahoitusinstrumenttien herkkyyks markkinariskeille on esitetty seuraavassa taulukossa.

Rahoitusinstrumenttien herkkyyks markkinahintariskeille

Milj. €	2011		2010	
	Tuloslaskelma	Laaja tuloslaskelma	Tuloslaskelma	Laaja tuloslaskelma
+/- 10 %:n muutos EUR/USD-valuuttakurssissa	-5/+7	-	-7/+9	-
+/- 10 %:n muutos EUR/SEK-valuuttakurssissa	-7/+8	-24/+29	-9/+11	-23/+29
+/- 10 %:n muutos nikkelin USD-hinnassa	+0/-0	-	-2/+6	-
+/- 10 %:n muutos sähkön hinnassa	+0/-0	+8/-3	+0/-0	+1/-1
+/- 10 %:n muutos osakekurseissa	+8/-8	+1/-1	-	+11/-11
+/- 1 %:n yhtenäinen muutos koroissa	-7/+7	-	-8/+8	-

Herkkyyksianalyysit koskevat ainoastaan rahoitusinstrumenttejä. Muut varat, velat ja taseen ulkopuoliset erät, kuten myynnin ja oston tilauskanta, eivät sisälly näihin analyyseihin. Laskelmissa on huomioitu verot. Vuoden aikana nikkelin hintavolatiliteetti on vaihdellut välillä 30–43 %. +/- 40 %:n muutos nikkelin USD-hinnassa merkitsee avoimille johdannaisille noin 1 milj. euron voittoa tuloslaskelmassa käytetyistä optiorakenteista johtuen.

Valuuttakurssiriski

Pääosa konsernin myynnistä on euro- ja Yhdysvaltain dollari -määräistä. Merkittävä osa kuluista muodostuu euroina, Yhdysvaltain dollareina ja Ruotsin kruunuina. Euroopassa Outokummun tuotteet hinnoitellaan lähtökohtaisesti euroina, jolloin erityisesti Ruotsin kruunuun liittyvät kustannukset (noin 4 miljardia kruunua vuodessa) muodostavat merkittävän kannattavuuteen vaikuttavan valuuttakurssiriskin.

Outokumpu suojaa suurimman osan käyvän arvon riskistä, joka tyypillisesti liittyy valuuttamääräisiin myyntisaamisiin, ostovelkoihin, korolliseen velkaan, rahavaroihin ja lainasaamisiin. Sopimukseen perustuvat rahavirrat suojataan suurelta osin, kun taas ennustetut ja todennäköiset rahavirrat suojataan ainoastaan erillisiin päätöksiin perustuen valikoivasti. Vuonna 2011 Outokumpu teki ennustetun kassavirran suojauksia Ruotsin toimintoihin liittyen. Konsernin käyvän arvon valuuttapositio on esitetty tarkemmin seuraavassa taulukossa.

Käyvän arvon valuuttapositio EUR-yhtiöissä

Milj. €	2011				2010			
	SEK	USD	GBP	Muut	SEK	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	15	-63	22	18	7	10	22	15
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	781	185	-12	-65	833	175	112	-83
Johdannaiset ²⁾	-446	-42	-15	63	-463	-79	-139	77
Nettopositio	350	79	-5	16	378	105	-5	10

Käyvän arvon valuuttapositio SEK-yhtiöissä

Milj. €	2011				2010			
	EUR	USD	GBP	Muut	EUR	USD	GBP	Muut
Myyntisaamiset ja ostovelat	89	42	-6	17	123	29	-6	16
Lainat ja pankkitilit ¹⁾	3	21	6	4	25	12	1	2
Johdannaiset ²⁾	-188	-202	-7	-27	-248	-90	2	-26
Nettopositio	-95	-139	-7	-6	-101	-49	-4	-9

¹⁾ Sisältää rahavarat, korolliset velat ja saatavat.

²⁾ Sisältää sopimuksiin perustuvien rahavirtojen suojauksiin kohdistetut johdannaiset.

Tuloslaskelmaan liittyvää translaatoriskiä Outokumpu ei ole suojannut. Euromaiden ulkopuolisten konserniyhtiöiden omien pääomien yhteismäärä 31.12.2011 oli 842 milj. euroa (2010: 826 milj. euroa). Noin 38 % valuuttamääräisestä omasta pääomasta oli Ruotsin kruunuina, 29 % Englannin puntina ja 18 % Australian dollareina. Konsernilla ei ollut suojauksia ulkomaisiin yksiköihin tehtyihin nettosijoituksiin tilinpäätöshetkellä. Nettosijoitusten aiempien suojausten voittojen ja tappioiden tehokas osa (15 milj. euroa vero-oikaisujen jälkeen) on kirjattu laajaan tuloslaskelmaan.

Korkoriski

Konsernin korkoasemaa seurataan rahavirtariskinä (korkomuutosten vaikutus nettokorkokuluihin) ja käyvän arvon riskinä (korkomuutosten vaikutus monetaaristen tase-erien käypään arvoon). Korkoriskin ja -kustannusten tasapainottamiseksi merkittävä osa lainoista ja sijoituksista on sidottu lyhytaikaisiin viitekorkoihin. Tämä lähestymistapa tyypillisesti auttaa alentamaan velan keskiporkkoa. Se voi myös lieventää vaikutuksia liiketoimintaympäristön haitallisissa muutoksissa, joilla on tapana johtaa nopeaan lyhyiden korkojen laskuun.

Rahavirtariskiä pienennetään koronvaihtosopimuksilla, joissa Outokumpu maksaa kiinteää korkoa ja saa vaihtuvaa korkoa. Pidentääkseen Ruotsin kruunu määräisen velan duraatiota, Outokumpu solmi vuonna 2011 SEK 1,5 miljardin nimellismäärästä koronvaihtosopimuksia, joissa se maksaa kiinteää korkoa. Euromääräisen velan duraatiota lyhennettiin jonkin verran tekemällä koronvaihtosopimus, jossa Outokumpu ottaa vastaan kiinteää korkoa.

Korkoriskin hallinnassa tärkeimmät valuutat ovat Ruotsin kruunu ja euro. Noin 80 %:ssa konsernin korollisesta velasta koronmääräytymisjakso on alle yhden vuoden. Pitkäaikaisten korollisten lainojen keskiporkko 31.12.2011 oli 3,5 % (31.12.2010: 2,9 %). Korkopositio on esitetty tarkemmin seuraavassa taulukossa.

Nettovelan valuuttajakauma ja uudelleenhinnoittelu

31.12.2011						
Milj. € Valuutta	Nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keski- korko, %	Duraatio, vuosi	Korkoherkkyys ³⁾	
EUR	1 633	-768	3,3	2,1	3,1	
SEK	381	719	3,8	1,0	5,6	
USD	-144	165	5,3	> 10	1,0	
Muut	-44	-62	1,9	1,4	0,0	
	1 826	54			9,7	

31.12.2010						
Milj. € Valuutta	Nettovelka ¹⁾	Johdannaiset ²⁾	Keski- korko, %	Duraatio, vuosi	Korkoherkkyys ³⁾	
EUR	1 721	-970	2,8	1,9	3,5	
SEK	529	854	2,8	0,9	6,6	
USD	-122	136	10,5	> 10	1,1	
Muut	-27	68	0,5	0,9	0,0	
	2 100	88			11,1	

¹⁾ Sisältää rahavarat, korolliset velat ja saatavat.

²⁾ Sisältää valuutan- ja koronvaihtosopimusten, korko-optioiden sekä korolliseen nettovelkaan kohdistettujen valuuttatermiinien nimellismäärät. Valuuttatermiinejä ei ole huomioitu keskiporkon laskennassa.

³⁾ Markkinakorkojen yhden prosenttiyksikön nousun vaikutus rahoituskuluihin seuraavan vuoden aikana.

Hyödyke- ja energiahintariski

Outokumpu käyttää huomattavan määrän raaka-aineita ja energiaa, joiden hinta määräytyy säädellyillä markkinoilla, kuten Lontoon metallipörssissä (London Metal Exchange) ja pohjoismaisessa sähköpörssissä (NASDAQ OMX Commodities Europe). Raaka-aineostojen ja lopputuotemyyntien hinnoittelun eriaikaisuus, varastotasojen muutokset sekä kyky siirtää raaka-aineiden ja energian hinnanmuutoksia lopputuotteiden hintoihin vaikuttavat suojaustarpeisiin ja -toimenpiteisiin.

Merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin hinnan vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää seosainelisäehdon, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Konsernin nikkelipositio sisältää kiinteähintaiset ostotilaukset, varastoihin sitoutuneen nikkelin, kiinteähintaiset myyntitilaukset ja lähiviikkojen ennustetut tilauskantaan sisältyvät toimitukset. Tätä tyyppisesti pitkää (yliäämäistä) nikkelipositiota vähennetään johdannaisopimuksilla siten, että liiketoimintaan pysyvästi sitoutuva metallimäärä (perusvarasto) jätetään suurelta osin suojaamatta.

Nikkelijohdannaisia ja LME warrantteja käytetään vähentämään hintamuutosten vaikutuksia tulokseen. Metallien hinnat vaikuttavat merkittävästi konsernin käyttöpääomaan ja siten liiketoiminnan rahavirtaan. Tätä riskiä ei suojata johdannaisilla. Outokumpu hallinnoi molybdeenin hintariskiä samoin periaattein kuin nikkelin hintariskiä. Koska rahoitusmarkkinat molybdeenille ovat kuitenkin nikkeliä epälikvidimmät, kyseinen riski on usein päätetty jättää suojaamatta johdannaisilla. Metallin hintariskille alttiina oleva positio vaihtelee paljon terästeollisuuden toimialan suhdanneherkkyyden vuoksi. Näin myös nikkelijohdannaisten määrä vaihtelee merkittävästi eri aikoina.

Useat Outokummun tuotantolaitokset kuuluvat EU:n päästökauppajärjestelmän piiriin. Toteutuneita ja ennustettuja hiilidioksidipäästöjä sekä myönnettyjen päästöoikeuksien määrää seurataan ja arvioidaan myös keskitetysti. Päästöoikeuksien hintariskin hallinnan tavoitteena on varmistaa päästökauppajaksolla tarvittavien päästöoikeuksien hinta sekä alentaa kyseistä hintaa esimerkiksi investoinnilla hiilirahastoon sekä vaihtamalla EU:n päästöoikeuksia Kioto-mekanismiin päästöoikeuksiin EU:n päästökauppajärjestelmässä määritettyjen rajojen puitteissa.

Konsernilla on tuotantoprosesseja, jotka käyttävät merkittäviä määriä sähköä, nestekaasua, maakaasua ja muita polttoaineita. Vuoden 2011 aikana konserni aloitti propaanin hintariskin suojauksen johdannaisilla. Konsernin pohjoismaisten tuotantolaitosten käyttämä sähkö ostetaan ja hallinnoidaan keskitetysti, kun taas muiden tuotantolaitosten sähkö hankitaan paikallisesti. Sähköön liittyvää hintariskiä vähennetään kiinteähintaisilla toimitussopimuksilla, omistusosuuksilla energiantuotantolaitoksissa ja johdannaisilla. Sähköjohdannaisia käytetään lyhyen ja keskipitkän aikavälin sähkön hintariskin hallintaan ja suojauslaskentaa sovelletaan osaan näistä sopimuksista. Suojauslaskennan piirissä olevat johdannaiset on esitetty tarkemmin liitteessä 20. Johdannaisopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät. Konsernilla oli 31.12.2011 sähköjohdannaisia 0,2 TWh (31.12.2010: 1,0 TWh). Vuonna 2011 konsernin pohjoismaiset tuotantolaitokset käyttivät sähköä 2,6 TWh (2010: 2,8 TWh).

Arvopaperihintariski

Outokummulla on sijoituksia osakkeisiin ja lainasaamisiin. Suurin yksittäinen sijoitus 31.12.2011 oli Talvivaara Sotkamo Oy:n osakkeet. Outokumpu on asettanut 31.3.2012 erääntyvän option Talvivaaran Kaivososakeyhtiölle ostaa omistamansa Talvivaara Sotkamon osakkeet. Outokumpu Oyj:llä on Luvata Fabrication Oy:ltä 197 milj. Yhdysvaltain dollarin lainasaaminen, joka on huonommassa etuoikeusasemassa suhteessa pankkilainoihin ja erääseen muuhun lainaan. Tätä lainasopimusta muutettiin 2011, jonka yhteydessä saatavasta tehtiin 13 milj. euron alaskirjaus. Konsernin vakuutusyhtiö Visenta Försäkrings AB on sijoittanut varojaan korkean luottokelpoisuuden omaaviin ja likvideihin joukkovelkakirjoihin, kuten Ruotsin ja Saksan valtion joukkovelkakirjoihin.

Maa- ja luottoriski

Myyntiin tulee olla hyväksytyjen luottolimiittien puitteissa tai asiakasmaksujen tulee olla muilla tavoilla turvattu. Merkittävä osa asiakassaamisista on katettu luottovakuutuksilla, joiden perusteella voidaan saada pääsääntöisesti noin 90 %:n korvaus vakuutetuista luottotappioista. Osa myyntiin liittyvästä luottoriskistä on katettu pankkitakauksilla, rembursseilla tai ennakkomaksuilla. Outokummun liiketoimintaan liittyviä maariskejä seurataan ja raportoidaan konsernitasolla.

Tilinpäätöspäivänä myyntisaamisiin liittyvä enimmäisriski oli 654 milj. euroa (2010: 706 milj. euroa). Suuri osa myyntisaamisista on katettu vakuutuksilla tai muilla maksua turvaavilla järjestelyillä. Konsernin myyntisaamiset hajaantuvat laajan asiakaskunnan kesken, mutta joihinkin yksittäisiin asiakkaisiin liittyen on viime vuoden aikana ollut riskikeskittymiä. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitteessä 22. Myyntisaamiset ja muut saamiset.

Lainasaamisista ei ole tyypillisesti vakuutettu tai katettu muillakaan järjestelyillä. Merkittävän osan kaikista korollisista lainasaamisista muodostaa saaminen Luvata Fabrication Oy:ltä.

Rahoitus- ja riskienhallintatoiminto seuraa ja hallinnoi rahoituslaitossaan liittyvää luottoriskiä. Näitä riskejä pyritään vähentämään limiittien määrittelyllä ja rajoittamalla vastapuolet hyvän luottokelpoisuuden omaaviin pankkeihin ja muihin rahoituslaitoksiin. Johdannaiskaupankäynti pyritään tekemään aina ISDA-sopimusten puitteissa. Kassahallintaan liittyvät sijoitukset ovat likvideissä ja lähtökohtaisesti alhaisen luottoriskin omaavissa rahamarkkinainstrumenteissa.

Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriski

Outokumpu hankkii pääosan korollisesta vieraasta pääomasta keskitetysti. Maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskejä pyritään vähentämään riittävien rahoitusreservien ja pitkäaikaisten lainojen tasapainoisen maturiteettijakauman avulla. Tehokas kassan ja maksuvalmiuden hallinta vähentää osaltaan maksuvalmiusriskiä. Rahoitussuunnitelma valmistellaan ja tarkastellaan kvartaaleittain. Painopiste on konsernin ennustetuissa kassavirroissa, tulevien vuosien rahoitustarpeissa ja seuraavien kvartaalien suunnitelluissa rahoitustransaktioissa. Suunnittelun tavoitteena ja lopputuloksena on riittävät likvideettireservit, pitkäaikaisen velan suunnitellut vuotuiset takaisinmaksut sekä velkaantumistasen ennakointi. Vuonna 2011 konsernin taloudellinen liikkumavara oli rajallinen heikon kannattavuuden, korkean velkaantumistasen ja Euroopan rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden vuoksi.

Kesäkuussa 2011 Outokumpu Oyj sopi kolmevuotisen 750 milj. euron syndikoidun valmiusluoton yleisiin rahoitustarpeisiin sisältäen option pidentää laina-aikaa yhdellä vuodella kesäkuussa 2012 ja 2013. Lisäksi sovittiin 50 milj. euron kymmenen vuoden eläkelaina; kahdeksan vuoden leasing laina 66 milj. euroa; seitsemän vuoden 75 milj. euron ympäristölaina, josta vuosittaiset lyhennykset alkavat 2013; ja kolmevuotinen 50 milj. euron valmiusluotto. Kotimaista yritystodistusohjelmaa käytettiin aktiivisesti ja yritystodistusten liikkeellelaskettu määrä 31.12.2011 oli 495 milj. euroa. Saamisten myyntiohjelmaa laajennettiin vuoden aikana kattamaan myös Outokumpu Stainless AB, Outokumpu Stainless Oy:n lisäksi. Konserni myös avusti merkittävää toimittajaa Outokummun saatavien myynnissä, mikä osaltaan auttoi pidentämään maksuaikaa ja pienentämään käyttöpääomaa.

Voimassa olevat merkittävimmät luotto-ohjelmat ja valmiusluotot ovat seuraavat: suomalainen yritystodistusohjelma 800 milj. euroa, komittoitu valmiusluotto 750 milj. euroa, komittoitu valmiusluotto 100 milj. euroa, komittoitu valmiusluotto 50 milj. euroa ja kaksi komittoitua valmiusluottoa 2 933 milj. Ruotsin kruunua. Lisätietoja maksuvalmius- ja jälleerahoitusriskistä on esitetty seuraavassa taulukossa.

Sopimuksiin perustuvat rahavirrat

2011 Milj. €	Tase						
	31.12.	2012	2013	2014	2015	2016	2017–
Joukkovelkakirjalainat	400	150	-	-	250	-	-
Lainat rahoituslaitoksilta	875	304	90	158	155	69	98
Eläkelainat	213	33	37	27	27	23	66
Rahoitusleasing-velat	168	12	12	19	28	9	87
Yritystodistukset	495	495	-	-	-	-	-
Ostovelat	568	527	40	-	-	-	-
Muut velat	9	3	0	-	6	-	-
Koronmaksut ja limiittipalkkiot	17	65	50	44	31	14	17
Korkojohdannaiset	53	27	3	16	0	0	-
Muut johdannaiset	-9	-4	-7	0	-	-	-
		1 612	225	264	497	115	268

Konsernilla oli 31.12.2011 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 168 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja, nostettavissa olevia TyEL-takaisinlainoja ja nostamattomia lainoja, joissa on sitova luottolupaus, yhteensä 1 168 milj. euroa.

2010 Milj. €	Tase 31.12.	2011	2012	2013	2014	2015	2016–
Joukkovelkakirjalainat	474	75	150	-	-	250	-
Lainat rahoituslaitoksilta	1 025	207	179	74	132	116	317
Eläkelainat	203	40	33	34	21	21	54
Rahoitusleasing-velat	106	8	8	8	15	24	45
Yritystodistukset	601	601	-	-	-	-	-
Ostovelat	395	395	-	-	-	-	-
Muut velat	10	-	0	-	-	9	-
Koronmaksut ja limiittipalkkiot	16	68	44	30	27	23	15
Korkojohdannaiset	40	5	22	1	11	0	-
Muut johdannaiset	-17	-1	-11	-5	-	-	-
		1 398	426	141	206	443	430

Konsernilla oli 31.12.2010 rahaa ja rahamarkkinasijoituksia 150 milj. euroa ja käyttämättömiä komittoituja valmiusluottoja, nostettavissa olevia TyEL-takaisinlainoja ja nostamattomia lainoja, joissa on sitova luottolupaus, yhteensä 1 168 milj. euroa.

Pääomahallinta

Konsernin pääomahallinnan tavoitteena on turvata toiminnan jatkuvuus ja luoda arvoa osakkeenomistajille optimoimalla pääoman kustannus. Osana tavoitteita konserni pyrkii ylläpitämään jatkuvan pääsyn laina- ja pääomamarkkinoille huolimatta Outokummun toimialan suhdanneherkkyydestä. Hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti.

Pääomarakenne ja velkakapasiteetti otetaan huomioon investointipäätösten yhteydessä. Käytännössä pääomarakenteen hallintaan voidaan käyttää osinkopolitiikkaa, osakkeiden takaisinostoja ja osakeanteja. Velkapääoman hallinnassa otetaan huomioon konsernin maksuvalmiuden turvaaminen ja kyky turvata erääntyvän pitkäaikaisen velan jälleenrahoittaminen. Konserni pyrkii välttämään velan ehdoissa rahoituskovenanteja, mutta 31.12.2011 uusi syndikoitu valmiusluottojärjestely kuten myös jotkin muut valmiusluotot ja lainat sisältävät kovenantin, joka edellyttää Outokummun velkaantumistasteen olevan enintään 115 % 30.6.2013 asti ja sen jälkeen enintään 95 %.

Konsernin sisäistä pääomarakennetta arvioidaan säännöllisesti tavoitteena sen optimointi esimerkiksi käyttämällä sisäisiä osinkoja ja oman pääoman korotuksia tai vähennyksiä. Konsernin valuuttamääräistä omaa pääomaa seurataan, ja konsernilla on valmius suojata ulkomaisten nettosijoitusten muuntoeroon liittyvää riskiä.

Outokummun omaa vakuutusyhtiötä, Visenta Försäkrings AB:ta, koskevat viranomaisen asettamat vakavaraisuusmääräykset. Raportointijakson aikana Visenta on ollut vahvasti pääomitettu ja yhtiö on täyttänyt voimassaolevat vakavaraisuusvaatimukset.

Johto seuraa pääomarakennetta velkaantumisasteen kautta. Suhdeluku lasketaan jakamalla nettovelka oman pääoman määrällä. Nettovelkaan lasketaan mukaan kaikki korolliset velat ja saamiset, jotka on merkitty ¹⁾-viitteellä konsernin taseessa. Konsernin tavoitteena on pitää velkaantumisaste alle 75 %:n. Taloudellisiin tavoitteisiin kuuluu myös yli 13 % sijoitetun pääoman tuotto siten, että se on myös aina alan kilpailijoita parempi. Keskimääräinen pääoman kustannus (WACC) on määritetty, ja sitä sovelletaan pääoman käytön tehokkuuden arvioinnissa, lisäksi sitä käytetään pääomarakenteen ja pääoman allokointiin liittyvän päätöksenteon yhteydessä.

Outokummun korollinen nettovelka 31.12.2011 oli 1 720 milj. euroa (2010: 1 837 milj. euroa), oma pääoma 2 084 milj. euroa (2010: 2 376 milj. euroa) ja velkaantumisaste 82,5 % (2010: 77,3 %). Velkaantumisasteen nousu vuoden 2011 aikana johtui ensisijaisesti omaisuuden alaskirjauksista.

Vakuutukset

Konsernin liiketoiminta on pääomavaltaista ja tuotannon keskeiset prosessit ovat melko tiiviisti integroituja ja osin toisistaan riippuvaisia. Omaisuusvahingot ja liiketoiminnan keskeytys on tärkein yksittäinen vakuutuslaji, ja merkittävä osa vakuutusmaksuista kohdistuu näihin riskeihin. Muita keskeisiä vakuutuslajeja ovat kuljetus-, luotto- ja vastuuriskit.

Visenta Försäkrings AB voi toimia ensi- ja jälleenvakuuttajana. Yhtiö on rekisteröity Ruotsissa, ja sillä on varoja noin 25 milj. euroa. Visenta myöntää konserniyhtiöille esimerkiksi omaisuus- ja keskeytysriskivakuutuksia.

20. Johdannaissopimusten käyvät arvot ja nimellismäärät

Milj. €	2011		2010		2011	2010
	Positiiviset käyvät arvot	Negatiiviset käyvät arvot	Käyvät nettoarvot	Käyvät nettoarvot	Nimellis- määrät	Nimellis- määrät
Valuutta- ja korkojohdannaiset						
Valuuttatermiinit	32	22	10	18	1 605	2 032
Koronvaihtosopimukset	4	15	-11	-2	335	107
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-	38	-38	-37	229	228
Valuuttaoptiot, ostetut	0	-	0	-	10	-
Valuuttaoptiot, myydyt	-	0	-0	-	10	-
Korko-optiot, ostetut	0	-	0	1	190	89
Korko-optiot, myydyt	-	3	-3	-2	90	89
Metallijohdannaiset						
Nikkeli-optiot, ostetut	0	-	0	1	1 200	3 120
Nikkeli-optiot, myydyt	-	0	-0	-3	900	3 120
Nikkelitermiinit ja -futuurit	-	1	-1	-1	750	852
Molybdeenitermiinit ja -futuurit	-	0	-0	-0	60	100
Kuparitermiinit ja -futuurit	0	0	0	-1	2 375	2 325
Sinkkitermiinit ja -futuurit	0	0	0	0	825	1 425
Päästöoikeusjohdannaiset	0	1	-0	0	226 000	353 000
Polttoainejohdannaiset	-	0	-0	-	5 000	-
Sähköjohdannaiset						
Sähköjohdannaiset	1	2	-1	2	0,2	1,0
Asetetut osakeoptiot	-	0	-0	-		
Johdannaiset yhteensä	38	82	-44	-23		

Vähennetään pitkäaikaiset johdannaiset

Valuuttatermiinit	7	-	7	15
Koronvaihtosopimukset	4	15	-11	-2
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	-	16	-16	-37
Korko-optiot, ostetut	0	-	0	1
Korko-optiot, myydyt	-	3	-3	-1
Päästöoikeusjohdannaiset	0	1	-1	0
Sähköjohdannaiset	0	2	-2	1
Lyhytaikainen osuus	26	46	-20	0

Käypien arvojen laskenta perustuu raportointipäivän markkinakursseihin ja -hintoihin, tulevien rahavirtojen diskonttaukseen sekä optioiden osalta arvostusmalleihin.

Suojauslaskettavat sähköjohdannaiset

Milj. €	2011			2010		
	Nimellis- määrä, TWh	Käypä arvo	Laaja tulos- laskelma	Nimellis- määrä, TWh	Käypä arvo	Laaja tulos- laskelma
Jäljellä oleva maturiteetti < 1 vuosi	0,1	-1	-1	0,0	1	1
Jäljellä oleva maturiteetti 1–2 vuotta	-	-	-	0,2	1	1
	0,1	-1	-1	0,2	2	2

Suomalaisten tuotantolaitosten ennustettuja sähköstöjä suojataan sähkötermiineillä, joiden realisoitumaton tulos on kirjattu veroilla vähennettynä laajaan tulokseen siltä osin, kuin suojaus on tehokas. Suojausten tehokkaan osan realisoitunut tulos kirjataan ostojen oikaisuna samalle jaksolle, jona suojattava rahavirta vaikuttaa tulokseen. Suojausten tehoton osuus (2011: - milj. euroa, 2010: - milj. euroa) kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Suojauslaskettavat rahavirtasuojaukset

	2011			2010		
	Nimellis- määrä, milj. SEK	Käypä arvo, milj. €	Laaja tulos- laskelma, milj. €	Nimellis- määrä, milj. SEK	Käypä arvo, milj. €	Laaja tulos- laskelma, milj. €
Maturiteetti < 1 vuosi	391	2	2	284	2	1
Maturiteetti 1–5 vuotta	1 562	10	7	1 555	8	6
Maturiteetti 5–10 vuotta	1 171	8	5	1 595	8	6
	3 124	20	14	3 434	18	13

Outokumpu on suojannut pitkäaikaiseen SEK-määräiseen sähkönostosopimukseen liittyvän spot-kurssiriskin suomalaisten tuotantoyhtiöiden osalta. Valuuttatermiinit, joilla kurssiriskiä on suojattu, eräänntyvät eri aikana (vuosina 2012–2013) kuin suojatut sähköostojen kassavirrat. Termiinit jatketaan myöhemmin erääntymään yhtäaikaisesti alla olevan rahavirran kanssa. Suojausten tehokas osuus on siirretty veroilla vähennettynä laajaan tulokseen ja suojaus tuloutetaan samalla jaksolla kuin suojattava rahavirta vaikuttaa tulokseen. Vuoden 2011 aikana tehokas osuus, 2 milj. euron voitto (2010: - milj. euroa), tuloutettiin ostojen oikaisuna. Suojausten tehoton osuus, 4 milj. euron voitto, (2010: 8 milj. euron tappio) kirjataan tulosvaikutteisesti muihin tuottoihin ja kuluihin.

21. Vaihto-omaisuus

Milj. €	2011	2010
Aineet ja tarvikkeet	299	328
Keskeneräiset tuotteet	443	527
Valmiit tuotteet ja tavarat	541	606
Nettorealisointiarvo-oikaisu	-20	-13
Ennakkomaksut	0	0
	1 264	1 448

Outokummun merkittävin hyödykehintariski aiheutuu nikkelin ja muiden seosaineiden hintojen vaihteluista. Suurin osa ruostumattoman teräksen myyntisopimuksista sisältää ns. seosainelisän, jolla pienennetään raaka-aineen oston ja tuotteen toimitushetken eriaikaisuudesta aiheutuvaa riskiä. Jäljelle jäävä riski on kuitenkin huomattava, koska tuotannon läpimenoaika on pidempi kuin mitä seosainelisämekanismi olettaa. Tästä johtuen tilinpäätöshetkellä vain lähitulevaisuudessa myytävien tuotteiden myyntihinta on tiedossa. Sen takia nettorealisointilaskelmissa merkittävä osa tuotteiden tulevista myyntihinnoista arvioidaan johdon parhaan näkemyksen perusteella. Nikkelin ja muiden seosaineiden hinnan vaihteluiden myötä toteutuvat myyntihinnat voivat poiketa merkittävästi siitä, mitä nettorealisointiarvon määrittämisessä on tilinpäätöspäivänä käytetty.

22. Myyntisaamiset ja muut saamiset

Milj. €	2011	2010
Pitkäaikaiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	162	160
Korottomat		
Myyntisaamiset	0	0
Saamiset etuuspohjaisista järjestelyistä	55	51
Muut saamiset	6	4
	61	55
Lyhytaikaiset		
Korolliset		
Lainasaamiset	2	8
Korkosaatavat	0	0
	2	8
Korottomat		
Myyntisaamiset	654	706
Arvonlisäverosaamiset	49	29
Tuloverosaamiset	9	18
Etukätehen maksetut vakuutusmaksut	7	7
Avustussaamiset	1	1
Muut siirtyvät erät	18	20
Muut saamiset	24	3
	761	785
Myyntisaamisten arvonalentumistappiot		
Arvonalentumistappiot 1.1.	10	13
Lisäykset	2	2
Vähennykset	-2	-4
Saadut suoritukset	-0	-2
Arvonalentumistappiot 31.12.	10	10

Myyntisaamisten ikäjakauma

Erääntymättömät myyntisaamiset	566	632
1–30 päivää erääntyneet	67	53
31–60 päivää erääntyneet	13	14
Yli 60 päivää erääntyneet	7	7
	654	706

Luottoriskin enimmäismäärä vastaa laina- ja myyntisaamisten tasearvoa tilikauden lopussa. Merkittävä osa asiakassaamisista on katettu luottovakuutuksilla, joiden perusteella voidaan saada pääsääntöisesti noin 90 %:n korvaus vakuutetuista luottotappioista. Myyntisaamisiin liittyvistä luottoriskeistä kerrotaan tarkemmin liitetiedossa 19. Rahoitusriskienhallinta, pääomahallinta ja vakuutukset.

23. Rahavarat

Milj. €	2011	2010
Kassavarat	159	139
Pankkitalletukset	2	2
Rahamarkkinasijoitukset arvopapereihin	7	9
	168	150
Pankkitilien velkasaldot ¹⁾	-2	-18
	166	132

¹⁾ Esitetty taseen lyhytaikaisissa korollisissa veloissa.

Rahavarojen käypä arvo ei poikkea oleellisesti tasearvosta. Rahavarojen efektiivinen korko vuoden 2011 lopussa oli 1,0 % (31.12.2010: 0,8 %).

24. Oma pääoma

Osakepääoma ja ylikurssirahasto

Milj. €	Osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Yhteensä
1.1.2010	180 970	309	706	1 015
2003B-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	928	2	8	9
2003C-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	40	0	0	0
31.12.2010	181 937	311	713	1 024
2003C-optio-oikeuksilla merkityt osakkeet	41	0	0	0
31.12.2011	181 978	311	714	1 025
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	1 041			
Osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2011	183 019			

Yhtiöjärjestyksen mukainen osakkeiden enimmäismäärä on 706 miljoonaa kappaletta. Osakkeiden kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,70 euroa osakkeelta, ja konsernin enimmäisosakepääoma on 1,2 miljardia euroa. Yhtiö ei ole hankkinut omia osakkeita vuosina 2011 eikä 2010.

Arvonmuutosrahastot

Milj. €	2011	2010
Myytavissä olevien sijoitusten arvonmuutosrahasto	6	83
Suojausrahasto	13	15
Osakkuusyhtiöiden laajan tuloksen rahasto	-	2
	19	100

Arvonmuutosrahastot sisältävät myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä Outokumpu-konsernin laskennallisen osuuden osakkuusyhtiöiden laajasta tuloksesta. Luvut esitetään verovaikutus huomioiden.

Muut rahastot

Milj. €	2011	2010
Vararahasto	4	4
Muut rahastot	3	3
	7	7

Vararahasto sisältää yhtiöjärjestyksen mukaisen tai yhtiökokouksen päätöksellä vapaasta omasta pääomasta siirretyn osuuden. Muut rahastot sisältävät muita konserniyhtiöiden paikallisiin säännöksiin perustuvia eriä.

Jakokelpoiset varat

Emoyhtiön jakokelpoiset varat olivat 747 milj. euroa 31.12.2011.

Osakekohtainen osinko

Vuoden 2012 osakekohtaisesta osingosta päätetään 14.3.2012 pidettävässä yhtiökokouksessa.

	2012 ¹⁾	2011	2010
Osakekohtainen osinko, €	-	0,25	0,35
Kokonaisosinko, milj. €	-	45	64

¹⁾ Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

25. Työsuhde-etuuksista johtuvat veloitteet

Konsernilla on useita etuus pohjaisia ja maksupohjaisia eläkejärjestelyjä eri maissa. Merkittävimmät etuus pohjaiset järjestelyt ovat Isossa-Britanniassa ja Saksassa.

Työsuhde-etuuksia koskevaa liitetietoa on muutettu aikaisemmin esitetystä järjestelyjen jaottelun osalta. Aikaisemmin muissa pitkäaikaisissa etuuksissa raportoidut työsuhteen jälkeiseen terveydenhuoltoon liittyvät järjestelyt Yhdysvalloissa esitetään nyt etuus pohjaisissa järjestelyissä. Vuoden 2010 vertailutiedot on oikaistu vastaavasti. Muutoksen seurauksena muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet koostuvat pääasiassa pitkäaikaiseen työsuhteeseen liittyvistä järjestelyistä Suomessa. Suomessa työntekijällä on oikeus ylimääräiseen korvaukseen joka viides vuosi 20 palvelusvuoden jälkeen.

Työsuhteen jälkeiseen terveydenhuoltoon liittyvää järjestelyä Yhdysvalloissa supistettiin, minkä seurauksena vastuita purkautui 4 milj. euroa. Tämä kirjattiin ylimääräisenä tuottona vuoden 2011 tulokseen. Isossa-Britanniassa irtisanomisten seurauksena syntyi järjestelyn supistamisesta johtuva 6 milj. euron tappio, joka kirjattiin ylimääräisenä kuluna vuoden 2011 tulokseen. Näiden lisäksi kirjattiin pieniä järjestelyjen supistamisesta ja veloitteen täyttämistä johtuvia voittoja ja tappioita usean järjestelyn osalta. Yhdysvalloissa ollut etuus pohjainen järjestely muutettiin vuonna 2010 maksupohjaiseksi, ja tästä aiheutunut ylimääräinen 7 milj. euron kulu kirjattiin vuoden 2010 tulokseen.

Alectassa vakuutatut ITP-eläkejärjestelyt Ruotsissa ja Stichting Bedrijfspensioenfonds voor de metaalindustrien kautta vakuutatut eläkejärjestelyt Alankomaissa ovat luonteeltaan etuus pohjaisia usean työnantajan järjestelyjä. Näistä ei ole ollut mahdollista saada riittäviä tietoja vastuiden ja varojen jakamiseksi työnantajittain ja tämän johdosta järjestelyt on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisina.

Työsuhteen jälkeiset järjestelyt ja muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet

Tuloslaskelmaan merkityt erät

Milj. €	2011	2010
Kulut etuus pohjaisista järjestelyistä	-9	-17
Kulut maksupohjaisista järjestelyistä	-54	-54
Muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet	-0	0
	-62	-71

Etuus pohjaisten järjestelyjen tulosvaikutteinen kulu toiminnoittain

Milj. €	2011	2010
Hankinnan ja valmistuksen kulut	1	-7
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-6	-3
Hallinnon kulut	-4	-7
	-9	-17

Etusopohjaisten järjestelyjen tulosvaikutteinen kulu

Milj. €	2011	2010
Työsuoritukseen perustuvat menot	-5	-5
Korkomenot	-21	-23
Järjestelyihin kuuluvien varojen odotettu tuotto	21	22
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-1	-4
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	1	0
Järjestelyn supistamisesta ja veloitteen täyttämisestä johtuvat voitot (+) tai tappiot (-)	-3	-7
	-9	-17
Järjestelyihin kuuluvien varojen toteutunut tuotto	25	29

Taseeseen merkityt erät

Milj. €	2011	2010
Rahastoitujen etusopohjaisten veloitteiden nykyarvo	363	346
Rahastoimattomien etusopohjaisten veloitteiden nykyarvo	64	64
Varojen käypä arvo	-379	-354
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-49	-51
Kirjaamattomat takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	1	1
Nettomääräinen velka (+) /saatava (-)	0	6
Muiden pitkäaikaisten työsuhde-etuuksien nettomääräinen velka (+)	7	9

Milj. €	2011	2010
Velat etusopohjaisista järjestelyistä ja muista pitkäaikaisista työsuhde-etuuksista	62	66
Saamiset etusopohjaisista järjestelyistä	-55	-51
Nettomääräinen velka (+) /saatava (-)	7	15

Etusopohjaisten veloitteiden nykyarvon muutos ¹⁾

Milj. €	2011	2010
Velvoite 1.1.	411	408
Muuntoerot	11	14
Työsuorituksesta johtuvat menot	5	5
Korkomenot	21	23
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	9	-6
Järjestelyihin osallistuvien suorittamat maksut	1	1
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat menot	-1	-
Järjestelyjen supistaminen ja veloitteiden täyttäminen	-17	-16
Maksetut etuudet	-16	-18
Muu muutos	3	-
Velvoite 31.12.	427	411

Järjestelyihin kuuluvien varojen muutos ¹⁾

Milj. €	2011	2010
Varojen käyvät arvot 1.1.	354	334
Muuntoerot	11	10
Varojen odotettu tuotto	21	22
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	4	8
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyihin	14	13
Järjestelyihin osallistuvien suorittamat maksut	1	1
Järjestelyjen supistaminen ja velvoitteiden täyttäminen	-12	-15
Maksetut etuudet	-16	-18
Muu muutos	3	-
Varojen käyvät arvot 31.12.	379	354

Arvioidut maksusuoritukset järjestelyihin vuonna 2012 ovat 6 milj. euroa.

Velvoitteiden kehitys ¹⁾

Milj. €	2011	2010	2009	2008	2007
Etuspohjaisten velvoitteiden nykyarvo	427	410	407	332	417
Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo	-379	-354	-334	-288	-398
Järjestelyjen kirjaamattomat velvoitteet	48	56	73	44	20

Kokemusperäiset tarkistukset ²⁾

Järjestelyjen velkoihin, voitot (+) ja tappiot (-)	-7	16	-3	8	12
Järjestelyjen varoihin, voitot (+) ja tappiot (-)	4	6	15	-55	-20

Järjestelyihin kuuluvien varojen jakautuminen ²⁾

%	2011	2010
Oman pääoman ehtoiset arvopaperit	32	37
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	1	1
Kiinteistöt	3	3
Joukkovelkakirjalainat	54	49
Muut (vakuutetut järjestelyt)	10	10
	100	100

¹⁾ Tiedot on esitetty etuspohjaisten järjestelyjen osalta. Aikaisemmin lukuihin sisältyivät sekä etuspohjaiset järjestelyt että muut pitkäaikaiset työsuhde-etuudet. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

²⁾ Kokemusperäisiä tarkistuksia koskevia historiatietoja sekä järjestelyihin kuuluvien varojen jakautumista koskevaa tietoa vuodelta 2010 on päivitetty aikaisemmin puuttuneiden järjestelyjen tietojen osalta.

Keskeiset vakuutusmatemaattiset oletukset

%	Diskontto-		Tuleva		Inflaatioaste		Etuuksien		Varojen		Terveystenhoito-	
	korko		palkankorotus				korotus	odotettu	tuotto		menojen	kasvuvauhti
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Yhdysvallat	4,68	5,50	2,00	3,50	-	-	-	-	7,00	7,50	6,70	7,20
Suomi	4,75	4,25	3,70	3,50	2,00	2,00	2,00	2,10	4,75	4,25	-	-
Iso-Britannia	4,75	5,45	4,25	4,90	3,00	3,65	2,90	3,55	4,75	6,06	-	-
Saksa	4,75	4,25	3,00	3,00	2,00	2,00	2,00	2,50	-	-	-	-
Italia	4,75	4,50	-	-	2,00	2,00	-	-	-	-	-	-
Ruotsi	2,30	4,00	-	3,50	1,50	2,00	1,50	2,00	-	-	-	-
Itävalta	4,25	4,25	2,50	2,50	2,00	2,00	-	-	-	-	-	-
Alankomaat	4,50	5,00	-	-	2,00	1,90	0,00	-	4,50	5,00	-	-

Järjestelyihin kuuluvien varojen pitkän aikavälin odotettu tuotto perustuu kyseisten varojen arvioitavissa oleviin pitkän tähtäimen tuottoihin. Arvio heijastaa omaisuuserän pitkän tähtäimen toteutuneita tuottoja kyseessä olevilla markkinoilla.

Prosenttiyksikön muutos terveydenhoitomenojen kasvuvauhdissa vaikuttaa

(muiden muuttujien pysyessä ennallaan)

Milj. €	Lisäys	Vähennys
Etuspohjaiseen veloitteeseen	5	-4
Työsuoritukseen perustuvien menojen ja korkomenojen yhteismäärään	1	-0

26. Varaukset

Milj. €	Uudelleenjärjestely- varaukset	Ympäristökulu- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2011	12	18	10	40
Muuntoerot	0	0	0	0
Varausten lisäykset	45	2	2	49
Käytetyt varaukset	-14	-3	-2	-18
Käyttämättömien varausten peruutukset	-4	-1	-2	-7
Varaukset 31.12.2011	39	16	8	64

Milj. €	2011	2010
Pitkäaikaiset varaukset	22	21
Lyhytaikaiset varaukset	42	19
	64	40

Kirjatut varaukset perustuvat johdon parhaisiin arvioihin tilinpäätöshetkellä. Uudelleenjärjestelyvarausten lisäykset liittyvät huhtikuussa ja lokakuussa 2011 julkaistuihin konserninlaajuisiin uudelleenjärjestelytoimenpiteisiin ja ne ovat pääosin lyhytaikaisia. Aikaisemmat, Isossa-Britanniassa Sheffieldin kylmävalssaamon ja Sheffield Special Stripin sulkemiseen liittyvät varaukset ovat osittain pitkäaikaisia, ja näiden velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin 2–4 vuoden kuluessa.

Ympäristökuluvaraukset liittyvät pääosin kaatopaikkojen sulkemiskustannuksiin ja ongelmajätteiden poistokustannuksiin tuotantolaitoksilla Suomessa ja Isossa-Britanniassa. Ympäristökuluista johtuvien velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin yli 10 vuoden kuluessa. Luonteestaan johtuen näihin varauksiin liittyy epävarmuustekijöitä niin taloudellisen hyödyn menetyksiin kuin niiden toteutumisajankohtiin liittyen.

Muut varaukset koostuvat pääosin varauksista liittyen riita-asioihin ja korvausvaateisiin ja ovat pääosin luonteeltaan lyhytaikaisia.

27. Korolliset velat

Milj. €	2011	2010
Pitkäaikaiset		
Joukkovelkakirjalainat	250	399
Lainat rahoituslaitoksilta	570	818
Eläkelainat	180	163
Rahoitusleasing-velat	156	98
Muut pitkäaikaiset velat	6	10
	1 161	1 488
Lyhytaikaiset		
Joukkovelkakirjalainat	150	75
Lainat rahoituslaitoksilta	304	207
Eläkelainat	33	40
Rahoitusleasing-velat	12	8
Yritystodistukset	495	601
Muut lyhytaikaiset velat	3	0
	998	930

Osa veloista sisältää rahoituskovenantin.

Joukkovelkakirjalainat

Milj. €	Korko, %	Nimellisarvo	2011	2010
Kiinteäkorkoiset				
2004–2011	5,000	75	-	75
2010–2015	5,125	250	250	249
Vaihtuvakorkoiset				
2007–2012	1,860	150	150	150
			400	474

Rahoitusleasing-velat

Vähimmäisvuokrien kokonaismäärä

Milj. €	2011	2010
Enintään 1 vuosi	18	10
1–5 vuotta	59	37
Yli 5 vuotta	119	73
Tulevat rahoituskulut	-28	-15
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	168	106

Vähimmäisvuokrien nykyarvo

Milj. €	2011	2010
Enintään 1 vuosi	13	8
1–5 vuotta	42	28
Yli 5 vuotta	113	70
Vähimmäisvuokrien nykyarvo	168	106

Rahoitusleasing-velkoihin sisältyy vuokrasopimus yhteen rakennukseen, joka on vuokrattu edelleen rahoitusleasing-sopimuksella. Tähän sopimukseen liittyvä rahoitusleasing-saatava on 6 milj. euroa (2010: 7 milj. euroa).

28. Ostovelat ja muut velat

Milj. €	2011	2010
Pitkäaikaiset		
Korottomat		
Ostovelat	40	-
Muut velat	5	3
	45	3
Lyhytaikaiset		
Korolliset		
Korkovelka	17	16
Korottomat		
Ostovelat	527	395
Palkka- ja henkilöstösivukulujaksotukset	81	81
Arvonlisäverovelka	17	10
Ennakonpidätys- ja sosiaalikulovelka	8	12
Saadut ennakot	7	4
Muut siirtyvät erät	44	31
Muut velat	11	12
	694	545

29. Vastuusitoumukset

Milj. €	Konserni		Emoyhtiö	
	2011	2010	2011	2010
Annetut pantit 31.12.				
Kiinnitykset maa-alueisiin	247	209	-	-
Muut pantit	9	12	-	-
Takaukset 31.12.				
Tytäryhtiöiden puolesta				
Rahoituksen vakuudeksi	-	-	225	107
Kaupallisten ja muiden sitoumusten vakuudeksi	34	37	34	37
Osakkuusyhtiöiden puolesta				
Rahoituksen vakuudeksi	0	1	-	1
Muut vastuut	38	45	38	45

Konsernin eläkelainojen vakuudeksi on annettu Tornion tuotantolaitokseen kiinnitettyjä panttivelkakirjoja 228 milj. euroa.

Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Kymppivoima Tuotanto Oy:ssä ja Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Rapid Power Oy:n välittämään sähkөөn. Rapid Power Oy:n nettovelat vuodenvaihteessa 2011 olivat noin 92 milj. euroa (2010: 109 milj. euroa), joista Outokumpu Oyj:n vastuu on yksi kolmasosa. Outokumpu Oyj vastaa osakesarjaomistuksensa suhteessa Etelä-Pohjanmaan Voima Oy:ssä niistä kustannuksista, vastuista ja veloista, jotka edelleen kohdistuvat Tornion Voima Oy:n välittämään sähkөөn. Tornion Voima Oy:n nettovelat vuodenvaihteessa 2011 olivat noin 37 milj. euroa (2010: 43 milj. euroa), joista Outokumpu Oyj:n vastuu on alle yksi viidesosa. Nämä vastuut on esitetty muissa vastuissa.

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat

Milj. €	2011	2010
Enintään 1 vuosi	11	11
1–5 vuotta	28	29
Yli 5 vuotta	37	39
	76	79

Vuokrasopimukset sisältävät konserniyhtiöiden toimitiloistaan solmimia vuokrasopimuksia, joiden jäljellä oleva vuokra-aika vaihtelee 4–13 vuoden välillä.

Konsernin taseen ulkopuoliset investointisitoumukset 31.12.2011 olivat 169 milj. euroa (31.12.2010: 125 milj. euroa).

Outokumpu omistaa Voimaosakeyhtiö SF:n kautta noin 10 % ydinvoimayhtiö Fennovoima Oy:stä, jonka operatiivisista kuluista Outokumpu vastaa omistuksensa suhteessa.

30. Riita-asiat

Kuparisia vesijohtoputkia koskevassa kartellitutkimuksessa Euroopan komissio antoi tuomion syyskuussa 2004 ja määräsi Outokummulle 36 milj. euron sakon osallisuudesta kartelliin. Outokumpu valitti tuomiosta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen asteen tuomioistuimeen vuonna 2004 koskien sakon suuruutta. Elokuussa 2009 Outokumpu maksoi 36 milj. euron sakon etukäteen. Tuomioistuimen toukokuussa 2010 antaman päätöksen mukaan sakko pysyi ennallaan.

Toukokuussa 2009 päätökseen saatuun kuparisten teollisuusputkien EU:n kartellitutkimukseen liittyen Outokumpu Oyj on vuodesta 2004 lähtien ollut vastaamassa useisiin Yhdysvalloissa nostettuihin siviilikanteisiin, joissa vastaajina ovat olleet yhtiö itse sekä myytyyn kupariliiketoimintaan liittyneet yhtiöt Yhdysvalloissa. Viimeinen käynnissä oleva ryhmäkanne on ollut Tennessee osavaltion liittotuomioistuimessa nostettu ryhmäkanne teollisten kupariputkien ns. epäsuorien ostajien puolesta. Outokumpu katsoi kanteessa esitetyt väitteet perusteettomiksi mutta päätyi elokuussa 2010 kantajien kanssa sovitteluratkaisuun ja maksoi nimellisen korvauksen, minkä jälkeen liittovaltion tuomari hylkäsi kanteen.

Edellä mainittuihin kartellitutkimuksiin perustuen myös Carrier Corporation nosti kanteen muiden muassa Outokumpu Oyj:tä ja Outokumpu Copper Franklin, Inc:iä vastaan huhtikuussa 2006. Kanteessa väitetään, että maailmanlaajuinen kuparisiin ilmastointiputkiin ja lämmönvaihtimiin sekä niiden sovelluksiin (ilmastointiputket ja lämmönvaihtimet) liittyvä hinta- ja markkinoidenjakokartelli olisi ollut toiminnassa ainakin vuodesta 1989 vuoteen 2001. Kanteessa vaaditaan vahingonkorvausta väitetyistä ylihinnoista (yksilöimättä syntyneen vahingon määrää). Tuomioistuin hylkäsi kanteen heinäkuussa 2007, ja Carrierin valitus on edelleen vireillä valitustuomioistuimessa.

Lisäksi vuonna 2010 eräät Carrier-konserniin kuuluvat yhtiöt nostivat siviilikanteen Outokumpu Oyj:tä (sekä kahta muuta vastaajaryhmää) vastaan Ison-Britannian tuomioistuimessa. Kantajat väittävät kärsineensä kartellin seurauksena vahinkoa eri puolilla Eurooppaa, ja hakevat korvauksia kolmelta vastaajaryhmältä yhteisvastuullisesti tai vaihtoehtoisesti yhdessä ja erikseen. Kantajien lähtökohtainen korvausvaatimus väitetyistä vahingoista on suuruudeltaan noin 20 miljoonaa puntaa ilman korkoa. Outokumpu aikoo riitauttaa asiassa Ison-Britannian tuomioistuimien toimivallan. Joka tapauksessa Outokumpu katsoo, että väitteet kartellin aiheuttamista vahingoista ovat perusteettomia, ja tulee tarvittaessa puolustautumaan niitä vastaan oikeudenkäynnissä. Tuomioistuin antoi ratkaisunsa lokakuussa 2011 hyläten hakemukset tuomioistuimen toimivallan kiistämisestä. Kaikki vastaajaryhmät ovat anoneet tästä ratkaisusta valituslupaa muutoksenhakuasteeseen. Muutoksenhaku tuomioistuimen odotetaan antavan ratkaisunsa alkuvuodesta 2012.

Näihin Carrier-kanteisiin liittyen ei ole tehty varauksia.

Outokumpu on luopunut kupariputkien valmistustoiminnasta myytyään suurimman osan liiketoiminnasta vuonna 2005 ja loput vuonna 2008. Nordic Capitalin kanssa tehtyyn kuparituoteliiketoiminnan myyntiä koskevaan sopimukseen liittyen Outokumpu on sitoutunut korvaamaan Nordic Capitalille yllä mainituista vireillä olevista kanteista mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

Suomen Tulli käynnisti maaliskuussa 2007 rikostutkimuksen liittyen Outokummun Tornio Worksin Venäjän vientikäytäntöihin. Kaakkoissuomalaisessa huolintayrityksessä epäiltiin tehdyn virheellisiä ja/tai väärennettyjä kauppalaskuja ruostumattoman teräksen viennissä Venäjälle. Tullin esitutkinnassa selvitettiin Outokumpu Tornio Worksin mahdollista osuutta virheellisten ja/tai väärennettyjen kauppalaskujen tekemiseen kyseisessä huolintayrityksessä. Kesäkuussa 2009 Tulli sai esitutkintansa päätökseen ja saattoi asian syyttäväviranomaisten syyteharkintaan, joka valmistui marraskuussa 2010. Syyttäjä totesi Tullin esittämät epäilyt kirjanpitorikoksesta ja väärennyksestä aiheuttomiksi. Asia etenee kuitenkin oikeuteen, sillä Outokumpua ja konsernin palveluksessa olevaa viittä henkilöä vastaan on nostettu syytteet rahanpesusta koskien Tornio Worksin Venäjän vientikäytäntöjä vuosina 2004–2006. Syytteessä vaaditaan myös väitetyn rahanpesun kohteena olleen varallisuuden (syyttäjän arvion mukaan noin 0,1–13,7 miljoonaa euroa) tuomitsemista valtiolle, minkä vaatimuksen syyttäjä kuitenkin peruutti tuomioistuinprosessin aikana. Kymenlaakson käräjäoikeus hylkäsi 22. kesäkuuta 2011 antamassaan tuomiossa muut vaatimukset ja määräsi Suomen valtion maksamaan 1,2 miljoonan euron suuruisen korvauksen oikeudenkäyntikuluista. Elokuussa 2011 syyttäjä valitti ratkaisusta Outokummun sekä kolmen syytettynä olevan työntekijän osalta ja esitti vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen tuomitsemisesta vastaajien maksettaviksi. Oikeudenkäynnin Kouvolan hovioikeudessa on tarkoitus alkaa helmikuussa 2012. Outokumpu kiistää henkilöstönsä tai konserniyhtiönsä syyllistyneen epäiltyyn rikokseen. Rahanpesuepäily perustuu siihen, että yhtiö on käynyt kauppaa sellaisten tahojen kanssa, jotka ilmeisesti ovat syyllistyneet rikoksiin tuodessaan yhtiön tuotteita Venäjälle.

Edellä mainittujen oikeusprosessien lisäksi konsernin yhtiöt ovat asianosaisina eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä riita-asioissa. Johdon arvion mukaan kyseisten riita-asioiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

31. Lähipiiritapahtumat

Outokummulla on lähipiiritapahtumia pääosin yhtiön ylimmän johdon sekä osakkuusyhtiöidensä kanssa. Nämä tapahtumat on esitetty alla olevissa taulukoissa. Merkittävimmät osakkuusyhtiöt on lueteltu liitetiedossa 13. Sijoitukset osakkuusyhtiöihin. Tytäryritykset on lueteltu liitetiedossa 32. Tytäryritykset 31.12.2011.

Liiketoimet ja avoimet saldot osakkuusyhtiöiden kanssa

Milj. €	2011	2010
Myynti	0	0
Ostot	-5	-3
Korkotuotot	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	0	7
Lyhytaikaiset velat	-	0
Lainasaamiset 1.1.	7	11
Lainojen takaisinmaksut	-7	-
Muu muutos	0	-4
Lainasaamiset 31.12.	-	7

Muut lähipiiritapahtumat

31.12.2011 merkittävät lähipiiritapahtumat sisälsivät myös 2 milj. euron kauppahintasaatavan liittyen 30.9.2011 toteutettuun kauppaan. Kaupassa 36 % Outokumpu Stainless Tubular Products (OSTP) -liiketoiminnasta myytiin Tubinoxia-yhtiölle, jonka omistaja toimii OSTP:n toimitusjohtajana.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

Tuhatta €	2011				2010			
	Palkat ja palkkiot luontais-etuineen	Tulos- ja hanke- palkkiot	Osakepalkkiot ja optiot	Yhteensä	Palkat ja palkkiot luontais-etuineen	Tulos- ja hanke- palkkiot	Osakepalkkiot ja optiot	Yhteensä
Hallitus								
Hallituksen puheenjohtaja	10	-	80	90	23	-	70	93
Hallituksen varapuheenjohtaja	8	-	46	54	14	-	43	57
Muut jäsenet	71	-	180	251	95	-	204	299
Konsernin johtoryhmä								
Toimitusjohtaja Seitovirta	452	-	-	452	-	-	-	-
Toimitusjohtaja Rantanen	2 323	150	-	2 473	767	166	7	939
Toimitusjohtajan sijainen	339	68	-	406	383	83	79	545
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	2 136	247	-	2 383	1 612	320	41	1 972

Ylimmältä johdolta ei ollut lainasaamisia 31.12.2011 (31.12.2010: - milj. euroa). Lisätietoja ylimmän johdon työsuhde-etuuksista löytyy sivulta Palkitseminen.

32. Tytäryritykset 31.12.2011

	Maa	Konsernin omistus- osuus, %
General Stainless		
Eurotec N.V.	Belgia	100
Outokumpu AS	Norja	100
Outokumpu A/S	Tanska	100
Outokumpu Asia Pacific Ltd	Kiina	100
Outokumpu Baltic Oü	Viro	100
Outokumpu Benelux B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Brasil Comercio de Metais Ltda.	Brasilia	100
Outokumpu B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Chrome Oy	Suomi	100
Outokumpu Distribution Oy	Suomi	100
Outokumpu Gebouwen B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Ges.m.b.H	Itävalta	100
Outokumpu GmbH	Saksa	100
Outokumpu India Private Limited	Intia	100
Outokumpu Istanbul Dis Ticaret Limited Sirketi	*) Turkki	100
Outokumpu Kft.	Unkari	100
Outokumpu K.K.	Japani	100
Outokumpu, Lda.	*) Portugali	100
Outokumpu Ltd	Irlanti	100
Outokumpu Middle East FZCO	Yhdistyneet Arabiemiirikunnat	100
Outokumpu Nordic AB	Ruotsi	100
Outokumpu N.V.	Belgia	100
Outokumpu Pty Ltd	Australia	100
Outokumpu (Pty) Ltd	Etelä-Afrikka	100
Outokumpu Rossija Oy	*) Suomi	100
Outokumpu S.A.S.	Ranska	100
Outokumpu S.A.	Espanja	100
Outokumpu (S.E.A.) Pte. Ltd.	Singapore	100
Outokumpu Shipping Oy	Suomi	100
Outokumpu S.p.A.	Italia	100
Outokumpu Sp. z o.o.	Puola	100
Outokumpu S.r.l.	Romania	100
Outokumpu s.r.o.	Tšekin tasavalta	100
Outokumpu Stainless B.V.	Alankomaat	100
Outokumpu Stainless Coil, Inc.	Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Holding GmbH	Saksa	100

Outokumpu Stainless Ltd		Iso-Britannia	100
Outokumpu Stainless Oy		Suomi	100
Outokumpu UAB		Liettua	100
Sogepar Ireland Limited		Irlanti	100
Sogepar UK Limited		Iso-Britannia	100
ZAO Outokumpu		Venäjä	100
Specialty Stainless			
Avesta Klippcenter AB		Ruotsi	100
OSTP Holding Oy	2)	Suomi	64
OSTP Italy S.r.l.	2)	Italia	64
Outokumpu Armetal Stainless Pipe Co. Ltd.	1)	Saudi-Arabia	33
Outokumpu Industriunderhåll AB		Ruotsi	51
Outokumpu Prefab AB		Ruotsi	100
Outokumpu Press Plate AB		Ruotsi	100
Outokumpu PSC Benelux B.V.		Alankomaat	100
Outokumpu PSC Germany GmbH		Saksa	100
Outokumpu Stainless AB		Ruotsi	100
Outokumpu Stainless Bar, Inc.		Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Pipe, Inc.		Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Plate, Inc.		Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Steel (China) Co. Ltd.		Kiina	100
Outokumpu Stainless Trading (Shanghai) Co Ltd		Kiina	100
AS Outokumpu Stainless Tubular Products	1)	Viro	64
Outokumpu Stainless Tubular Products AB	1)	Ruotsi	64
Outokumpu Stainless Tubular Products Ltd.	1)	Kanada	64
Outokumpu Stainless Tubular Products Oy Ab	1)	Suomi	64
Polarit Welding, Inc.		Yhdysvallat	100
Rullformningscentrum i Fagersta AB	1)	Ruotsi	51
SH-Trade Oy	1)	Suomi	64
AB Örnköldsviks Mekaniska Verkstad	1)	Ruotsi	64

Muu toiminta

2843617 Canada Inc.		Kanada	100
AvestaPolarit Pension Trustees Ltd		Iso-Britannia	100
GKAB i Västerås Aktiebolag		Ruotsi	100
Granefors Bruk AB	*)	Ruotsi	100
LDM B.V.		Alankomaat	100
LDM Nonferro GmbH		Saksa	100
Orijärvi Oy	*)	Suomi	100
Outokumpu Copper Brass SA		Ranska	100
Outokumpu Copper Fabrication AB	*)	Ruotsi	100
Outokumpu Holding UK Limited		Iso-Britannia	100
Outokumpu Metals Off-Take Oy	*)	Suomi	100
Outokumpu Mines Inc.	*)	Kanada	100
Outokumpu Mining Australia Pty. Ltd.		Australia	100
Outokumpu Mining Oy		Suomi	100
Outokumpu Nickel Resources B.V.		Alankomaat	100
Outokumpu Stainless Holdings Ltd		Iso-Britannia	100
Outokumpu Stainless, Inc.		Yhdysvallat	100
Outokumpu Stainless Steel Oy	*)	Suomi	100
Outokumpu Treasury Belgium N.V./SA	*)	Belgia	100
Outokumpu Zinc Australia Pty. Ltd.		Australia	100
Viscaria AB	*)	Ruotsi	100
Visent Invest AB		Ruotsi	100
Visenta Försäkrings AB		Ruotsi	100

Ulkomaiset sivuliikkeet

Outokumpu Asia Pacific Ltd., sivuliike Etelä-Koreassa
Outokumpu Asia Pacific Ltd., edustustot Kiinassa ja Taiwanissa
Outokumpu Baltic Oü, sivuliike Latviassa
Outokumpu (S.E.A.) Pte. Ltd., edustusto Thaimaassa

Tytäryhtiöluettelo ei sisällä kaikkia holding-yhtiöitä eikä ns. lepäviä yhtiöitä.

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta.

1) Omistusosuuden muutos

2) Perustettu yhtiö

*) Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n omistamat osakkeet

33. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Outokummun hallitus hyväksyi 31.1.2012 ehdotetun Outokummun yhdistymisen ThyssenKruppin ruostumattomaan teräkseen erikoistuneen yksikön Inoxumin kanssa. Outokummun osakkeen päätöshintaan 7,36 euroa 30.1.2012 perustuen kaupassa Inoxumin yritysarvoksi määritettiin 2,7 miljardia euroa. Inoxumista maksettava kauppahinta muodostuu 1 miljardin euron käteisosuudesta, Outokummun ThyssenKruppille suuntaamista uusista osakkeista, ThyssenKruppille annettavasta 235 milj. euron lainainstrumentista ja Outokummun vastattavakseen ottamista tietyistä Inoxumin 422 milj. euron määräisistä vastuista. Kaupan yhteydessä Outokumpu toteuttaa 1 miljardin euron merkintäetuoikeusannin, jolla Outokumpu rahoittaa kauppahinnan käteisosuuden.

Outokummun hallitus ja ThyssenKruppin hallintoneuvosto ovat hyväksyneet kaupan, joka arvioidaan saatavan päätökseen vuoden 2012 aikana. Kaupan toteutuminen riippuu tietyistä kaupan toteutumiselle asetetuista ehdoista, mukaan lukien sääntelyviranomaisten hyväksynnöistä. Lisäksi Outokummun osakkeenomistajien tulee valtuuttaa yhtiön hallitus päättämään uusien osakkeiden liikkeeseen laskemisesta sekä merkintäetuoikeusannissa että kaupan toteutumisen yhteydessä ThyssenKruppille suunnatussa osakeannissa.

Konsernin tunnusluvut

		2011	2010	2009 ⁴⁾	2008 ⁴⁾	2007 ⁴⁾
Toiminnan laajuus						
Liikevaihto	Milj. €	5 009	4 229	2 641	5 533	7 003
- liikevaihdon muutos	%	18,4	60,1	-52,3	-21,0	12,1
- viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	95,7	94,3	94,6	95,6	95,2
Sijoitettu pääoma 31.12.	Milj. €	3 804	4 213	3 642	3 880	4 140
Sidottu pääoma 31.12.	Milj. €	3 779	4 273	3 701	4 060	4 356
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Milj. €	255	161	248	547	191
- suhteessa liikevaihtoon	%	5,1	3,8	9,4	9,9	2,7
Poistot	Milj. €	235	235	214	206	204
Arvonalentumiset	Milj. €	106	20	15	8	-2
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	Milj. €	21	22	19	20	18
- suhteessa liikevaihtoon	%	0,4	0,5	0,7	0,4	0,3
Henkilöstö 31.12. ¹⁾		8 253	8 431	7 754	8 628	8 270
- keskimäärin vuoden aikana		8 651	8 475	8 091	8 717	8 433
Kannattavuus						
Liikevoitto	Milj. €	-260	-83	-441	-68	591
- suhteessa liikevaihtoon	%	-5,2	-2,0	-16,7	-1,2	8,4
EBITDA	Milj. €	80	172	-212	147	793
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	Milj. €	-5	-10	-13	-4	4
Voitto ennen veroja	Milj. €	-253	-143	-479	-141	800
- suhteessa liikevaihtoon	%	-5,1	-3,4	-18,1	-2,6	11,4
Tilikauden voitto	Milj. €	-186	-124	-336	-189	641
- suhteessa liikevaihtoon	%	-3,7	-2,9	-12,7	-3,4	9,2

Taloudellinen katsaus 2011
Konsernin tunnusluvut

Oman pääoman tuotto	%	-8,3	-5,1	-12,8	-6,2	20,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-6,5	-2,1	-11,7	-1,7	13,9
Sidotun pääoman tuotto	%	-6,5	-2,1	-11,4	-1,6	13,2

Rahoitus ja taloudellinen asema

Vieras pääoma	Milj. €	3 163	3 258	2 399	2 547	2 531
Korollinen nettovelka	Milj. €	1 720	1 837	1 191	1 085	803
- suhteessa liikevaihtoon	%	34,3	43,4	45,1	19,6	11,5
Nettorahoituskulut	Milj. €	-12	50	25	69	-205
- suhteessa liikevaihtoon	%	-0,2	1,2	0,9	1,3	-2,9
Nettokorot	Milj. €	64	38	22	55	58
- suhteessa liikevaihtoon	%	1,3	0,9	0,8	1,0	0,8
Korkokate		-3,0	-2,8	-21,2	-1,6	14,7
Osakepääoma	Milj. €	311	311	309	308	308
Muu oma pääoma ja vähemmistöosuudet	Milj. €	1 773	2 065	2 142	2 486	3 029
Omavaraisuusaste	%	39,8	42,2	50,6	52,4	56,5
Velkaantumisaste	%	82,5	77,3	48,6	38,8	24,1
Liiketoiminnan nettorahavirta ²⁾	Milj. €	338	-497	201	662	671
Osingot	Milj. €	-.³⁾	45	64	90	216

¹⁾ Henkilöstö raportoitu työsuhhteessa olevan henkilömäärän mukaan, vuodet 2007–2009 esitetty suhteutettuna työaikaan (FTE).

²⁾ Vuosien 2007 ja 2008 rahavirta esitetty jatkuvien toimintojen osalta.

³⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

⁴⁾ Vuosien 2009–2007 luvut oikaistu vuonna 2010 Brass-toimintojen uudelleenluokittelun vuoksi.

Tietoja neljänneksittäin

Liikevaihto ja liikevoitto ¹⁾

Milj. €	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
Liikevaihto										
General Stainless ^{*)}	771	983	878	951	3 582	1 172	1 072	954	856	4 053
josta segmenttien välinen osuus ^{*)}	136	212	188	161	697	241	246	170	146	804
Specialty Stainless ^{*)}	362	456	394	468	1 679	558	564	495	465	2 081
josta segmenttien välinen osuus ^{*)}	105	132	102	132	471	149	146	105	104	504
Muu toiminta ^{**)}	102	100	99	99	401	105	110	130	126	471
josta segmenttien välinen osuus	65	70	67	62	265	72	73	72	71	288
Sisäinen myynti ^{*)}	-306	-415	-357	-355	-1 433	-463	-465	-348	-321	-1 596
Liikevaihto yhteensä ^{**)}	929	1 125	1 014	1 162	4 229	1 371	1 281	1 231	1 125	5 009
Liikevoitto										
General Stainless ^{*)}	-5	74	-56	-11	1	38	-82	-30	-55	-128
Specialty Stainless ^{*)}	-18	23	-11	-57	-63	-2	-71	-41	-25	-140
Muu toiminta ^{**)}	2	-14	10	-13	-15	-2	-20	17	7	3
Sisäiset erät ^{*)}	-0	-10	8	-4	-7	-1	4	1	1	4
Liikevoitto yhteensä ^{**)}	-21	72	-49	-85	-83	33	-169	-53	-71	-260

Liikevoittoon sisältyvät kertaluonteiset erät ¹⁾

General Stainless

Klosterin omaisuuden

arvon alentuminen

- - - - - - - -60 - - -60

Henkilöstön irtisanomisvaraus

- - - - - - - -8 - -15 -23

Specialty Stainless

OSTP:n omaisuuden

arvon alentuminen ja henkilöstön

irtisanomisvaraus

- - - - - - - -65 - -5 -71

Henkilöstön irtisanomisvaraus

- - - - - - - -1 - -13 -14

Avestan laajennusinvestoinnin

alaskirjaus

- - - -17 -17 - - - - -

Muu toiminta

Forrestanian rojaltioikeuksien

myyntivoitto

- - - - - - - - -23 23

Henkilöstön irtisanomisvaraus

- - - - - - - -3 - -3 -6

- - - -17 -17 - -138 - -13 -151

Milj. €	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät kertaluonteiset erät ¹⁾										
Talvivaaran osakkeiden myyntivoitto ja arvostus käypään arvoon	-	-	-	-	-	-	206	-	-	206
Tibnorin osakkeiden myyntivoitto	-	-	-	-	-	-	36	-	-	36
Luvatan lainasaamisen alaskirjaus	-	-	-	-	-	-	-13	-	-	-13
Nordic Brass Gusumin osakkeiden myyntitappio	-	-	-	-	-	-	-	-	-13	-13
Okmeticin osakkeiden myyntivoitto	-	-	-	9	9	-	-	-	-	-
	-	-	-	9	9	-	229	-	-13	216

Sidottu pääoma kauden lopussa ¹⁾

General Stainless ^{*)}	2 583	2 824	2 924	2 863	2 863	2 932	2 847	2 684	2 569	2 569
Specialty Stainless ^{*)}	1 009	1 139	1 141	1 176	1 176	1 149	1 121	995	982	982

Päätuotteiden toimitukset ²⁾

1 000 tonnia	I/10	II/10	III/10	IV/10	2010	I/11	II/11	III/11	IV/11	2011
General Stainless										
Kylmävalssatut tuotteet ^{*)}	156	165	155	158	634	186	162	172	159	678
Kirkkaat kuumanauhat	81	72	63	75	291	79	74	67	63	283
Puolituotteet	70	76	67	56	268	88	93	66	65	311
Divisioonan toimitukset yhteensä ^{*)}	307	313	284	289	1 193	354	328	304	286	1 272
Specialty Stainless										
Kylmävalssatut tuotteet ^{*)}	28	29	20	29	106	29	31	26	29	116
Kirkkaat kuumanauhat	37	40	32	39	148	45	43	40	41	168
Kvarttolevyt	21	22	21	22	87	30	29	26	25	110
Putkituotteet	12	12	10	10	43	12	11	10	9	42
Pitkät tuotteet	13	14	14	14	55	18	14	14	12	57
Divisioonan toimitukset yhteensä ^{*)}	111	117	98	114	440	133	129	117	116	495

¹⁾ Koko vuoden luvut on tilintarkastettu.

²⁾ Lukuja ei ole tilintarkastettu.

^{*)} Klosterin tuotantoyksikkö, joka vuonna 2010 oli osa Special Stainless -liiketoimintoja, on nyt raportoitu General Stainless -liiketoiminnoissa. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti.

^{**)} Vuoden 2010 I–III neljänneksien luvut on oikaistu Brass-toimintojen uudelleenluokittelun vuoksi.

Osakekohtaiset tunnusluvut

		2011	2010	2009	2008	2007
Osakekohtainen tulos	€	-0,99	-0,68	-1,86	-1,05	3,52
Rahavirta/osake	€	1,86	-2,74	1,11	3,64	3,74
Oma pääoma/osake	€	11,38	13,05	13,54	15,50	18,53
Osakekohtainen osinko	€	- ¹⁾	0,25	0,35	0,50	1,20
Osinko/tulos	%	0,0	neg.	neg.	neg.	33,9
Efektiivinen osinkotuotto	%	0,0	1,8	2,6	6,0	5,7
Hinta/voitto-suhde (P/E)		neg.	neg.	neg.	neg.	6,0
Osakkeen kurssikehitys						
Keskikurssi	€	8,61	13,84	11,49	18,99	24,94
Alin kurssi	€	4,60	12,03	7,72	6,33	18,48
Ylin kurssi	€	14,57	17,88	15,67	33,99	31,65
Kurssi kauden lopussa	€	5,08	13,88	13,26	8,28	21,21
Muutos kauden aikana	%	-63,4	4,7	60,1	-61,0	-28,5
OMXH-indeksin muutos kauden aikana	%	-30,1	18,7	19,5	-53,4	20,5
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	Milj. €	930	2 540	2 413	1 502	3 846
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden vaihto ²⁾	1 000 kpl	337 942	331 397	355 102	511 080	516 489
Osuus osakkeiden painotetusta keskiarvosta	%	185,7	182,3	196,4	283,6	285,5
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ³⁾		181 970 316	181 751 107	180 825 569	180 184 845	180 922 336
Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ³⁾		181 977 861	181 937 361	180 969 654	180 233 280	180 103 193

¹⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

²⁾ Sisältää vain NASDAQ OMX Helsingin kaupankäynnin

³⁾ Ei sisällä hankittuja omia osakkeita.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + korollinen nettovelka	
Sidottu pääoma	=	Sijoitettu pääoma + nettoverovelka	
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot	=	Tuloslaskelmaan kirjatut tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut (mukaan lukien saaduilla avustuksilla katetut kulut)	
Operatiivinen tulos	=	Liikevoitto ilman raaka-aineisiin liittyviä varastovoittoja ja -tappioita sekä kertaluonteisia eriä	
EBITDA	=	Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia	
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$	
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$	
Sidotun pääoman tuotto (ROOC)	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Sidottu pääoma (kauden keskiarvo)}} \times 100$	
Korollinen nettovelka	=	Korolliset velat – korolliset varat	
Korkokate	=	$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{nettokorot}}{\text{Nettokorot}}$	
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$	
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$	
Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Rahavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan nettorahavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	

Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osakekohtainen osinko	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$
Osinko/tulos	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}} \times 100$
Efekttiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}} \times 100$
Hinta/voitto-suhde (P/E)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu viimeinen kaupantekokurssi kauden lopussa}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$
Osakkeen keskipurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa	=	$\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa} \times \text{viimeinen kaupantekokurssi}$
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen suhteellinen osuus osakesarjan kokonaismäärän painotetusta keskiarvosta kauden aikana

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

Milj. €	2011	2010
Liikevaihto	366	320
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-275	-230
Bruttokate	91	90
Liiketoiminnan muut tuotot	10	70
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-59	-58
Hallinnon kulut	-68	-58
Tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut	-2	-2
Liiketoiminnan muut kulut	-8	-11
Liikevoitto	-37	31
Rahoitustuotot ja -kulut	-49	32
Voitto ennen satunnaisia eriä	-86	63
Satunnaiset erät	30	0
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-56	64
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	-0	-0
Tuloverot	-1	-0
Tilikauden voitto	-57	63

Suomalaisten säännösten mukaan konsernitilinpäätöksen lisäksi emoyhtiön tilinpäätös tulee esittää erikseen. Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen tilinpäätöskäytännön (FAS) mukaan. Emoyhtiön täydellinen tilinpäätös on luettavissa yhtiön internet-sivuilta www.outokumpu.com.

Emoyhtiön tase

Milj. €	2011	2010
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet	44	55
Aineelliset hyödykkeet	14	16
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2 722	3 370
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	712	718
Osuudet osakkuusyrityksissä	18	18
Muut osakkeet ja osuudet	15	19
Muut sijoitukset	164	167
	3 631	4 292
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 689	4 363
Vaihtuvat vastaavat		
Lyhytaikaiset saamiset		
Korollinen	590	586
Koroton	140	152
	730	738
Rahat ja pankkisaamiset	107	81
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	837	818
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 526	5 181

Milj. €	2011	2010
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	311	311
Ylikurssirahasto	720	720
Edellisten tilikausien voitto	804	786
Tilikauden voitto	-57	63
	1 779	1 881
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	1	1
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Korollinen	969	1 399
Koroton	1	1
	970	1 400
Lyhytaikainen		
Korollinen	1 630	1 775
Koroton	146	125
	1 776	1 900
Vieras pääoma yhteensä	2 746	3 300
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 526	5 181

Emoyhtiön rahoituslaskelma

Milj. €	2011	2010
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto	-57	63
Oikaisut		
Verot	1	0
Poistot	13	13
Arvon alentumiset	20	10
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	7	-0
Korkotuotot	-55	-42
Osinkotuotot	-16	-57
Korkokulut	81	57
Varausten muutos	-1	-1
Konserniavustukset	-30	-0
Kurssierot	-1	30
Muut oikaisut	3	-2
	22	9
Käyttöpääoman muutos		
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	35	-71
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	11	10
	46	-60
Saadut osingot	16	57
Saadut korot	44	28
Maksetut korot	-82	-50
Maksetut verot	-1	-1
	-23	34
Liiketoiminnan nettorahavirta	-12	46

Investointien rahavirta

Tytäryritysten sekä muiden osakkeiden ja osuuksien hankinnat	-11	-2
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-1	-4
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-5	-21
Tytäryritysten myynnit ja muut vähennykset	2	0
Tytäryritysten pääomanpalautukset	652	-
Muiden osakkeiden myynnit ja vähennykset	1	12
Aineellisten hyödykkeiden myynnit ja vähennykset	0	-
Aineettomien hyödykkeiden myynnit ja vähennykset	3	9
Lainasaamisten muutos	18	-230

Investointien nettorahavirta 659 -235

Rahavirta ennen rahoitusta 647 -189

Rahoituksen rahavirta

Pitkäaikaisten lainojen nostot	123	626
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-366	-96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-329	137
Maksetut osingot	-45	-64
Konserniavustukset	0	0
Optioilla merkityt osakkeet	0	10
Muu rahoituksen rahavirta	-4	-408

Rahoituksen nettorahavirta -621 205

Rahavarojen muutos 26 16

Taseen mukainen rahavarojen muutos 26 16

Laskelma emoyhtiön oman pääoman muutoksista

Milj. €	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2010	309	712	850	1 872
Tilikauden voitto	-	-	63	63
Osingonjako	-	-	-64	-64
Optioilla merkityt osakkeet	2	8	-	10
Oma pääoma 31.12.2010	311	720	850	1 881
Tilikauden voitto	-	-	-57	-57
Osingonjako	-	-	-45	-45
Optioilla merkityt osakkeet	0	0	-	0
Oma pääoma 31.12.2011	311	720	747	1 779

Laskelma voitonjakokelpoisista varoista 31.12.

Milj. €	2011	2010
Edellisten tilikausien voitto	804	786
Tilikauden voitto	-57	63
Voitonjakokelpoiset varat 31.12.	747	850

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Outokumpu Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Outokumpu Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2011. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa, 31. tammikuuta 2012

KPMG OY AB

Mauri Palvi

KHT

HALLINNOINTI- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ 2011

Sovellettavat säännökset

Outokumpu Oyj, Outokumpu-konsernin emoyhtiö, on Suomessa rekisteröity ja kotipaikkaansa pitävä julkinen osakeyhtiö. Outokumpu Oyj:n hallintoon ja johtamiseen sovelletaan Suomen lakeja, yhtiön yhtiöjärjestystä sekä yhtiön hallituksen vahvistamia hallintosääntöjä.

Outokumpu Oyj noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen antamaa 1.10.2010 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (nähtävissä osoitteessa <http://cgfinland.fi/>), jonka NASDAQ OMX Helsinki on hyväksynyt osaksi sääntöjään. Outokumpu Oyj noudattaa myös NASDAQ OMX Helsingin kaikkia sääntöjä ja ohjeita.

Toimielinten tehtävät ja vastuut

Ylin vastuu konsernin hallinnosta ja toiminnasta on emoyhtiö Outokumpu Oyj:n toimielimillä, joita ovat yhtiökokous, hallitus ja toimitusjohtaja. Konsernin johtoryhmä raportoi toimitusjohtajalle ja vastaa konsernin toiminnan tehokkaasta johtamisesta.

Outokummun hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän internetisivut toimivat ensisijaisena ja ajantaisaisena tietolähteenä konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä. Sivujen www-osoite on <http://www.outokumpu.com/Investors/Hallinto--ja-ohjausjarjestelma/>. Internetsivulta löytyy viimeisin tieto konsernin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä sekä viimeisin Selvitys hallinnointi- ja palkkiojärjestelmästä.

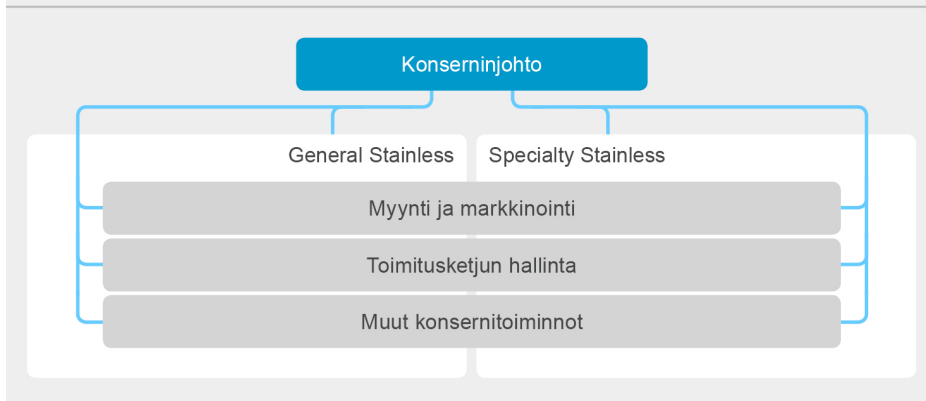
Outokummun organisaatorakenne

Vuonna 2011 Outokummulla oli matriisiorganisaatio, joka muodostui kahdesta liiketoimintayksiköstä ja konsernitason toiminnosta, jotka tuottivat palveluja kaikille tulosyksiköille.

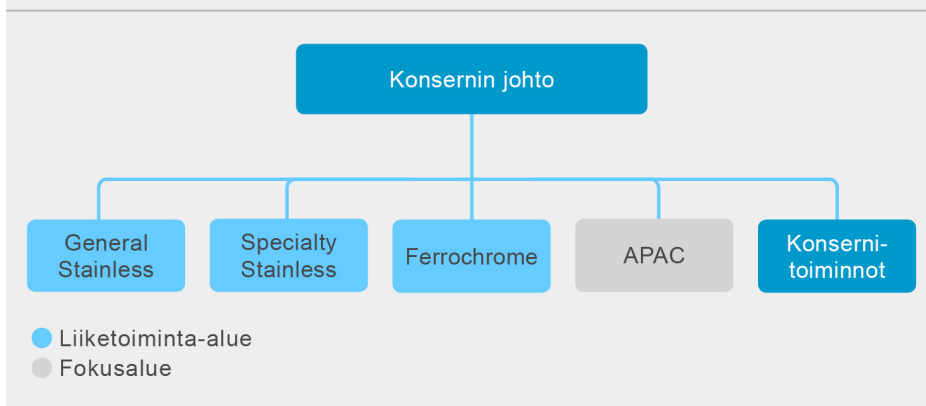
Lokakuussa 2011 Outokumpu julkisti uuden organisaation, joka astui voimaan 1.1.2012. Uudella organisaatiolla pyritään yksinkertaisuuteen, selkeisiin vastuisiin ja kustannustehokkuuteen. Outokummun uusi liiketoimintamalli perustuu kolmeen liiketoiminta-alueeseen, joilla on täysi vastuu omasta myynnistään, tuloksestaan ja liiketoiminnan sitomasta pääomasta. Toimintamalli parantaa yhtiön valmiutta vastata nopeasti asiakkaiden tarpeisiin. Kolme liiketoiminta-alueita ovat:

- **General Stainless:** ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa, Alankomaissa
- **Specialty Stainless:** Special Coil, Special Plate, Kloster sekä Long Products mukaan lukien Sheffieldin sulatto Isossa-Britanniassa ja Ruotsissa, ja
- **Ferrochrome:** Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto.

Organisaatio

Uusi organisaatio

Yhtiökokous

Yhtiökokous kokoontuu pääsääntöisesti kerran vuodessa. Yhtiökokouksen yksinomaiseen päätösvaltaan kuuluvat Suomen osakeyhtiölain mukaisesti eräät tärkeät päätökset, kuten tilinpäätöksen vahvistaminen, voitonjaosta ja osakepääoman korottamisesta tai alentamisesta päättäminen, yhtiöjärjestyksen muuttaminen sekä hallituksen ja tilintarkastajien valinta.

Yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus. Hallitus voi päättää yhtiökokouksen koolle kutsumisesta omasta aloitteestaan, mutta sillä on velvollisuus kutsua yhtiökokous koolle, mikäli tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka omistavat vähintään 10 % kaikista Outokummun osakkeista, sitä vaativat. Lisäksi osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää yhtiökokoukseen. Yhtiöjärjestyksen mukaan Outokummulla on vain yksi osakelaji, joten kaikilla osakkeilla on yhtiökokouksessa yhtäläinen äänivalta.

Hallitus

Hallituksen tavoitteena on ohjata Outokummun liiketoimintaa tavalla, joka varmistaa mahdollisimman suuren ja kestävänsä lisäarvon kasvun yhtiön osakkeenomistajille. Hallituksen yksittäiset jäsenet antavat asiantuntemuksensa ja kokemuksensa yhtiön käyttöön tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Yhtiön hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät Suomen osakeyhtiölain sekä muun soveltuvan lainsäädännön pohjalta. Hallituksella on yleistuimivalta kaikissa niissä asioissa, joita ei lain tai yhtiöjärjestyksen nojalla ole määrätty toisten toimielinten päätettäväksi tai tehtäväksi. Hallituksen yleisenä tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallituksen tulee toimia kaikissa tilanteissa yhtiön edun mukaisesti.

Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, jossa se määrittelee tehtävänsä ja toimintaperiaatteensa. Hallituksen tehtävänä on erityisesti:

Koskien yhtiön liiketoiminnan ja strategioiden johtamista:

- Päätää konsernin perusstrategiasta ja valvoa sen toteutusta,
- Päätää konsernin vuosittaisista investointirajoista, valvoa niiden toteutusta, tarkistaa suunnitelmat neljännesvuosittain ja päättää mahdollisista muutoksista,
- Päätää merkittävistä ja strategisesti tärkeistä investoinneista,
- Päätää merkittävistä ja strategisesti tärkeistä yrityskaupoista,
- Päätää kaikista merkittävistä rahoitusjärjestelyistä, ja
- Päätää muista konserniyhtiöiden sitoumuksista, jotka ovat liiketoiminnan laajuuden, rakenteen ja toimialan huomioiden arvoltaan tai luonteeltaan poikkeuksellisia.

Koskien yhtiön hallinnon ja toimintojen järjestämistä:

- Nimittää ja erottaa toimitusjohtaja sekä tämän sijainen ja päättää heidän palvelussuhteidensa ehdoista, mukaan lukien kannustinjärjestelmistä, hallituksen palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta,
- Nimittää ja erottaa johtoryhmän jäsenet, määrittää heidän vastualueensa ja päättää jäsenten palvelussuhteen ehdoista, mukaan lukien kannustusohjelmista, hallituksen palkitsemisvaliokunnan esityksen pohjalta,
- Seurata konsernin ylimpien johtamisresurssien riittävyyttä ja kohdentamista,
- Päätää merkittävistä muutoksista konsernin liiketoimintaorganisaatiossa,
- Määrittellä konsernin eettiset arvot ja toimintatavat,
- Varmistaa, että hallintomallia koskevat konserniohjeet ovat käytössä,
- Varmistaa, että yhtiöllä on sisäpiiriasioiden hallinnointia koskevat ohjeet, ja
- Varmistaa, että yhtiöllä on muut hallituksen tarpeelliseksi katsomat, hallituksen velvollisuuksien ja valtuuksien piiriin kuuluvia asioita koskevat ohjeet.

Koskien yhtiökokouksessa päätettävien asioiden valmistelua:

- Vahvistaa osingonjakopolitiikka ja tehdä esitys osingonjaosta, ja
- Tehdä muita esityksiä kokoukselle.

Koskien taloushallintoa ja riskienhallintaa:

- Käsitellä ja hyväksyä osavuositarkastukset ja tilinpäätökset,
- Valvoa konsernin toimintaan liittyviä merkittäviä riskejä ja riskienhallintaa ja
- Varmistaa, että riittävät riskienhallintaa koskevat menettelytavat ovat käytössä.

Lisäksi hallitus arvioi omaa toimintaansa säännöllisesti.

Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet hallituksen jäsenistä on saapuvilla. Hallituksen päätökseksi tulee se kanta, jota enemmän kuin puolet läsnä olevista jäsenistä kannattaa. Äänen mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Yhtiökokous valitsee puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut hallituksen jäsenet tehtävänsä toimikaudeksi, joka päättyy vaalin jälkeisen ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Siten jokaisessa varsinaisessa yhtiökokouksessa valitaan aina koko hallitus. Hallituksen jäsen voidaan milloin tahansa vapauttaa tehtävistään yhtiökokouksen päätöksellä. Hallituksen jäsenten valintaa koskevat ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen takana on vähintään 10 % yhtiön kaikista osakkeista sekä äänistä ja ehdotettu henkilö on suostunut tehtävään.

Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kaksitoista jäsentä. Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat vahvistaneet yhtiölle kannattavansa periaatetta, jonka mukaan hallituksen jäsenten tulee pääsääntöisesti olla yhtiön ulkopuolisia asiantuntijoita. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen jäseneksi ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 68 vuotta. Vuoden 2011 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin seitsemän jäsentä. Kaikki nykyiset hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä sekä sen merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus kokoontuu vähintään viisi kertaa vuodessa. Vuonna 2011 hallituksen kokouksia oli 13. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 91 %.

Hallituksen jäsenten osakeomistukset 31.1.2012

Jäsen	Osakkeet
Ole Johansson	6 390
Evert Henkes	2 133
Elisabeth Nilsson	1 280
Anna Nilsson-Ehle	2 933
Jussi Pesonen	2 133
Siv Schalin	1 280
Olli Vaartimo	2 471
	18 620

Hallituksen valiokunnat

Hallitus on asettanut keskuudestaan kaksi pysyvää valiokuntaa ja niille työjärjestykset. Valiokunnat raportoivat koko hallitukselle.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu kolme hallituksen jäsentä. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on käsitellä tilinpäätöksiin, tilintarkastukseen, sisäiseen tarkastukseen, sisäisten ja ulkoisten tarkastusten laajuuteen, tilintarkastajien laskutukseen, konsernin verotukselliseen asemaan, konsernin rahoitusta koskeviin ohjeisiin ja muihin konsernin riskienhallintaa koskeviin toimintatapoihin liittyviä asioita. Valiokunta valmistele lisäksi yhtiökokoukselle suosituksen koskien tilintarkastajien valintaa ja palkkioita. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana viisi kertaa ja keskimääräinen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Palkitsemisvaliokuntaan kuuluu hallituksen puheenjohtaja ja kolme muuta hallituksen jäsentä. Valiokunnan tehtävänä on valmistella hallitukselle ehdotuksia yhtiön ylimmän johdon, hallitusta lukuun ottamatta, nimityksistä ja palkitsemisperiaatteista. Hallitus on valtuuttanut palkitsemisvaliokunnan päättämään konsernin johtoryhmän jäsenten työsuhteen ehdoista ja etuuksista, lukuun ottamatta toimitusjohtajaa. Palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2011 aikana viisi kertaa, ja jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 85 %.

Hallitus voi asettaa keskuudestaan myös tilapäisiä työryhmiä määrätyn tehtävän hoitamista varten. Työryhmät raportoivat työstään hallitukselle. Vuonna 2011 tällaisia työryhmiä ei asetettu.

Nimitystoimikunta

Outokummun vuoden 2011 varsinainen yhtiökokous päätti yhtiön suurimman osakkeenomistajan, Solidium Oy:n (Suomen valtion kokonaan omistaman Outokummun suurimman osakkeenomistajan), ehdotuksesta asettaa osakkeenomistajien nimitystoimikunnan valmistelevaan hallituksen kokoonpanoa ja hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle yhtiökokoukselle. Yhtiökokous päätti myös, että osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan kuuluvat Outokummun kolmen tehtävään suostuvan suurimman arvo-osuusjärjestelmään 1.10.2011 rekisteröidyn osakkeenomistajan edustajat ja että yhtiön hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnassa asiantuntijajäsenenä.

Suurimmat osakkeenomistajat määräytyvät niiden arvo-osuusjärjestelmään rekisteröityjen omistustietojen perusteella. Sellaisen omistajan, jolla on arvopaperimarkkinalain mukainen velvollisuus ilmoittaa tietyistä omistusmuutoksista (liputusvelvollisen omistajan), esimerkiksi useisiin rahastoihin tai rekistereihin jakautuneet omistukset lasketaan yhteen, jos omistaja ilmoittaa viimeistään 30.9.2011 kirjallisesti yhtiön hallitukselle sitä vaativansa. Mikäli osakkeenomistaja ei halua käyttää nimeämisoikeuttaan, nimeämisoikeus siirtyy seuraavaksi suurimmalle omistajalle, jolla muutoin ei olisi nimeämisoikeutta.

Osakkeenomistajien edustajat nimitystoimikunnassa vuonna 2011 olivat Solidium Oy (Suomen valtio), Kansaneläkelaitos ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen. Mainitut osakkeenomistajat valitsivat seuraavat edustajansa nimitystoimikuntaan: Kari Järvinen, Solidium Oy:n toimitusjohtaja; Liisa Hyssälä, Kansaneläkelaitoksen pääjohtaja ja Harri Sailas, Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja. Kari Järvinen valittiin nimitystoimikunnan puheenjohtajaksi, ja Outokummun hallituksen puheenjohtaja Ole Johansson toimi asiantuntijajäsenenä. Nimitystoimikunta on toimittanut ehdotuksensa hallituksen kokoonpanosta ja hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista Outokummun hallitukselle, joka on kirjannut ehdotukset vuoden 2012 yhtiökokousta koskevaan kutsuun.

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön operatiivisesta johtamisesta tavoitteenaan turvata osakkeenomistajille yhtiön arvon merkittävä ja kestävä kasvu. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu valmistella hallituksen päätettävät asiat, kehittää konsernia yhdessä hallituksen kanssa päätettyjen tavoitteiden mukaisesti ja varmistaa hallituksen päätösten asianmukainen täytäntöönpano. Toimitusjohtajan velvollisuutena on lisäksi varmistaa, että konsernissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ja sääntelyä. Toimitusjohtaja johtaa puhetta johtoryhmän kokouksissa. Vuonna 2011 varatoimitusjohtaja vastasi toimitusjohtajan velvollisuuksista siinä tapauksessa, että toimitusjohtaja oli estynyt niitä itse hoitamaan. 20.10.2011 lähtien konsernin talous- ja rahoitusjohtaja toimii toimitusjohtajan sijaisena.

Johtoryhmä

Konsernin johtoryhmän tehtävänä on johtaa kokonaisuutena Outokummun liiketoimintaa. Johtoryhmän jäsenillä on laajat valtuudet toimia omien vastuualueidensa puitteissa ja heillä on velvollisuus kehittää konsernin toimintoja hallituksen ja toimitusjohtajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Vuonna 2011 konsernin johtoryhmä koostui kahdeksasta hallituksen valitsemasta jäsenestä (marraskuusta 2011 lähtien seitsemästä jäsenestä). Johtoryhmän jäseniä vuonna 2011 olivat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, Specialty Stainless -yksiköistä vastaava johtaja, toimitusketjun hallinnasta vastaava johtaja, myynnistä ja markkinoinnista vastaava johtaja sekä henkilöstöjohtaja.

Tammikuusta 2012 lähtien johtoryhmän jäseniä ovat olleet toimitusjohtaja, talous- ja rahoitusjohtaja, General Stainless -yksiköistä vastaava johtaja, Specialty Stainless -yksiköistä vastaava johtaja, ferrokromista, tutkimuksesta ja kehityksestä, ympäristöstä ja laadusta vastaava johtaja sekä henkilöstöjohtaja, joka vastaa myös terveydestä ja turvallisuudesta. Konsernin johtoryhmä kokoontuu tyypillisesti vähintään kerran kuukaudessa.

Konsernin johtoryhmän osakeomistukset ja optio-oikeudet 31.1.2012

Jäsen	Osakkeet	Osakepalkkiojärjestelmä 2010–2012	Osakepalkkiojärjestelmä 2011–2013
Mika Seitovirta			24 000
Esa Lager	28 000	9 000	9 000
Hannu Hautala	4 200	4 000	4 100
Pii Kotilainen	1 500	9 000	9 000
Jarmo Tonteri	18 000		
Kari Parvento	1 000	9 000	9 000
Yhteensä	52 700	31 000	55 100
Hallitus ja johtoryhmä	71 320		

Konsernin johto

Outokummun konsernijohto koostuu toimitusjohtajasta, konsernin johtoryhmän jäsenistä sekä toimitusjohtajaa ja johtoryhmää avustavista johtajista ja asiantuntijoista. Konsernijohton tehtävänä on johtaa konsernia kokonaisuutena. Se vastaa mm. konsernin strategisesta ja liiketoiminnan suunnittelusta, taloushallinnosta, sisäisestä tarkastuksesta, henkilöstöhallinnosta, ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuushallinnosta, viestinnästä ja sijoittajasuhteista, yritys vastuusta, tutkimus- ja kehitystoiminnasta, lakiasioista sekä rahoituksesta ja riskienhallinnasta. Konsernijohton tehtävien lisäksi Outokummun myynti- ja markkinointitoiminnot ja toimitusketjun hallinta keskitettiin vuonna 2011 konsernitasolle. Outokumpu-konsernia johdetaan sen liiketoimintaorganisaation mukaisesti konsernin yhtiöoikeudellisen rakenteen tarjotessa myös juridiset puitteet toiminnalle. Konsernin operatiiviselle liiketoiminnalle on asetettu selkeät taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Vuoden 2011 alussa Outokummun liiketoiminnat organisoitiin viiteen liiketoimintayksikköön: Tornio Works, Special Coil and Plate, Thin Strip, OSTP (Outokumpu Stainless Tubular Products) ja Long Products. 1.3.2011 alkaen Outokummun liiketoiminnat on organisoitu seuraaviin liiketoimintayksiköihin: Tornio Works, Special Coil, Special Plate, OSTP ja Long Products. Outokumpu julkisti syyskuussa 2011 tehneensä sopimuksen Outokummun putkituoteliiketoimintayksiköstä (OSTP) muodostettavan yhteisyrityksen perustamisesta. Italialaisesta Tubinoxia S.r.l:stä tulee OSTP:n vähemmistö-osakas. Sopimukseen sisältyy optio enemmistöosakkuudesta kolmen vuoden kuluessa. Outokumpu osallistuu OSTP:n johtamiseen yhtiön hallituksen kautta, jossa konsernilla on yksi paikka.

Outokummun liiketoimintamalli perustuu tammikuusta 2012 lähtien kolmeen liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat täydellisesti vastuussa myynnistään, tuloksestaan ja omaisuuseristään. Tämä parantaa yhtiön valmiutta vastata nopeasti asiakkaiden tarpeisiin. Nämä kolme liiketoiminta-alueita ovat:

- **General Stainless:** ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa, Alankomaissa
- **Specialty Stainless:** Special Coil, Special Plate, Kloster ja Long Products mukaan lukien Sheffieldin sulatto Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa, ja
- **Ferrochrome:** Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto.

Kukin liiketoiminta-alue on vastuussa myynnistään sekä tuotanto- ja jakeluketjutoiminnoista. Näiden liiketoiminta-alueiden lisäksi Outokumpu on määritellyt Aasian ja Tyynenmeren alueen (APAC) painopistealueeksi vahvistaakseen asemaansa ja parantaakseen liiketoimintaansa näillä potentiaalisesti nopeimmin kasvavilla ruostumattoman teräksen markkinoilla. Liiketoiminta-alueiden ja painopistealueen tukena käytetään konsernin laajuisia toimintoja tapauksissa, joissa keskittämällä tai koordinoimalla on saavutettavissa synergiaetuja.

Liiketoimintayksiköt raportoivat suoraan yksittäisille konsernin johtoryhmän jäsenille. Talousraportoinnissa liiketoimintayksiköt yhdistellään niiden tuottamien tuotteiden perusteella General Stainlessiin (Tornion ruostumattoman teräksen tuotanto), Specialty Stainlessiin (Special Coil ja Special Plate, Long Products ja Klosterin toiminnot) sekä Ferrochromeen (Kemin kromikaivos ja Tornion ferrokromituotanto).

Outokumpu Brass -liiketoimintaa johdetaan erillään muusta konsernista Outokumpu Brass -liiketoiminnan hallitustyön kautta.

Palkitseminen

Vuoden 2011 yhtiökokouksen vahvistamat Outokummun hallituksen vuosipalkkiot ovat seuraavat: puheenjohtaja 80 000 euroa, varapuheenjohtaja 45 500 euroa ja muut jäsenet 36 000 euroa, josta 40 % maksetaan markkinoilta ostettavilla Outokummun osakkeilla ja 60 % käteisellä. Palkkio maksetaan kerran vuodessa ja hallituksen jäsenet eivät ole oikeutettuja muihin osakepohjaisiin palkkioihin. Vuosipalkkion lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkiona 600 euroa (1 200 euroa ulkomailla asuville hallituksen jäsenille). Kokouspalkkio maksetaan myös valiokuntien kokouksista.

Konsernin toimitusjohtajan irtisanomisaika on kaksitoista kuukautta yhtiön ja kuusi kuukautta toimitusjohtajan puolelta. Jos Outokumpu päättää toimitusjohtajan palvelussuhteen ilman, että päätyminen johtuisi toimitusjohtajan syystä tai hänen viakseen luettavasta laiminlyönnistä, yhtiö maksaa toimitusjohtajalle erokorvauksen. Erakorvauksen määrä vastaa toimitusjohtajalle päättämislomituksen antamista edeltäneiden 12 kuukauden aikana maksettua kiinteää rahapalkkaa lisätynä ilmoitushetkellä voimassa olevien luontaisetujen raha-arvolla.

Toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryhmän jäsenille palkan ja luontaisetujen lisäksi vuodelta 2012 maksettava tulospalkkio määräytyy seuraavien tavoitteiden saavuttamisen perusteella: konsernin liikevoitto (EBIT) sekä siihen, onko toiminnalliset tavoitteet ja erikseen määritellyt henkilökohtaiset tavoitteet saavutettu. Kannustinpalkkion enimmäismäärä toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten osalta on 50 % vuosipalkasta. Yhteenlasketut lyhyen ja pitkän aikavälin kannustimet eivät saa ylittää 200 % saajan vuosipalkasta. Jos tämä raja ylittyy, osakepohjaista palkkion osaa leikataan vastaavasti.

Toimitusjohtajalle tai konsernin johtoryhmän jäsenelle ei makseta erillistä korvausta jäsenyydestä johtoryhmässä tai toimimisesta muissa konsernin sisäisissä johtoelimissä.

Joulukuussa 2009 Outokummun hallitus vahvisti, että eläkeikä on 63 vuotta kaikille uusille johtoryhmän jäsenille. Muilla johtoryhmän jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Ennen 1.1.2007 nimitettyjen suomalaisten konsernin johtoryhmän jäsenten eläkkeen määrä on 60 % viiden viimeisen täyden kalenterivuoden keskimääräisestä kokonaispalkasta. Muiden suomalaisten konsernin johtoryhmän jäsenten eläkkeen tavoitemäärä on 60 % heidän 60-vuotiaana tai 63-vuotiaana ansaitsemastaan vuosipalkasta riippuen ajankohdasta, jolloin kyseinen johtaja nimitettiin johtoryhmään. Ensimmäisen palvelusvuoden ansioita, luontoisedut ja lyhyaikaiset tulospalkkiot mukaan lukien, käytetään vakuutusmaksun perusteena. Maksu on enintään 25 % vuosipalkasta. Edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti, toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta ja tavoite-eläke 60 % hänen 63-vuotiaana ansaitsemastaan vuosipalkasta.

Vuonna 2011 hallituksen jäsenten puolesta ei yhtiön toimesta ole annettu takauksia tai muita vastaavia sitoumuksia. Hallituksen tai johtoryhmän jäsenillä taikka heidän lähipiiriinsä kuuluvilla henkilöillä tai yhteisöillä ei myöskään ole olennaisia liikesuhteita yhtiön kanssa.

Hallituksen ja konsernin johtoryhmän jäsenille maksetut palkat, palkkiot ja luontaisedut

2011

€	Palkat ja palkkiot luontais-etuineen	Tulos- ja hankepalkkiot	Vuosikohtaiset palkkiot****	Optio-ohjelmat	Yhteensä
Hallitus					
Hallituksen puheenjohtaja,					
Johansson	10 200	-	80 000	-	90 200
Hallituksen varapuheenjohtaja,					
Vaartimo	8 400	-	45 500	-	53 900
Hallituksen jäsen,					
Henkes	16 800	-	36 000	-	52 800

Taloudellinen katsaus 2011
Palkitseminen

Hallituksen jäsen, Nilsson	13 200	-	36 000	-	49 200
Hallituksen jäsen, Nilsson-Ehle	20 400	-	36 000	-	56 400
Hallituksen jäsen, Pesonen	9 000	-	36 000	-	45 000
Hallituksen jäsen, Schalin	7 200	-	36 000	-	43 200
Hallituksen jäsen, Saarinen	1 800	-	-	-	1 800
Hallituksen jäsen, Soila	1 200	-	-	-	1 200
Hallituksen jäsen, de Margerie	1 200	-	-	-	1 200
Toimitusjohtaja Seitovirta*	451 840	-	-	-	451 840
Toimitusjohtaja Rantanen**	2 323 074	149 648	-	-	2 472 722
Toimitusjohtajan sijainen***	338 797	67 636	-	-	406 433
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	2 136 405	246 582	-	-	2 382 987

* 1.3.–31.12.2011

** 1.1.–17.8.2011

*** 1.1.–31.10.2011

**** Vuosipalkkio: 40 % maksetaan markkinoilta ostettuina Outokummun osakkeina ja 60 % käteisenä.

2010

€	Palkat ja palkkiot luontais- etuineen	Tulos- ja hankepalkkiot	Vuosikohtaiset palkkiot****	Optio-ohjelmat	Yhteensä
Hallitus					
Hallituksen puheenjohtaja, Johansson	22 900	-	70 000	-	92 900
Hallituksen varapuheenjohtaja, Soila	14 350	-	43 000	-	57 350
Hallituksen jäsen, Henkes	18 100	-	34 000	-	52 100
Hallituksen jäsen, Kilpelä	9 700	-	-	-	9 700

Taloudellinen katsaus 2011
Palkitseminen

Hallituksen jäsen, de Margerie	15 700	-	34 000	-	49 700
Hallituksen jäsen, Nilsson-Ehle	20 500	-	34 000	-	54 500
Hallituksen jäsen, Pesonen	13 469	-	34 000	-	47 469
Hallituksen jäsen, Saarinen	13 300	-	34 000	-	47 300
Hallituksen jäsen, Vaartimo	4 200	-	34 000	-	38 200
Toimitusjohtaja	766 710	165 736	-	7 000	939 447
Toimitusjohtajan sijainen	383 008	83 448	-	78 506	544 962
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet	1 611 727	319 743	-	40 500	1 971 969

Osakesidonnaisten kannustusjärjestelmien kautta saadut osakkeet ja optiot sisältyvät myös osakeomistuksista ja optioista kertoviin taulukoihin.

**** Vuosipalkkio: 40 % maksetaan markkinoilta ostettuina Outokummun osakkeina ja 60 % käteisenä.

Sisäpiirihallinto

Outokummun sisäpiirisäännöt perustuvat NASDAQ OMX Helsingin antamaan sisäpiiriohjeeseen. Ilmoitusvelvollisia pysyviä sisäpiiriläisiä ovat yhtiön hallituksen jäsenet, päävastuullinen tilintarkastaja, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä muut johtoryhmän jäsenet.

Outokumpu ylläpitää julkista rekisteriä ilmoitusvelvollisista pysyvistä sisäpiiriläisistään. Outokummun työntekijöistä, jotka asemansa tai tehtäviensä johdosta saavat säännöllisesti sisäpiiritietoa, pidetään ei-julkista yrityskohtaista pysyvien sisäpiiriläisten rekisteriä. Pysyvät sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön liikkeeseen laskemilla arvopapereilla 14 vuorokauden aikana ennen yhtiön osavuosikatsauksen tai tilinpäätöksen julkistamista (ns. suljettu ikkuna).

Hankekohtaisista sisäpiiriläisistä pidetään erillisiä, ei-julkisia sisäpiirirekistereitä. Tällaiseen hankekohtaiseen sisäpiiriin kuuluvat henkilöt, jotka tehtävässään saavat tietoonsa sellaisia yhtiötä koskevia tietoja hankkeesta, joka toteutuessaan on omiaan olennaisesti vaikuttamaan yhtiön julkisen kaupankäynnin kohteena olevien arvopapereiden arvoon.

Sisäpiiriasioiden ohjauksesta ja valvonnasta vastaa Outokummun lakiasianjohtaja. Ajan tasalla olevat Outokummun ilmoitusvelvollisten pysyvien sisäpiiriläisten osakeomistustiedot ovat löydettävissä osoitteesta <http://www.outokumpu.com/Investors/Share-info/Permanent-insiders/>.

Taloudellinen raportointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän keskeiset piirteet taloudellisen raportoinnin osalta

Hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä osakeyhtiölain ja Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti. Tämän luvun tarkoituksena on kuvata osakkeenomistajille ja muille lukijoille, kuinka taloudellisen raportoinnin sisäinen valvonta on järjestetty Outokummussa. Pörssilistattuna yhtiönä Outokummun on noudatettava useita määräyksiä. Jotta Outokumpu kykenisi täyttämään kaikki siihen sovellettavat vaatimukset, yhtiössä on laadittu taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan periaatteet, jotka on jaettu koko organisaatioon.

Valvontaympäristö

Outokummun valvontaympäristön perusta on konsernin liiketoimintakulttuuri, jonka mukaisesti Outokumpu toimii. Outokummun valvontaympäristön muodostavat organisaation toimintamallin määrittävät konsernin politiikat ja periaatteet, kuten yritysvastuupolitiikka, eettiset arvot ja Outokummun johtamisperiaatteet. Outokummun toimintaohjeessa (Code of Conduct) kuvataan Outokummun perusarvoja sekä tarjotaan tavanomaisia ja käytännöllisiä ohjeita Outokummun esimiehille ja työntekijöille. Outokummun suoritusjohtamisprosessi on keskeinen johdon tehtävä, jolla on tärkeä asema tehokkaan valvontaympäristön toteuttamisessa. Suunnittelu ja tavoitteiden asettaminen sekä operatiivisessa että taloudellisessa mielessä suoritetaan koko operatiivisessa organisaatiossa Outokummun liiketoiminnallisten tavoitteiden mukaisesti. Johto seuraa tavoitteiden saavuttamista kuukausittaisten johdon raporttien ja seurantakokouksien avulla. Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastuualueet. Paitsi että riskienhallinta tukee Outokummun strategiaa, se myös määrittää tasapainoisen riskiprofiilin osakkeenomistajien ja muiden sidosryhmien kuten asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön ja rahoittajien näkökulmasta.

Outokummun taloudellisen raportoinnin valvontaprosessi perustuu konsernin taloudellisen raportoinnin politiikkoihin, periaatteisiin ja ohjeisiin sekä konsernin vastuu- ja valtuusrakenteeseen. Taloudelliseen raportointiin liittyvien politiikkojen omistaja ja hyväksyjä on yleensä toimitusjohtaja, talusjohtaja tai Corporate Controller. Outokummun taloudellinen raportointi toteutetaan yhdenmukaistetulla tavalla yhteisen tilikartan avulla. Taloudellinen raportointi laaditaan kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Outokummun laskentaperiaatteet (OAP) ovat yhtiön soveltamisohjeistus IFRS:stä. Outokummun laskentaperiaatteiden ja muun taloudellisen raportoinnin ohjeistuksen tavoitteena on varmistaa yhdenmukaiset taloudellisen raportoinnin prosessit ja käytännöt koko konsernissa. Konsernin emoyhtiön ja suomalaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on laadittu suomalaisen kirjanpitolainsäädännön mukaisesti, kun taas ulkomaiset tytäryhtiöt noudattavat paikallisia sääntöjä. Outokumpu noudattaa taloudellisessa raportoinnissaan myös Finanssivalvonnan ja ja Helsingin pörssin (NASDAQ OMX Helsinki) sääntöjä ja määräyksiä.

Outokummun taloudellisen raportoinnin politiikat ja ohjeet on koottu Outokummun Controllerin ohjekirjaan. Taloudelliseen raportointiin liittyvät politiikat ja ohjeet arvioidaan säännöllisesti ja niitä tarkistetaan tarvittaessa. Tilikauden aikana ohjeisiin tehtiin useita pieniä päivityksiä. Esimerkiksi eläkkeiden laskentaprosessia kehitettiin edelleen. Suunnitelmista poiketen vuokrajärjestelyihin liittyviä laskentaperiaatteita ei päivitetty, koska vastaavan IFRS-standardin muutosten julkaisu viivästyi. Vuonna 2012 yhtiössä keskitytään niihin IFRS-standardeihin, jotka tulevat sovellettaviksi 1.1.2013 alkaen. Outokummulle näistä tärkeimpiä ovat konsernitilinpäätökseen, työsuhde-etuuksiin ja käyvän arvon arvostukseen liittyvät standardit. Lisäksi Outokumpu seuraa jatkossakin tiiviisti myös muita IFRS-standardien muutoksia.

Riskien tunnistaminen ja arviointi

Taloudellista raportointia koskeva riskienhallinta on osa Outokummun riskienhallintaprosessia, jonka koordinoinnista vastaa rahoitus- ja riskienhallintatoiminto. Taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit on luokiteltu operatiivisiksi riskeiksi, ja niitä voi aiheutua riittämättömien tai epäonnistuneiden sisäisten prosessien, työntekijöiden toiminnan, tietojärjestelmien tai muiden tapahtumien, kuten väärinkäytösten tai rikosten, seurauksena. Outokummun riskienhallintaprosessin tavoitteena on tunnistaa, arvioida, hallita ja rajoittaa näitä riskejä. Merkittävimmät riskit raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, joka arvioi ne säännöllisesti. Osana Outokummun riskienhallintaprosessia liiketoimintayksiköissä ja konsernitoiminnoissa järjestetään työpajoja, joilla tuetaan keskeisten riskien, operatiiviset riskit mukaan lukien, tunnistamista. Työpajojen tuloksena syntyy muun muassa riskikarttoja ja riskien tunnistamissuunnitelmia.

Sisäinen tarkastus

Outokummussa toimii sisäinen tarkastus. Toiminnon asema on itsenäinen ja sen tavoitteena on tarjota varmistus- ja konsultointipalveluja lisäarvon tuottamiseksi ja konsernin toiminnan parantamiseksi. Sisäisen tarkastuksen tärkein tehtävä on avustaa tarkastusvaliokuntaa ja johtoryhmää niiden valvontatehtävän täyttämässä. Tässä roolissa sisäinen tarkastus tunnistaa ja valvoo merkittäviä operatiivisia riskejä konsernissa, varmistaa konsernin sisäisen valvonnan riittävyden ja tehokkuuden sekä tarjoaa paikkansapitävää ja luotettavaa tietoa suoraan tarkastusvaliokunnalle ja johtoryhmälle. Sen muihin tehtäviin kuuluu konsernin eri periaatteiden, valvontamekanismien ja politiikkojen seuranta sekä tilintarkastajien raportoinnin seuraaminen. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastusvaliokunnalle ja hallinnollisesti talousjohtajalle.

Valvontatoiminnot

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan lisäksi Outokummun operatiiviset johtoryhmät vastaavat Outokummun yksiköissä taloudelliseen raportointiin sovellettavan sisäisen valvonnan ohjaamisesta. Valvonnan tavoitteena on havaita, estää ja korjata mahdolliset virheet ja poikkeamat taloudellisessa raportoinnissa. Valvontatoimilla pyritään myös varmistamaan, että valtuutusrakenteet on suunniteltu ja toteutettu siten, ettei ns. vaarallisia työyhdistelmiä pääse syntymään (yksi henkilö ei voi suorittaa ja valvoa samaa toimintoa). Valvonta käsittää erilaisia toimia, kuten konsernin johdon ja liiketoimintayksiköiden johdon suorittamat taloudellisten raporttien läpikäynnit, tilien täsmäytykset, raportoitujen lukujen loogisuuden analyysit, ennusteiden ja toteutumien vertailuanalyysit sekä taloudellisen raportointiprosessin analyysit. Keskeinen tekijä on kuukausittaisen suoriutumisen seuraaminen suhteessa asetettuihin taloudellisiin ja operatiivisiin tavoitteisiin. Nämä valvontatoimet toteutetaan eri organisaatiotasolla. Taloudellisen raportoinnin merkittävimmät erät ovat varastojen ja muiden käyttöpääomaerien arvostus ja raportointi. Lisäksi vaikeassa markkinatilanteessa korostuu arvonalentumislaskelmien ja niihin liittyvien herkkyysanalyysien merkitys. Niitä seurataan ja valvotaan tarkasti sekä liiketoimintayksiköissä että konsernin tasolla.

Tietotekniikalla ja IT-ratkaisuilla on tärkeä asema sisäisen valvonnan perustan luomisessa. Tilikauden aikana sähköisen laskutuksen käyttöä laajennettiin konsernissa edelleen. Lisäksi SAP-matkalaskujärjestelmä otettiin käyttöön Ruotsissa.

Viestintä ja tiedotus

Konserninlaajuiset politiikat ja periaatteet ovat kaikkien Outokummun työntekijöiden saatavissa. Taloudelliseen raportointiin liittyvät ohjeet annetaan tiedoksi kaikille asianomaisille. Tärkeimmät viestintäkanavat ovat Outokummun intranet ja muut helposti käytettävissä olevat tietokannat. Lisäksi järjestetään fyysisiä controller-kokouksia. Senior Controller -kokouksia, joissa jaetaan tietoa ja keskustellaan konsernin ajankohtaisista asioista järjestetään kvartaaleittain tai tarvittaessa useammin. Outokummussa on perustettu erilaisia verkostoja ja yhteisöjä, joissa käsitellään ja arvioidaan taloudellisen raportoinnin ja sisäisen valvonnan asioita ja ohjeita. Verkostoihin kuuluu yleensä henkilöstöä sekä liiketoimintayksiköistä että konsernitoiminnoista. Outokummun verkostojen, yhteisöjen ja yhtenäisten ohjeiden tavoitteena on varmistaa taloudellisten prosessien ja raportointikäytäntöjen yhtenäisyys koko konsernissa. Verkostoilla ja yhteisöillä on tärkeä rooli taloudellista raportointia koskevan sisäisen valvonnan tehokkuuden selvittämisessä sekä politiikkojen, ohjeiden ja prosessien kehittämisessä.

Seuranta

Outokummun konserniyhtiöiden johto, sekä taloushallinto- ja valvontatoiminnot vastaavat taloudelliseen raportointiin liittyvän sisäisen valvonnan seurannasta. Lisäksi valvontaa seuraavat sisäinen tarkastus ja riskienhallintatoiminto. Selvitysten tulokset raportoidaan säännöllisesti tarkastusvaliokunnalle ja konsernin johtoryhmälle.

Tilintarkastajat

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on oltava vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, jotka ovat Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajat toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Tilintarkastajien valintaa koskevat ja ennen yhtiökokousta hallituksen tietoon tulleet ehdotukset yhtiökokoukselle julkistetaan silloin, kun ehdotuksen tekijä on tarkastusvaliokunta tai kun ehdotuksen takana on vähintään 10 % yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä ja ehdotettu henkilö tai yhteisö on suostunut tehtävään.

Yhtiön tilintarkastajat antavat yhtiön osakkeenomistajille lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen yhtiön vuositilinpäätöksen yhteydessä. Lisäksi tilintarkastajat raportoivat säännöllisesti havainnoistaan tarkastusvaliokunnalle sekä vähintään kerran vuodessa koko hallitukselle. Emoyhtiö Outokumpu Oyj:n tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Mauri Palvi. KPMG Oy Ab vastaa myös tilintarkastustyön ohjeistuksesta ja koordinoinnista koko konsernin osalta.

Sekä Outokumpu että KPMG Oy Ab pitävät tärkeänä vaatimusta tilintarkastajien riippumattomuudesta tarkastamistaan yhtiöistä. KPMG on maailmanlaajuisessa riippumattomuuspolitiikassaan sitoutunut noudattamaan International Federation of Accountantsin (IFAC) eettisiä periaatteita.

Outokummun hallituksen tarkastusvaliokunta seuraa jatkuvasti KPMG:ltä maailmanlaajuisesti ostettavien tilintarkastukseen liittymättömien palveluiden määrää. Tilintarkastajille maksetut palkkiot olivat vuonna 2011 yhteensä 3,2 milj. euroa, josta tilintarkastukseen liittymättömiä palveluja oli 1,8 milj. euroa.

HALLITUKSEN JÄSENET

Hallituksen puheenjohtaja

Ole Johansson

s. 1951, Suomen kansalainen,
diplomiekonomi, vuorineuvos
Outokummun hallituksen jäsen 2002–
Hallituksen puheenjohtaja 2008–
Hallituksen varapuheenjohtaja 2004–2008
Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja

Konsernijohtaja: Wärtsilä Oyj Abp 2000–2011
Toimitusjohtaja: Wärtsilä NSD Oy 1998–2000

Hallituksen puheenjohtaja: eQ Oyj 2011–
Hallituksen puheenjohtaja: Elinkeinoelämän Keskusliitto ry 2011–
Hallituksen puheenjohtaja 2007–2009 ja hallituksen jäsen 2010–: Teknologiateollisuus ry
Hallituksen varapuheenjohtaja: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma 2005–
Hallituksen varapuheenjohtaja: Elinkeinoelämän keskusliitto 2007–2009
Hallituksen jäsen: Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen kannatusyhdistys ry 2011–
Hallituksen jäsen: Elinkeinoelämän Valtuuskunta EVA 2011–
Hallituksen jäsen: Wärtsilä Oyj Abp 2010–2011
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen varapuheenjohtaja

Olli Vaartimo

s. 1950, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri
Outokummun hallituksen jäsen 2010–
Outokummun hallituksen varapuheenjohtaja 2011–
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO): Metso Oyj 2003–2011
Konsernin varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen: Metso Oyj 2003–2010
Johtoryhmän jäsen 1999–2011 ja johtoryhmän varapuheenjohtaja 2004–2010: Metso Oyj
Vt. toimitusjohtaja: Metso Oyj 2003–2004
Toimitusjohtaja: Metso Minerals Oy 1999–2003
Toimitusjohtaja: Nordberg konserni, Rauma Oyj 1993–1999
Varatoimitusjohtaja: Rauma Oyj 1991–1998

Hallituksen puheenjohtaja: Valmet Automotive Oy 2003–
Hallituksen jäsen: Kuusakoski Oy 2008–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Hallituksen jäsenet

Evert Henkes

s. 1943, Alankomaiden kansalainen,
B.Sc. (Ag. Econ.)
Outokummun hallituksen jäsen 2003–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Toimitusjohtaja: Shell Chemicals Ltd 1998–2003

Hallituksen jäsen: Marzac Investment 2009–
Hallituksen jäsen: Air Products and Chemicals Inc 2006–
Hallituksen jäsen: SembCorp Industries Ltd 2004–
Hallituksen jäsen: Tate & Lyle Plc 2003–
Hallituksen jäsen: BPB Ltd 2003–2006 ja CNOOC Ltd 2003–2008

Kansainvälisen neuvottelukunnan jäsen: CNOOC Ltd 2008–2009
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Elisabeth Nilsson

s. 1953, Ruotsin kansalainen,
diplomi-insinööri
Outokummun hallituksen jäsen 2011–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Maaherra: Itä-Götanmaan lääni 2010–
Toimitusjohtaja: Jernkontoret (Swedish Steel Producers Association) 2005–2010
Johtaja, Metallurgy Division: SSAB Oxelösund 2003–2005
Toimitusjohtaja: SSAB Merox 2001–2003
Johtaja, ympäristö-, terveys- ja turvallisuusosasto: SSAB 1996– 2001
Johtaja, Continuous Casting -yksikkö: SSAB Oxelösund 1991–1996

Hallituksen puheenjohtaja: Göta Kanalbolaget 2011–
Hallituksen puheenjohtaja: Risbergiska donationsfonden 2010–
Hallituksen puheenjohtaja: Tåkernfonden 2010–
Hallituksen puheenjohtaja: Övralidsstiftelsen 2010–
Hallituksen jäsen: Sveaskog AB 2010–
Hallituksen jäsen: 4:e AP-fonden 2010–2011
Hallituksen jäsen: Swerea AB 2008–2011
Puheenjohtaja: Foundation Mefos 2005–2010
Puheenjohtaja: Svenska Bergsmannaföreningen 2007–2009
Hallituksen jäsen: Euromaint AB 2004–2007
Hallituksen jäsen: Swedish Maritime Administration 1996–2006
Jäsen: Royal Swedish Academy of Engineering Science IVA 2007–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Anna Nilsson-Ehle

s. 1951, Ruotsin kansalainen,
tekniikan tohtori, diplomi-insinööri, kunniaohtori Royal Institute of Technology, KTH
Outokummun hallituksen jäsen 2005–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Johtaja: SAFER–National vehicle and traffic safety research center 2006–
Konsultti: Ohde & Co 2005–2006
Toimitusjohtaja: Universeum AB 1999–2004
Johtaja, strategia ja liiketoiminta: Volvo Car Components 1997–1998
Johtaja: Volvo AB ja Volvo Cars 1993–1997

Hallituksen jäsen: Swedish National Space Board 2008–
Hallituksen jäsen: Svensk Bilprovning AB 2007–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Jussi Pesonen

s. 1960, Suomen kansalainen,
diplomi-insinööri
Outokummun hallituksen jäsen 2009–
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Toimitusjohtaja 2004– sekä varatoimitusjohtaja ja Paperiteollisuuden johtaja 2001–2004: UPM-Kymmene Oyj

Hallituksen jäsen: UPM-Kymmene Oyj 2007–
Hallituksen puheenjohtaja 2006–2008, hallituksen varapuheenjohtaja 2005 ja 2010 ja hallituksen jäsen 2003–:
Metsäteollisuus ry
Hallituksen puheenjohtaja 2012–2013, hallituksen varapuheenjohtaja 2010–2011 ja hallituksen jäsen 2004–:
Confederation of European Paper Industries (CEPI)
Hallituksen puheenjohtaja 2012– ja hallituksen jäsen 2011: Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen 2009–2011
Hallituksen jäsen: Oy Metsä-Botnia Ab 2004–2009
Hallituksen jäsen: Elinkeinoelämän keskusliitto 2005–2009

Hallituksen jäsen: Sampo Oyj 2006–2008
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Siv M. Schalin

s. 1962, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri, MBA
Outokummun hallituksen jäsen 2011–
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Toimitusjohtaja sekä johtaja, Patient Care Solutions: GE Healthcare Finland Oy 2008–
Johtaja, Service, Clinical Systems: GE Healthcare EMEA 2005–2008
Toimitusjohtaja, Life Support Solutions: GE Healthcare Sweden 2004–2005
Johtaja, Critical Care Market Portfolio Team: Instrumentarium Oyj 2003–2004
Aluejohtaja, Pohjoismaat: Instrumentarium Oyj 2001–2002
Johtaja, Components liiketoimintayksikkö, Prosthetics divisioona: Össur hf. 2000–2001
Toimitusjohtaja: Össur USA Inc. 1997–2000
Hallintoneuvoston jäsen: Arcada Ammattikorkeakoulu 2009–
Varapuheenjohtaja: FIHTA (Finnish Healthcare Technology Association) 2008–
Hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen useassa GE Healthcare yhtymän yrityksessä
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Anssi Soila

s. 1949, Suomen kansalainen,
diplomi-insinööri, ekonomi
Outokummun hallituksen jäsen 2008–2011
Hallituksen varapuheenjohtaja 2008–2011
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Konsernin palveluksessa 1973–1999 ja toimitusjohtaja 1994–1999: Kone Oyj

Hallituksen puheenjohtaja: Kemira Oyj 2003–2007, Normet Group Oy 1999–2005 ja Sponda Oyj 1999–2007
Hallituksen varapuheenjohtaja: Normet Group Oy 2005–
Hallituksen jäsen: DNA Oy 2008–
Hallituksen jäsen: Attendo AB 2007–
Hallituksen jäsen: Outotec Oyj 2006–
Hallituksen jäsen: Lindström Oy 1999–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Victoire de Margerie

s. 1963, Ranskan kansalainen,
tohtori (johtaminen), valtiotieteen maisteri, oikeustieteen maisteri
Outokummun hallituksen jäsen 2007–2011
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Yrityksen perustaja ja toimitusjohtaja: Marzac Investment 2009–
Strategisen johtamisen professori: Grenoble Graduate School of Business 2003–
Toimitusjohtaja: Péchiney Plastic Bottles 2000–2002
Johtaja, myynti & markkinointi: Péchiney Aluminum Canstock 1998–2000

Hallituksen puheenjohtaja: Rondol Technology Ltd (UK) 2008–
Hallituksen puheenjohtaja ja tarkastusvaliokunnan jäsen: Ciments Francais (Ranska) 2006–
Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

Leena Saarinen

s. 1960, Suomen kansalainen,
elintarviketieteiden maisteri
Outokummun hallituksen jäsen 2003–2011
Palkitsemisvaliokunnan jäsen

Toimitusjohtaja: Suomen Lähikauppa Oy (ent. Tradeka Oy) 2007–2010
Pääjohtaja: Altia Oyj 2005–2007
Toimitusjohtaja: Unilever Bestfoods Foodsolutionsin pohjoismaiset suurkeittiötoiminnot 2003–2005
Toimitusjohtaja 2002–2005 ja hallituksen jäsen 1999 ja 2001–2005: Suomen Unilever Oy

Hallituksen puheenjohtaja: Nofu Oy 2011–

Hallituksen puheenjohtaja 2010 ja hallituksen jäsen 2008–2009: Päivittäistavarakauppa ry

Hallituksen jäsen: Helsingin Mylly Oy 2010–

Hallituksen jäsen: Suomen Lähikauppa Oy, Tuko Logistics Oy ja Suomen kaupan liitto ry 2008–2010

Hallintoneuvoston jäsen: Varma Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö ja Luottokunta 2008–

Riippumaton yhtiöstä ja sen merkittävistä osakkeenomistajista

JOHTORYHMÄN JÄSENET

Mika Seitovirta

s. 1962, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri

Toimitusjohtaja 1.4.2011–

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja 1.4.2011–

Vastuualue: konsernin johtaminen, viestintä, sijoittajasuhteet, yritysvastuu, konsernin strategia (sisältäen liiketoiminnan kehittäminen ja yrityskaupat), kustannusten ja käyttöpääoman vähennysohjelmat (Programme Management Office), IS/IT ja konsernin prosessit

Vastuualue 1.1.2012: konsernin johtaminen, APAC ja konsernitoiminnot: konsernin strategia (sisältäen liiketoiminnan kehittäminen ja yrityskaupat), viestintä, sijoittajasuhteet & markkinointi, yritysvastuu, kustannusten ja käyttöpääoman vähennysohjelmat (Programme Management Office), IS/IT ja konsernin prosessit

Konsernin palveluksessa 1.3.2011 alkaen

Toimitusjohtaja: Glaston Corporation (aiemmin Kyro Corporation) 2007–2009

Toimitusjohtaja: Hartwall Oy 2003–2006

Toimitusjohtaja: Volvo Auto 1998–2003

Talousjohtaja ja myyntiyhtiön johtajan sijainen: Volvo Deutschland 1994–1998

Useita eri tehtäviä Volvo Autossa ja Aro-Yhtymässä 1986–1994

Hallituksen jäsen: Metallinjalostajat 2011–

Hallintoneuvoston jäsen: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma 2011–

Hallituksen jäsen: Are 2009–2011

Senior Advisor, Advisory Group: Ratos 2008–2011

Hallituksen jäsen: Aro-Yhtymä 2006–2011

Hallituksen jäsen: Handelsbanken Finland 2004–2011

Esa Lager

s. 1959, Suomen kansalainen,

kauppatieteiden maisteri, oikeustieteen kandidaatti

Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO), toimitusjohtajan sijainen 1.11.2011 alkaen

Konsernin johtoryhmän jäsen 2001–

Vastuualue: taloushallinto, rahoitus ja riskienhallinta, IT, energia, kiinteistöt ja portfolio-omistukset

Vastuualue 1.1.2012: taloushallinto, rahoitus ja riskienhallinta, raaka-ainehankinta, energia, messinkitoiminnot, hankinta, lakiasiat ja teollisoikeudet, kiinteistöt

Konsernin palveluksessa vuodesta 1990

Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO) 2005–, johtaja – rahoitus ja hallinto 2001–2004, rahoitusjohtaja 1996–2000 ja apulaisjohtaja 1991–1995: Outokumpu Oyj

Johtaja, pääkonttori/Lontoon konttori: Kansallis-Osake-Pankki 1984–1990

Hallituksen varapuheenjohtaja 2010–2011 ja hallituksen jäsen 2003–2008: Okmetic Oyj

Hallituksen varapuheenjohtaja: Olvi Oyj 2002–

Hallituksen jäsen: Ilkka-Yhtymä Oyj 2011–

Hannu Hautala

s. 1965, Suomen kansalainen,

diplomi-insinööri

Johtaja – General Stainless

Konsernin johtoryhmän jäsen 2011–

Vastuualue: General Stainless sisältäen ruostumattoman teräksen tuotanto Torniossa sekä käsittelylaitos Terneuzenissa

Konsernin palveluksessa vuodesta 2010

Johtaja – Tornio Works: Outokumpu Stainless 2010–2011

Johtaja: Elcoteq Unkari ja Viro 2008–2010

Toimitusjohtaja: Elcoteq Hungary Ltd. 2005–2008

Johtaja: Flextronics 2002–2005

Toimitusjohtaja Rautaruukki Stahlservice GmbH 2000–2002

Useita eri tehtäviä Rautaruukissa Saksassa ja Suomessa 1991–2002

Pii Kotilainen

s. 1960, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri

Johtaja – henkilöstö sekä työterveys- ja turvallisuus

Konsernin johtoryhmän jäsen 2009–

Vastuualue: HR-strategia ja globaalit HR:n avainprosessit, politiikat ja käytännöt, esim. suorituksen johtaminen, johtajuuden kehittäminen ja organisaation resurssointi & palkitseminen

Vastuualue 1.1.2012: henkilöstö sekä työterveys- ja turvallisuus

Konsernin palveluksessa vuodesta 2009

Johtaja, konsernin henkilöstöhallinto: Huhtamäki Oyj 2006–2008

Johtaja – henkilöstöhallinto, Technology Platforms 2004–2006 ja johtaja – henkilöstöhallinto, Nokia Mobile Phones 2000–2004: Nokia Oyj

Johtaja, Nokia Learning Center Network: Nokia Networks (Milano, Italia) 1998–2000

Johtaja – henkilöstöhallinto 1994–1998 ja johtaja, Nokia Treasury Center 1991–1994: Nokia Oyj

Hallituksen jäsen: Componenta Oyj 2010–

Hallituksen jäsen: Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö 2012

Kari Parvento

s. 1957, Suomen kansalainen
diplomi-insinööri

Johtaja – ferrokromi, konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta, ympäristö ja laatu 2012–

Konsernin johtoryhmän jäsen 2010–

Vastuualue: konsernin myynti- ja markkinointistrategia, asiakassuhteiden kehittäminen, myynti loppukäyttäjille ja projektiasiakkaille, myynti jakelijoille ja jatkojalostajille, palvelukeskusten kehittäminen sekä hinnoitteluyksikkö

Vastuualue 1.1.2012: Ferrokromi (Kemin kromikaivos ja ferrokromin tuotanto Torniossa), konsernin tutkimus- ja kehitystoiminta, ympäristö ja laatu

Johtaja – myynti ja markkinointi 2010–2011

Konsernin palveluksessa vuodesta 2010

Toimitusjohtaja, UG Hard Rock Mining, UG Soft Rock Mining ja SMC Oy, Suomi: Sandvik Group 2009–2010

Toimitusjohtaja, Underground Hard Rock Mining ja SMC Oy, Suomi: Sandvik Group 2007–2009

Toimitusjohtaja, Sandvik Mining & Construction Australia ja Sandvik Materials Handling Pty Ltd Australia 2005–2007: Sandvik Group

Johtaja – liiketoiminnan kehittäminen, Sandvik Tamrock Suomi 2004–2005: Sandvik Group

Toimitusjohtaja, Kuusakoski Sverige, Ruotsi 2004 ja maajohtaja, Suomi 2000–2004: Kuusakoski Group Oy

Jarmo Tonteri

s. 1952, Suomen kansalainen
Diplomi-insinööri, Kauppatieteiden maisteri

Johtaja – Specialty Stainless

Konsernin johtoryhmän jäsen 2011–

Vastuualue: Outokummun liiketoimintayksiköt Special Coil, Special Plate ja Long Products, ohutta ruostumatonta teräsnauhaa valmistava tuotantolaitos Klosterissa sekä konsernin T&K-toiminta

Vastuualue 1.1.2012: Specialty Stainless: Outokummun liiketoimintayksiköt Special Coil, Special Plate, Kloster ja Long Products kattaen sulaton Sheffieldissä, Englannissa sekä Outokummun toiminnot USA:ssa

Konsernin palveluksessa vuodesta 2011

Toimitusjohtaja: Ovako Group, Ruotsi 2005–2011

Toimitusjohtaja sekä Rautaruukin johtoryhmän jäsen: Fundia (Rautaruukki-konserni), Ruotsi 2000–2005

Toimitusjohtaja: Gasell (Rautaruukki-konserni), Ruotsi 1992–2000

Toimitusjohtaja: Lokomo Steel (Repola-konserni), USA 1990–1992

Metallurgisen divisioonan johtaja: Kuusakoski, Suomi 1985–1990

Myynti-insinööri, metallurginen prosessiteknologia: Outokumpu, Suomi 1978–1985

Hallituksen jäsen: FN Steel Group 2010–

Juha Rantanen

s. 1952, Suomen kansalainen,
kauppatieteiden maisteri, MBA, vuorineuvos

Toimitusjohtaja 2005–31.3.2011

Konsernin johtoryhmän puheenjohtaja 2005–31.3.2011

Outokummun hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja 2003–2004

Vastuualue: konsernin johtaminen, viestintä ja sijoittajasuhteet, yritysvastuu, lakiasiat ja teollisoikeudet sekä energiastrategia

Konsernin palveluksessa 2004– elokuu 2011

Toimitusjohtaja: Ahlstrom Oyj 1998–2004

Toimitusjohtaja: Borealis A/S 1994–1997

Talous- ja rahoitusjohtaja (CFO) 1992–1994, johtaja, Chemicals 1989–1992 ja johtaja, Gas 1986–1989: Neste Oy

Hallituksen puheenjohtaja 2009– ja hallituksen jäsen 2005–2009: Metallinjalostajat ry

Hallituksen puheenjohtaja: Fennovoima Oy 2007–

Hallituksen puheenjohtaja: Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) 2003–2004

Hallituksen varapuheenjohtaja 2010– ja hallituksen jäsen 2008–2010: Stora Enso Oyj

Hallituksen varapuheenjohtaja: Moventas Oy 2007–2011

Hallituksen jäsen: Crisis Management Initiative 2011–

Hallituksen jäsen: International Stainless Steel Forum ISSF 2008–2011

Hallituksen jäsen: Teknologiateollisuus ry 2005–2011

Hallintoneuvoston jäsen: Varma Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö 2001–2011

Karri Kaitue

s. 1964, Suomen kansalainen,

oikeustieteen lisensiaatti

Varatoimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen 2005– lokakuu 2011

Konsernin johtoryhmän jäsen 2002– lokakuu 2011

Johtoryhmän varapuheenjohtaja 2005– lokakuu 2011

Vastuualue: konsernin strategia, liiketoiminnan kehittäminen ja yrityskaupat, uudet hankkeet, Tornio Works ja 1.3.2011 alkaen Klosterin tuotantoyksikkö Ruotsissa sekä ympäristö, terveys ja laatu

Konsernin palveluksessa 1990– kesäkuu 2012

Johtaja – Strategia ja liiketoiminnan kehittäminen: Outokumpu Oyj 2004

Johtaja – Valssatut tuotteet 2003–2004, johtaja – strategia- ja liiketoiminnan kehittäminen 2002–2003, johtaja – yrityskaupat ja lakiasiat 2001–2002 sekä johtoryhmän jäsen 2001–2003: AvestaPolarit Oy (ent. AvestaPolarit Oyj Abp)

Konsernin lakiasiaintoimitusjohtaja: Outokumpu Oyj 1998–2001

Lakiasiaintoimitusjohtaja: Outokumpu (USA) 1996–1998

Hallituksen puheenjohtaja: Destia Oy 2009–

Hallituksen varapuheenjohtaja: Outotec Oyj 2006–

Hallituksen varapuheenjohtaja: Okmetic Oyj 2005–2010

Hallituksen jäsen: Cargotec Oyj 2005–

Jamie Allan

s. 1956, Britannian kansalainen

Johtaja – toimitusketjun hallinta

Konsernin johtoryhmän jäsen 2008–2011

Vastuualue: Production Excellence, toimitusketjun hallinta, hankinnat ja energian hankinta sekä turvallisuus

Konsernin palveluksessa 1978–2012

Johtaja – Thin Strip: Outokumpu Oyj 2006–2007

Johtaja – Valssatut tuotteet, Sheffield: Outokumpu Stainless Ltd 2003–2006

Tuotannon johtaja – Valssatut tuotteet, Sheffield 2002–2003 ja johtaja, Panteg 2001–2002: AvestaPolarit Oy (ent. AvestaPolarit Oyj)

Johtaja, tuotanto: AvestaSheffield Distribution Ltd 1996–2001

Jäsen: British Stainless Steel Association

Bo Annvik

s. 1965, Ruotsin kansalainen,

kauppatieteiden maisteri

Johtaja – Specialty Stainless

Vt. johtaja – myynti ja markkinointi 2009–2010

Konsernin johtoryhmän jäsen 2007– kesäkuu 2011

Vastuualue: Special Coil ja Special Plate 1.3.2011 alkaen sekä OSTP, Long Products ja tutkimus ja kehitys

Konsernin palveluksessa 2007–2011

Toimitusjohtaja: SKF Sealing Solutions 2005–2007

Johtaja, liiketoiminnan kehittäminen (Automotive): SKF 2002–2005

Johtaja, (Pohjoismaat/Ruotsi): Volvo Cars (PAG) 2000–2002

Johtaja, markkinointi (Eurooppa) 1998–2000, johtaja, tuotesuunnittelu ja liiketoiminnan kehittäminen (Pohjois-Amerikka) 1996–1998, vt. johtaja, strategia ja tuotesuunnittelu 1995–1997 ja johtaja – strategia 1994–1995: Volvo Car Corporation

Hallituksen puheenjohtaja: SKGS (Skog, Kemi, Gruvor & Stål) 2011–

Hallituksen jäsen: Tibnor AB 2009–

Hallituksen jäsen: Jernkontoret – The Swedish Steel Producer's Association 2008–

Hallituksen jäsen: Stål & Metall – Employers' Association of the Swedish Steel and Metal Industry 2008–

RISKIENHALLINTA

Outokumpu noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää riskienhallintapolitiikkaa. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan tavoitteet, lähestymistavat ja vastualueet. Outokummun strategian tukemisen ohella riskienhallinta auttaa tunnistamaan, arvioimaan ja vähentämään riskejä osakkeenomistajien, asiakkaiden, tavarantoimittajien, henkilöstön, rahoittajien ja muiden sidosryhmien näkökulmasta.

Riskienhallintaorganisaatio

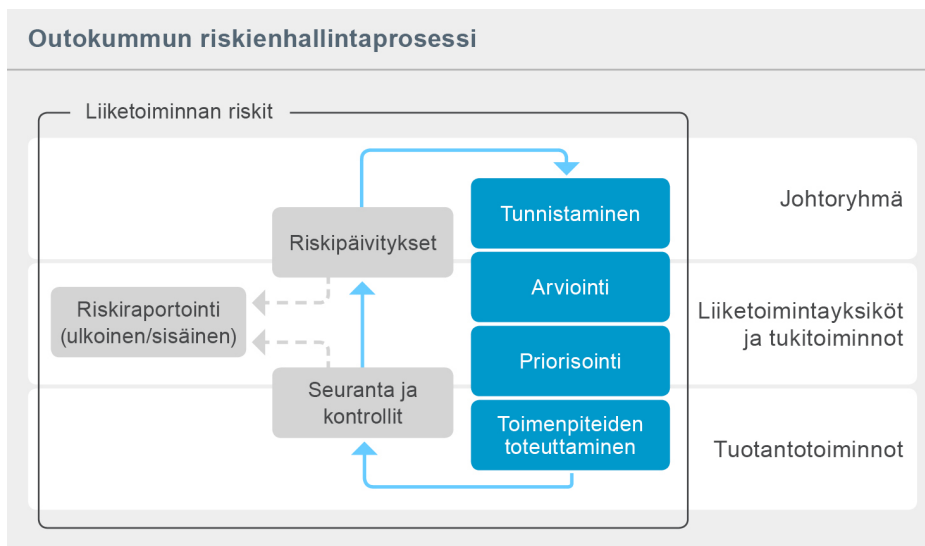
Outokummun hallitus vastaa konsernin riskienhallinnasta. Toimitusjohtaja ja johtoryhmä vastaavat riskienhallinnan toimintatapojen määrittämisestä ja sen toteutumisesta sekä valvovat, että riskit otetaan huomioon strategia- ja liiketoimintasuunnittelussa. Liiketoimintayksiköt ja konsernitoiminnot ovat vastuussa liiketoimintaansa kuuluvien riskien tunnistamisesta ja hallinnasta.

Tilintarkastajat ja sisäinen tarkastus valvovat riskienhallintaprosessin toimivuutta. Konsernin johtoryhmä, hallituksen tarkastusvaliokunta ja hallitus käyvät säännöllisesti läpi keskeiset riskit ja riskienhallintatoimenpiteet. Konsernin rahoitus- ja riskienhallintatoiminnon tehtävänä on tukea riskienhallintapolitiikan soveltamista sekä laatia neljännesvuosittain riskiraportti konsernijohtolle, hallituksen tarkastusvaliokunnalle ja tilintarkastajille. Toiminto vastaa myös riskienhallinnan kehittämisestä, ohjauksesta ja toteuttamisesta koko organisaatiossa.

Riskienhallintaprosessi

Outokumpu on määritellyt riskiksi minkä tahansa asian, joka voi estää tai haitata konsernin tavoitteiden saavuttamista. Riskit voivat siis olla konsernin nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia.

Outokummun riskinkantokyky ja riskinottohalukkuus määritetään suhteessa konsernin tulokseen, kassavirtaan ja taseasemaan. Riskienhallintaprosessi on osa Outokummun johtamisjärjestelmää, ja se jakautuu neljään vaiheeseen: riskien tunnistamiseen, arviointiin, priorisointiin ja toimenpiteiden toteuttamiseen.

Riskienhallintaprosessia seurataan ja valvotaan systemaattisesti eri organisaatiotasoilla. Riskeihin kohdistetaan säännöllisiä katsauksia prosessin jatkuvuuden varmistamiseksi. Tulosten ja riskikatsausten seuranta lisäksi varmistaa täsmällisen tiedon saatavuuden sekä sisäisesti liiketoimintayksiköiden johtoryhmille ja konsernin johtoryhmälle että myös ulkoisille tahoille, kuten osakkeenomistajille ja muille sidosryhmille.

Painopistealueet

Riskityöpajat

Riskienhallintaprosessia sovellettiin vuonna 2011 kaikilla organisaatiotasolla useissa riskityöpajoissa, joissa käsiteltiin riskien tunnistamista, arviointia, priorisointia ja vähentämistä. Vuonna 2011 konsernin riskinkantokyky ja keskeiset riskit päivitettiin konsernin johtoryhmän kanssa. Tarkistettu riskinkantokyky kuvastaa Outokummun heikentynyttä riskinsietoa. Riskityöpajojen painopisteenä vuonna 2011 oli Tornion tehdas, ja noin 50 henkilöä sai koulutuksen riskityöpajojen johtamiseen Tornion tehtaan osastoilla ja toiminnoissa. Näissä työpajoissa tunnistamisen ja arvioinnin kohteina olivat operatiiviset ja vahinkoriskit, sekä niihin liittyvät toimenpiteet. Lisäksi riskityöpajoja toteutettiin konsernitoiminnoissa, kuten rahoitus- ja riskienhallintatoiminnoissa.

Luottoriskien hallinta

Outokummun ulkoisen myynnin tulee olla hyväksytyjen luottolimiittien puitteissa tai maksujen asiakkaalta tulee olla muilla tavoilla turvattu. Suurin osa asiakassaamisista on katettu luottovakuutuksilla, jotka pääsääntöisesti kattavat noin 90 % vakuutetusta myynnistä. Osa myyntiin liittyvästä luottoriskistä on katettu pankkitakauksilla, rembursseilla tai ennakkomaksuilla. Luottoriskivakuutukset uusittiin vuonna 2011 pitkäaikaisilla sopimuksilla, joiden vakuutusmaksutaso on aikaisempia sopimuksia alhaisempi. Luottolimiittien käyttö tehostui merkittävästi politiikkamuutoksen takia. Tämä yhdessä vakuutettujen luottolimiittien parantuneen saatavuuden ja hyväksyntäprosentin kanssa vähensi vakuuttamattoman myynnin osuutta vuonna 2011. Euroopan velkakriisin syventyessä konsernin riskiasemaa seurattiin ja analysoitiin tiiviisti.

Vakuutettujen luottolimiittien saatavuus suurilta luottoriskivakuuttajilta todennäköisesti heikkenee, mikäli Euroopan finanssikriisi jatkuu. Tämä johtaisi konsernin luottoriskien kasvuun asiakkaiden maksuvalmiuden ja limiittien saatavuuden heikkenemisen myötä. Lisäksi luottoriskivakuuttajien maakohtaiset toimenpiteet saattavat tulevaisuudessa lisääntyä.

Paloturvallisuus

Paloturvallisuutta arvioidaan konsernin vakuutuksiin kytketyllä tarkastusohjelmalla. Vuonna 2011 suoritettiin noin 30 tarkastusta yhteistyössä vakuutusyhtiöiden ja vakuutusmeklarien kanssa. Paloturvallisuutta edistettiin vuonna 2011 myös sisäisten paloturvallisuusstandardien käyttöönotolla ja liiketoiminnan jatkuvuusohjeiden kehittämisellä.

Toteutuneet riskit

Vuonna 2011 ei tapahtunut suuria omaisuusvahinkoja tai liiketoiminnan keskeytymisiä. Merkittävimmät vuoden aikana toteutuneet riskit liittyivät ruostumattoman teräksen markkinoiden ylikapasiteettiin, maailmantalouden epävarman tilanteen jatkumiseen sekä nikkelin ja molybdeenin hinnan laskuun. Euroopan velkakriisin syveneminen vaikutti jonkin verran ruostumattoman teräksen kysyntään, millä oli negatiivinen vaikutus Outokummun kannattavuuteen ja velkaantumiseen. Keskeisten liiketoimintariskien toteutumisen seurauksena vuoden 2011 toisella neljänneksellä kirjattiin omaisuserien arvonalennuksia (putkiliiketoiminta ja Klosterin yksikkö).

Outokumpu on maailman johtavia ruostumattoman teräksen tuottajia, jonka visiona on olla alan kiistaton ykkönen. Useilla eri aloilla toimivat asiakkaamme ympäri maailmaa käyttävät ruostumatonta terästämme ja palvelujamme.

Ruostumaton teräs on sataprosenttisesti kierrätettävä, erittäin luja ja pitkäikäinen materiaali, joka on kestävä tulevaisuuden tärkeimpiä rakennusaineita.